

SLOVENSKI NAROD.

Štaka vsak dan zvečer, izimki nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrsko deželo za vse leto 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam poji, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Za naročbu brez izdodbe vpošiljatelj naročnine se ne obračuna. — Za oznanila se plačuje od petorostopne pošte vrsto po 12 h, če se oznanila tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopolni za se izvele frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knaševih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravnništvo pa v pritličju. — Upravnštva naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Na pošteno narodno delo preko — drja. Tavčarja!

Vselej, kadar jame listje dreves rumeneti in se prično ulegati na trudno naravo težke jesenske megle, objame tudi šenklaški gospod tih otožnost duha in začne si po-koja, ki ga daje »skupno pošteno narodno delo«.

V tem razpoloženju se zamakne v čase, ko so imeli krmilo slovenske politike izključno v rokah duhovni gospodje in ko si živa duša na vsem Slovenskem ni upala črh-niti besedice proti duhovniškemu režimu, ki je vedno tesneje in tesneje oklepala narod slovenski v klerikalne spone in nemoteno lahko pil iz njega ob živem telesu kri in mozeg, kakor nenasiten vampir.

In v takih trenutkih postaja gos-podom pri »Slovenec« mehko okrog srca, da zakopne, in zahrepe ne po onih zlatih starih časih, ko jim še ni motil noben pregrešni liberalce, »poštenega narodnega dela«, ko so še brez javnega nadzorstva po svoji volji lahko vodili narod »nazaj h Kristusu-kralju«.

Ni se torej čuditi, da se jim v takih hipih vseli v srce melanholija in da jih prevzame otožna čustva, da vzamejo v roke staro obrabljeno harfo in prično na nji brenkati tožno in žalno pesem o slogi in vabiti v svoj krog »na pošteno narodno delo« pristaje naše stranke.

Lansko leto o tem času je sprožil »Slovenec« anketo o zblizanju vseh narodnih slovenskih elementov in o ustanovitvi nove, velike vseslovenske stranke.

List, ki je nedavno preje z ba-hato ošabnostjo odklanjal vsako skupno delo z liberalci na narodnem in gospodarskem polju, je kar pre-ko noči postal silno spravljiv in je z vsi resnostjo jel naglašati, da klerikalne stranke ne loči od »zdravih elemen-

tov liberalne noben nepremostljivi prepad, marveč da je med obema mnogo stikov, ki bi prav lahko omo-gočili skupno delo na narodnem polju.

Ti sirenski glasovi in dejstvo, da je »Slovenec« odprl svoje predale vsakomur, ki bi hotel razpravljati o takozvani anketi, so bili seveda pre-računjeni in so imeli zgolj ta namen, da bi izvabili iz napredne stranke nekaj ljudi in jo s tem oslabili.

Ta maneuver se kajpak ni posre-dil in anketa, o kateri so si kleri-kalci obetali toliko dobrega za-se, je končala s fiaskom, kakršnega ji je napovedoval naš list že ob šibkem njenem rojstvu.

Dasi se je »Slovenec« na njen rojstni dan bahal, da ima že v žepu cel koš interesantnih razprav o novi, vseslovenski ljudski stranki najraz-lišnejših slovenskih politikov, vendar se te ankete ni udeležilo več nego par klerikalnih petelinov, dočim so jo napredni krogi iz vseh slovenskih dežel odklo-nili s suverenskim prezi-ranjem.

Ta poskus klerikalcev, zabiti klin razdora v vrste narodnonapredne stranke se je torej grdo ponesrečil; pokazalo se je jasno, da je napredna stranka tako krepka politična organizacija, da nima v sebi nezanesljivih elementov, ki bi bili morda pripravljeni, da bi igrali s klerikalci pod enim klobukom in da obstoji med vodstvom in člani popolno soglasje glede političnega zadržanja stranke kot take in glede njenega sta-lišča napram klerikalizmu.

Ako bi imeli šenklaški gospodje kaj možgan v glavi, bi morali pač raz-zumeti odgovor, ki ga jim je dala lani vsa neklerikalna javnost, ko so z anketo o vseslovenski ljudski stranki hoteli spretno upreči pred klerikalne telige vseslovensko politiko.

Toda ti ljudje so tako omejeni, da tega niso razumeli in niso čutili brec, ki jim jo je lani dalo vse napredno

razumnštvo, drugače bi pač sedaj, ko je listje jelo rumeniti in padati, ne brenkali iste hinavsko žalne melodije kakor lani, ko so jim jesenske megle težko legle na prsi.

Sobotni »Slovenec« si je po dolgem, vseletnem trudapolnem premišljevanju domislil, da je edina ovira in zapreka za »skupno pošteno narodno delo«, kakor si ga on misli in predstavlja, dr. Tavčar; samo tega je treba odstraniti in takoj bo zavladal po Slovenskem mir in vrnila se bo sloga, prišel bo čas, ko bo med Slovenci zagospodovala kriva palica rimskih škofov in njihovih opred in hlapcev.

Kako naivni so ti ljudje, kako omejeni so njihovi možgani!

Namigujemo, kakor da bi bil dr. Tavčar pravi tiran in terorizator v na-predni stranki, katere vodstvo si je samovoljno usurpiral in v kateri se mora izvršiti vse, kar on zahteva in ukazuje, dasi prav dobro vedo, da je drja. Tavčarja poklicalo na odlično mesto vodi-telja zaupanje vseh naprednih krogov in da je on takorekoč samo izvršilni organ celokupne napredne stranke.

O tem bi se bili šenklaški gos-podje prav lahko prepričali lani pri že večkrat omenjeni anketi.

Ako jih lani ni izučila breca, ki so jo dobili od vseh neklerikalnih elemen-tov, naj si poiščejo letos novo klobuto!

To si pa naj zapomnijo gospodje klerikalci: Pošteno narodno delo, kate-rega bi se udeležili vsi narodni sloji in ki bi bilo res koristno slov. ljudstvu, je mogoče, toda samo takrat, ako ne bodo imeli svojih prstov vmes rimski duhovniki, ki jim je mar samo polna njihova bisaga, blagor naroda pa jim je deveta briga!

Prišlo bo do sloge vsega naroda a preko duhovnikov, saj je pravzaprav že danes ves narod edin in složen in motijo to složnost in razdirajo to edinstvo samo duhov-niki. Toda duhovska veljava gineva, duhovski upliv pada, duhovska agitacija izgublja svojo moč. Čedalje bolj odriva

narod duhovščino iz javnega življenja in, uvidevajoč, da je duhovščina slepo orodje tuje slovenstvu sovražne poli-tične organizacije, jo podi v cerkev. Ta proces se ne da ustaviti; z revolucijo-niranjem javnega duha ga mogočno pospešujemo in naši uspehi pričajo, da se bliža čas, ko bo združen in edin ves narod — preko glav rimskih služabni-nikov. Temu smotru velja naše delo, to je edina sloga, ki more slovenstvu zagotoviti razvoj in napredek in mu dati lepšo bodočnost.

Pismo iz Hrvatske.

V Zagrebu, 21. septembra.

(Po Juszthovem odhodu. — Kmetška stranka.)

Predsednik peštanskega sabora je s svojim obiskom v Zagrebu povzročil veliko senzacijo. Naši madžaroni so bili — kar je povsem naravno — najbolj razburjeni, saj je prvič od Khuenovega vladanja prišel k nam ugleden ma-džarski parlamentarec, da sliši miš-ljenje tudi od — opozicijonalcov. Nji-hova dosedanja vlada je bazirala edino na obrekovanju, katerega so se poslu-ževali pri Madžarih, da je namreč vse ostalo hrvatsko društvo revolucionirano proti Madjarom. Tako so mogli oni pri nas tlačiti vsako svobodo, preganjati neodvisno časopisje, konfiscirati svo-bodno prepričanje volilcev in zapirati nepriljubljene opozicijonalece, ker so vse to delali »v interesu Ogrske« kakor je to cinično izjavil v peštanskem saboru madžarski vodja dr. Tomašić. Neka-teri svobodoumnejši madžarski politiki so — ko je padla liberalna vlada in so se naši Madžaroni zasukali, da ču-jejo komando z Dunaja — začeli sumiti, da li je res treba vladati na Hrvatskem samo z bičem in so začeli vpraševati tudi za druge stranke, ne samo za Ma-džarone. To je napravilo silnega straha med temi vlastodržci, katere je, da je le malo svobode, lahko takorekoč od-pihnilo s pozorišča. Na njihovo srečo so jim pomagali v tem težkem času —

žalostni »opozicijonanci«. Najprej se ni dalo doseči, da bi vse prave opozici-jonalne frakcije ustanovile neki bloc, ki bi se mogel resno pogajati z madžar-sko koalicijo. A potem, ko je Justh vendar prišel v Zagreb, so pobešli vodje starih opozicijonalnih strank in nobeden ni hotel, da mu razloži svoje stališče, zakaj o kakih pogajanjih niti govora ni bilo. Šli so k njemu samo dr. De-renčin (a le v svojem imenu) in dva odposlanca mlade napredne stranke. Zato so na to trojico planili složno madžaroni in ostale opozicijonalne frak-cije. To uslugu opozicijonalcov (okrog »Obzora«, »Hrv. Prava« in »Hrvatstva«) so madžaroni izrabili v polni meri in se sedaj predstavljajo kot veliki rodo-ljubi. Ti opozicijonanci ne zahtevajo od njih nikakih garancij, da ne bodo več gazili vsakega svobodnega gibanja v domovini, nego jih brezpogojno podpi-rajo, a za povračilo jim naznanjajo Ma-džaroni, da nameravajo omejiti že tako mizerna državljanska prava.

V torek je šel v boj proti mladim sam dr. Tomašić v »Dnevnem listu«. On daje lekcije, kako so Madžari močni vsled svoje notranje sile in vsled zanje srečnega zgodovinskega razvoja, tako da so morali madžaroni oprezno in s težkimi mukami braniti našo narodno individualnost. Zato ne gre naskakovati madžaronov, marveč je treba se posluže-vati njih izkušnosti. To je zopet poziv, da naj napredni elementi, hrvatski in srbski, vstopijo v bankerotirano (no-tranje) madžarsko stranko. Zdaj na-enkrat pripoveduje Tomašić o neki »borbi« njegove stranke, dočim se je v javnosti videlo samo večno popuščanje pred naskoki Madžarov. Mesto da so skušali svoj narod notranje ojačiti s svobodnimi uredbami, so ga zatirali in mu jemali vse pogoje za normalni raz-voj, kaj še za borbo proti močnim Ma-džarom. In zdaj se izdajajo za patrijote, ki so se »borili«!

V nedeljo in ponedeljek je bila tu glavna ustanovna skupščina nove

LISTEK.

Osveta.

Rado Murnik.

Težak voz dehtečega sena je pri-peljal Bogatajev hlapec Janez pozno popoldne gospodarju na dvorišče. Prav pred skednjem pa je nekaj zahreščalo; zlomilo se je zadnje kolo, voz se je močno nagnil na stran in z razposaje-nim vriščem so poskakali težaki in de-kleta raz seno.

„Naš Janez ima pa srečo,“ je vpila sladkooka Urška in mlo pogle-dovala brhkega fanta. „Vsakemu dru-gemu bi se bilo pripetilo to sredi pota.“

Janez se ni zmenil za vaško ko-keto in njene hihitajoče družice, Molče je pomagal pospravljati mrvo na svišli.

V tem je prišel gospodar Bogataj, velik, ramat očanec. Z obritega, jako rdečega obraza se mu je bralo: „Mi imamo! Mi smo mi!“

„Že sam nesem popravil,“ je dejal Janez, še predno je izpregoveril sitni gospodar, ki se mu je bil nagubal gnevni obraz na prvi pogled kakor tepka na peči. „Sam polomil, sam plačal.“

„No prav!“ je pokimal Bogataj in tolsti obraz se mu je zopet razjasnil in zasvetil kakor svila razpetega dežnika, kadar sonce sije, dež megli.

Ko so opravili na svišlih in odju-žinali v veži, je snel Janez potrto kolo in jo takoj mahnil h kolarju, da bi mu popravil škodo že do jutri. Kolar Cene pa ni prebival v Zajezeru, ampak de-bele pol ure oddal v Visoki vasi. Bliž-njica je vodila Janeza skozi gozd.

Večerno sonce se je bilo nagnilo že močno proti zapadnim goram. Po-časi, ves zanišljen, je korakal Janez po mehkem igličevju stare hoste. Nič ni poslušal večernic gozdnih kosov in kobilarjev; niti enkrat ni zaukal, kakor sicer vselej, kadar je hodil todkaj. Včasih se je pripognil, utrgal omamljivo vonjav ciklamen, ga nežno dal k dru-gim v šopku in vzdihnil prav, prav globoko. Take in še vse drugačne uga-nja človek, kadar je zaljubljen.

Janez je ljubil z vsem žarom prve strastne ljubezni Bogatajevo Anko, osemnajstletno hčerko svojega skopega gospodarja. Ljubezen ga je bila pre-vzela z okrotno, brutalno silo. Vsak dan je čutil živeje in silneje to prej ne-znano, tako gorjupo in vendar zopet

tako sladko pramoč. Anki pa ni črnil o tem nobene besedice. Dasi čeden in pogumen fant, je bil Janez eden izmed tistih čudnih junakov, ki bi si dali rajši odrezati nos in povrhu še ušesa z dragocenim murškom vred, preden bi rekli izvoljenki: „Ljubim te!“ Kadar so se objestni fantje v Bogatajevi gos-tilnici naposled v popolnitev domače zabave veselo stepli po stari, častitljivi navadi, tedaj si je tudi Janez zavil rokave in pometal zmagovalce in pre-magane vse kar lepo po vrsti brez pro-tekcije iz zadehle pivnice na boljši zrak. Da bi se pa drznil Anki podariti šopek, tega pa ne. Bal se je je njenega posmeha; bal se je, da bi ga Bogataj ne zapodil od hiše.

Janez ni bil preprost hlapec. Lahko bi bil igral pri svoji ujni v Visoki vasi vlogo gospodarja ali vsaj nadpolnega dediča. Toda privoščil je stari ujni še prav dolgo življenje na svetu, srečo v loteriji pa pravo pamet na semnjih in doma; on pa je rajši delal tlako Bogataju, samo da je mo-gel vsak dan videti Anko, sonce svo-jega življenja. Pa saj bi bilo vse dobro in prav, če bi Bogataj ne bil tako na-zarenako imovit. Samo gozdov je imel mož vrednih dvajsetisoč goldinarjev. Vse ujuno imetje ni pokrilo niti petine

tega. Zato Janezu odkritosrčna beseda ni hotela iz ust in zato je nosil ci-klamne in druge take nekoristne rast-line sam sebi na okno.

Ko je tako ves vtopljen v grenke misli stopal navkreber, je zaslišal na levi moški in ženski glas. Ozrl se je in videl, da je zašel v graški gozd. Opresno se je bližal kraju, odkoder je slišal tiho govorico. Počasi je vzdignil vejo. Stresel se je kakor šibka bil v viharjem vetru in obstal ves trd pred izkrčeno frato.

Venomer je strmel tja v Ankin obrazek, ki se mu je zdel, obsevan od krotkih žarkov zabajajočega solnca, s temi milimi, tihimi očmi tako gen-ljivo lep kakor dosihdob še nikdar ne. Poleg Anke pa, na posekanem hrastu, kakor nalašč pripravljenem za idilski se-stanek, tam je sedel mladi gospod z Zajezerskega gradu, lajtnant Edgar. Nje-gov zagoreli obraz je kazal dokaj pra-vilne moške poteze; le plitva, vendar odurna črta okoli ustnih kotov je kva-rila ugodni vtisk in pričala, da je gos-pod lajtnant živel preveč v galopu. Bil je vzorno vzrasel in podajala se mu je celo nevatirana civilna obleka, ki povprek izpreminja mlade oficirke v čudna, astralna strašila.

„Anka, ali me res ljubiš?“ je vpra-

šal Adonis v civilu in ovil lepemu de-kletu roko okoli pasu.

Janezu je zavrela kri, da ga je zbolelo v srcu. Nič več ni hotel in ni mogel utepati posluškov. Krčevito je zgrabil okovano kolo. Kakor v omotici je še videl, kako sta se poljubila, nato pa je planil ves besen na frato proti hrastu. Stemnilo se mu je pred očmi. Zdelo se mu je, da je vzdignila ne-vidna, tuja moč težko kolo in zviškoma udarila z njim po lajtnantu. Slišal je obupni krik prestrašene Anke in videl, kako se je zgrudil mladi poročnik pred hrastom na tla.

Janez je zaječal in zbežal v mra-kotno hosto.

Tri dni je korakal slovenski se-demnajsti pehotni polk Hohenlohe v najhujši vročini od S. Bonifacija pri Veroni proti Pastrengu. Toda tudi tu-kaj ni bilo nobenega počitka. Od enaj-stih zvečer do dveh popoldne je div-jala nevihta z viharim dežjem; spati ni mogel nihče. Že ob treh zjutraj je odkorakal polk v svojih sivih plaščih in težkih čakah proti Custozzi.

Bila je nedelja, 24. junija 1866. Nad bujnozelenimi koruznimi in rumenečimi žitnimi polji, tuintam ogra-jenimi z murvami in girlandami vin-

„hrvatske ljudske kmetske stranke“. Tega shoda se je udeležilo do 300 kmetov, a samo kakih deset izobražencev. Osnovalec je to stranko g. Stjepan Radić; on ji je predsednik in glavni organizator. Najprej je Radić stal v kolu tiste politične generacije, ki se zdaj zbira okrog „Pokreta“, „Novega Srhobrana“ in „Novega Lista“. On je bil po svojem talentu, po svoji agiliteti in odločnosti vpravljen predstojnik, da postane vodja nadobudne nove stranke. No on, dasi je dovršil politično šolo v Parizu, ima pač vse sposobnosti izrednega agitatorja ali toliko manj sposobnosti politika. Manjka mu solidnosti in treznosti v mišljenju, on ni nikdar v zadregi za kako teorijo, ki jo ustvari hipoma, kakor je potreba in kakršne so okoliščine. V eni in isti številki svojega časopisa „Hrvatska Misao“ (ki ga on sam polni) postavlja časih popolnoma nasprotni si teze. Goni ga pred vsem silna osebna ambicija; razšel se je s svojimi najbližjimi prijatelji zaradi te svoje nestalnosti v političnih načelih in zdaj hoče, da pokaže, kaj zna on sam (z nekaterimi drugimi). Čim je lansko leto zapustil svoje stare prijatelje, ki so ga zaradi njegovih sposobnosti radi imeli in znali blažiti slabe strani njegovega značaja, prevzela ga je mahoma nenavadna nervoznost. Begal je križem Hrvatske, priredil več sto shodov s kmeti, vrgel med nje omamljive demagogične fraze, kako jih tlačijo „gospoda“, nazval svojo stranko „kmetsko“ in si tako s svojim posebnim agitatorskim talentom pridobil mnogo kmetskih krajev. Ali te svoje stranke vendar ni hotel organizirati kot čisto stanovsko stranko, nego jo imenoval tudi „ljudsko“, da ji more vsakdo pristopiti in da more taka stranka čim prej priti na — vlado. S tem agitatorja največ med kmeti, da pride njegova stranka kmalu na krmilo. Čim več zadobi mandatov, toliko prej pride do oblasti. Za tem se z vso silo peha. Ta njegov edini cilj ga je tako zapeljal, da je pred nekaj meseci skrajno brezobzirno kandidiral v Petrinji poleg dr. Potočnjaka (dasi je imel manj glasov), vsled česar je proti dvema opozicijskima kandidatom zmagal madžaron. To mu je silno škodovalo pri inteligenci in pri meščanstvu. Tudi s Srbi se je sprl — on, ki je bil nekdanji pri nas personifikacija misli o skupnem delu Srbov in Hrvatov, izmišlja zdaj čisto starčevitijske teorije o Srbih.

Na rečenem shodu „kmetske“ stranke se je pokazalo, da je med hrvatskimi kmeti vrlo bistrih glav, ki so svoje misli jasneje izražali, nego sami voditelji kmetske stranke. Naše stare stranke so se doslej prav malo brigale za kmeta; spomnile so se nanj tik pred volitvami. Zato je naravno, da so se oklenili prvega, ki naskakuje do sedanjosti „gospodsko politiko“ ter jim obeta in sugerira prav po načinu in po metodi apostolov eldorado „kmetske sloge“. Sprejeta je bila resolucija, da da bo stranka povsod kandidirala, kjer

je organizirana, kjer pa ni, tam bodo poedini pristajali glasovali za opozicijskega proti Madžaronom. Edino dobro je, da odteguje ta stranka s svojimi uspešnimi agitatorskimi sredstvi široke kmetske sloje klerikalnemu vplivu. Voditelji sicer delajo kompromise in naglašajo povsod, da verujejo v boga, ali v jedru so vendar antiklerikalci. Najbolje pa bi bilo, ko bi se vsi ti mladi elementi (kmetska in napredna stranka) skupno, kakor nekdanj borili in se med seboj spopolnjevali, ker imajo naprednjaki inteligenco na svoji strani in ker bi se tako ugradile slabe strani kmetske stranke. A za zdaj, kakor se kaže, je ta fuzija precej nemogoča. △.

Razpust državnega zbora in nove volitve.

Dunaj, 22. septembra. Ministrski predsednik je namignil nekaterim poslancem, da se državni zbor prav kmalu razpusti. Najbrže se to zgodi takoj po končanem deželnozbornem zasedanju. Nove volitve bodo sredi meseca januarja 1906. Baron Gautsch se žuri z razpustom državnega zbora zato, da mu ne bo treba predložiti napovedane predloge o češkem vseučilišču na Moravskem, ker temu nasprotujejo Nemci.

Baron Gautsch in Nemci.

Dunaj, 22. septembra. Nemška nezadovoljnost že baronu Gautschu ni več umljiva. Napram nemškemu parlamentarcem, s katerimi je zadnje dni konferiral, je opetovano izrekel svoje zaupanje, zakaj so Nemci nezadovoljni, ko se vendar celo poletje v notranji politiki ni ničesar zgodilo, kar bi moglo dati Nemcem povoda za pritožbe. Saj so se Nemcem na ljubo odpravile slovanske paralele iz Opave, skrb zaradi jezikovnih neredov pri šlezjskih sodiščih je popolnoma neutemeljena, a tudi češko vseučilišče na Moravskem se še ni premaknilo od izjave v zadnjem zasedanju, in se tudi ne bo premaknilo, dokler se ne doseže sporazumljenje med Čehi in Nemci. Čehom se med tem časom niso dale koncesije in se jim tudi ne bodo dale koncesije, ki bi količkaj nasprotovale nemškim interesom.

Grof Goluchowski.

Praga, 22. septembra. Tudi češki listi poročajo, da je ministru Goluchowskemu stališče omajano. Madžarska koalicija smatra njegov odstop za koncesijo Madžaronom. Naslednik mu bo baje sedanj poslanik v Berlinu pl. Szögyeny. Sprememba se izvaja še letos, ako se doseže med krono in koalicijo sporazumljenje.

Kriza na Ogrskem.

Budapešta, 22. septembra. Vsa politična javnost z napetostjo pričaa-

kule izida jutrišnje avdijske petih voditeljev ogrske opozicije pri cesarju. Največ važnosti se polaga na to, da je poklican tudi grof Apponyi. Splošno vlada prepričanje, da bi koalicija odstranila takoj vse ovire, ako bi ji vladar prišel le količkaj nasproti. Ker pa ni upanja, da bi cesar glede vojaškega poveljevanja le količkaj popustil, bo jutrišnja avdijska vsekakor kratka in brezuspešna.

Dunaj, 22. septembra. V političnih krogih se govori, da voditeljev ogrske opozicije pričakuje pri avdijski našt, ki je za obe strani sprejemljiv. Med drugimi koncesijami privoli cesar, da se madžarsčina vpelje pri vseh ogrskih polkih pri pouku, vežbanju in poročanju. Govori se, da prevzame sestavo ministrstva grof Khuen-Hedervary, bodisi da doseže kompromis ali ne.

Avstrija zasede Novibazar?

Budapešta, 22. septembra. »Ujsagu« poročajo iz Carigrada, da bodo avstro-ogrski čete v najkrajšem času zasedle Novibazar. Pri Plevlju je avstrijsko vojaštvo že baje prekorajilo mejo. Po članu 25 berlinske pogodbe je Avstro-Ogrska upravičena zasesti Novibazar. Za sedaj zasede baje sandžak do Pripolja, tedaj samo četrtino. — V ministertvu sunanjih zadev nočejo ničesar vedeti o tej senzačni vesti.

Nemške sanje o razpadu Avstrije.

Berolin, 22. septembra. Pod naslovom »Bodočnost Avstro-Ogrske in nemška država« je prinesla »Kölnische Zeitung« daljšo razpravo, v kateri pravi, da bi bila priklonitev avstrijskih planinskih dežel Nemčiji nesreča za avstrijsko in prusko nemštvo. Avstrijski Nemci, ki sedaj tako hrepene po Nemčiji, bi bili kmalu siti strogega vojaškega duha, ki brezobzirno vlada v Nemčiji ter ne dopušča razsajanja in razbijanja, kakršnega so vajeni Vsenemci v Avstriji. Postali bi zopet nezadovoljni, zbudili bi se staro sovraštvo proti Prusom, in pri tem sovražstvu bi bile južne nemške pokrajine složne z avstrijskimi. In konec bi bil težko ustanovljeni nemški edinstvi in slogi. Prikloniti bi se morale sveda tudi sušetske dežele, ž njimi pa kakih 6 milijonov Čehov, ki bi Nemčiji vedno provzročali krvave posledice. Čehi bi imeli pri tem krepke zaveznike v Jugoslovanih, ker bi Nemčija svedela ne okupirala alpskih dežel le do jezikovne meje, temuč vso Koroško, Stajersko, Kranjsko, Primorje in Dalmacijo. S temi deželami bi dobila Nemčija nad 2 milijona Slovencev in Hrvatov, ki bi tudi Nemčiji delali hudih preglavic. Nemčija, ki ima že sedaj v svoji državi

3 do 5 milijonov Slovanov, bi imela potem skoraj 12 milijonov Slovanov, ki bi tvorili za obstoj države nevarnost. Pa tudi Italija bi ne gledala mirno, da se ji vzamejo Italijani v Dalmaciji, Istri in Tirolskem. Končno pa bi se sploh oglasile vse sile, posebno Anglija proti temu, da postane Nemčija s Trstom premočna na morju.

Nemiri na Ruskem.

Odesa, 22. septembra. V mestu Šamaku so Tatari napadli armenski del mesta. — Iz Baku so izgnali 15 000 perzijskih delavcev. Ker so zaradi nemirov tudi ruski in armenski delavci odpotovali, ne bo mogoče priti z delom pri dobavi nafte, ako tudi nastopi mir.

Varšava, 22. septembra. V Pinsku se je izvršil atentat na policijskega načelnika. Atentat se ni posrečil. Bomba se je namreč razpočila preden se je pripeljal mimo policijski načelnik ter raztrgala atentatorja in štiri neudeležene osebe.

Dopisi.

Iz Ithana. Dne 19. avg. t. l. je prinesel »Slov. Narod« notico iz Ithana glede razširjenja ondodnega šol. posloplja. Tu se je čitalo, da Ithanci obsojajo nepremišljenost svojih prednikov, ki so pred leti sezidali šolo na griču pod gozdom. Nadalje opozarja dopisnik občinske odbornike, da bodo tudi njih otroci obsojali neprevidni sklep svojih očetov, da vzdignejo sedanjo šolo na griču, namesto da bi zidali novo poslopje v nižini v vasi. Dopisnik vendar ni kriv, če se po Ithanu govori, da so storili občinski možje pred 30 leti veliko neumnost. Tudi je ta popolnoma nedolžen, če se bo kmalu reklo, da je bila velika nepremišljenost sedanjih občinskih mož, da so zabili nadaljnih 14.000 K tja gori v hrib. V pondeljkovi števi »Slovenčev« pa jo je »Narodov« dopisnik izkupil. Mladi »Slovenčev« dopisnik, ki je komaj začel živeti, pravi: »Narodov« dopisnik hoče s svojo surovostjo in neolikanostjo z glavo v zid in opisuje v imenovanem listu (v »Narodu«) vso stvar tako, kakor da so odborniki iz same neumnosti in zabitosti sklenili ohraniti sedanjo šolo. Svojo notico pa mladenci tako opopra: »Kakor se iz vašega cenjenega (oho!) dopisa vidi, pa vam ni bilo drugega mar, g. dopisnik, kakor Ithance pred svetom grdit in laži o nas pisati. Saj vi in »Narod« drugega tudi ne znate ne! Kajne, to je sumničenje, to je podtikanje, to je infamija! Jaz pa rečem: Vsi Ithanci vedo, da nimajo v svoji sredi tako zavrnjenega človeka, da bi mu ne bilo drugega mar, kakor svoje ljudi grdit in ki bi ne znal drugega kot laži pisati. »Slovenčev« g. dopisnik pa le pozna takega človeka. Pa tudi gg. župan in šol. predsednik ga morata poznati, sicer se ne bi tako močno spozabila in se pod dotično notico podpisala. Tedaj sta tudi imenovana prepričana, da »Narodov« dopisnik ne zna drugega kot lagati. Če prej ne, čez 7 let bosta izprevidela, da to ni lepo od njih. Kajne, ko se pa tako lepo bere v »Slovencu«, če se koga tako junaško premikasti, da mu vse kosti iz »glida« stopijo. Oh, kako lepo se kaj takega bere! Še na nekaj opozorim »Slovenčevega« contra-dopisnika. Ali Vam je

znano, za koga se piše »Slov. Narod«? Ta list bero večinoma ljudje, ki mislijo s svojimi možgani. Presneto hitro bi jo izkupil »Slov. Narod«, ko bi hotel pitati svoje zavedne bralce s samimi lažmi. »Slovenca« pa bere, razven častite duhovščine, (ker so primorani) le nerazsodno ljudstvo, ki si ne upa misliti samostojno, ampak si mora možgane izposoditi. Umevno je tedaj, da »Slovenčevim« dopisnikom ni treba biti preveč natančnim glede podtikanja in sumničenja, saj preprosto ljudstvo verjame le to, kar piše list, ki ga urejajo duhovniki. Ker me mladi g. contra-dopisnik tako dobro pozna, bi bilo pač odveč, ko bi se podpisal.

Iz Metlike. Meseca septembra so zapustile nas Metličane kar 3 rodbine. Kot prva je odšla radi rodbinskih razmer — vrlo narodna rodbina Janko Hranilovičeva, ki je bival tu kot meščan in trgovec 15 let. Pozneje se je preselila v Ljubljano priljubljena obitelj Kamenškova. Želimo jim v novih stanjih kar največ sreče in isto priljubljenost, kot so jo uživali tu. Pred par dnevi pa se je poslovil od nas obče spoštovani naš okrajni sodnik Juraj Šumer. I on je bil v Belokrajini že skoro domaćin, saj je služil tu nepretrgoma dolgih trinajst let. Preselil se je v lepo Škofjo Loko na sveži gorenjski zrak. Bila mu je že vrsto let iskrena srčna želja, ki se mu je izpolnila. Predno je odšel, mu je priredilo naše meščanstvo in uradništvo častni večer in slavnostno odhodnico v čitalnični dvorani, ki je bila v to svrhu mično okrašena z zelenjem in cvetjem. Na odru je stala prejasna podoba Nj. Veličastva presvetl. cesarja, v nje podnožju pa so se vrstile miza za mizo, popolnoma zasedene z občinstvom. Od slovesu, pri katerem je svirala domača godba, proslavljalo se je odhajajočega gospoda sodnika kot vzornega uradnika, dragega kolega, kot značajnega moža narodnjaka, kremitelja naprednega mišljenja. Tudi kot družabnik je bil gospod sodnik veselega, odkritega značaja in jovialnega mišljenja. Od srca mu čestitamo in želimo, da bi našel v lepi Gorenjski ono zadovoljstvo, katero povsem zasluži. Njemu in njegovi cenjeni obitelji pa ključemo: Zdravstvuj!

Iz Mozirja. Na stotine se nas je iz zelene Stajerske udeležilo veličastne slavnosti odkritja spomenika našemu mojstru-pevcu, nesmrtnemu Prešernu. Mnogobrojna je bila zlasti udeležba iz Savinjske doline. Poklonili smo se manom dičnega in odličnega našega peyca in ko smo to svojo sveto narodno dolžnost izpolnili, šli smo si ogledat v praznično obleko oblečeno Ljubljano. Kamor smo prišli, povsod je bilo vse v zastavah, povsod smo naleteli na družbo v slavnostni obleki, to pa iz vseh slojev našega naroda. Mnogo izmed nas jih je bilo prvičkrat v Ljubljani. Divili smo se lepi slovenski prestolici, ki je popolnoma moderno mesto in ki kmalu stopi v krog velikih mest. Nas Savinčane je zanimala med drugim tudi rezidenca ljubljanskega škofa, ki nam je poseben prirastel k sreči zaradi iztrebljenih gozdov v naših planinah. Ker Slovenec vedno gobezda o sloveči narodnosti škofa Jegliča in ljubljanskih kanonikov, smo upali, da vidimo danes to dokazano. Pa smo se kruto varali. Ko je bila vsa ostala Ljubljana v zastavah, je bila škofova palača taka kot veliki petek in kanoniške hiše nič drugačne. Blizu škofove palače zagledamo nemško-slovenski napis, ki vabi željne duše v škofovo klet. Ko z začudenjem

»Dolje v prilogi.«

ske trte, nad griči in holmi kazinami in dvorci so plule lahne jutranje meglice, kakor duhovi avstrijskih in italijanskih junakov, ki so padli na teh hribih in poljanah pred osemnajstimi leti. Krasno junijsko jutro se je smehljalo nad divotno pokrajino, sanjajočo v prazničnem miru. Gospodnji dan... Sredi svečanega pokoja prirode se je pripravljalo nad dvestotisoč mož na brezobzirno moritev.

Polkovnik grof Attems je vodil od vsega polka samo drugi in četrti prapor proti vasi Olios. Med temi vrstami je marširal tudi Janez iz Zajezerja.

Takoj oni usodepolni večer je bil žel sam javit, da je ubil graščakovega sina. Poškodba pa ni bila bogve kako huda. Janez je dobil le celo pratiko ječe. Ko se je vrnil v Zajezerje, je zvedel, da je lajtnant Edgar zapeljal Anko in da je nesrečnica umrla od žalosti in sramu. Od njenem grobu je prisegel zapeljivcu krvavo osvetlo. Potem je vstopil k sedemnajstemu polku, ki je bival takrat v Dalmaciji, v Dubrovniku. Tam je služboval tudi poročnik Edgar.

Nedeljski mir je počival nad mrtvaško tiho pokrajino veronsko. Molče so korakali trudni vojaki dalje in dalje proti zapadu in za njimi je plul smrtni

angel. Prehitela jih je konjeniška patrola. V besnem diru, z vihrajočimi orlovimi peresi na tatarkah, z razpetimi ulankami nad bluzami, s povzdignjenimi sulicami so izginili jezdecji kakor sence v jutranji megli.

Čete so se postavile za naval proti Olios. Bilo je okoli šestih, ko je stopil vobče priljubljeni polkovni kaplan Nikola Zitz v svoji duhovniški opravi pred krdela. Vojaki so poklekli in se odkrili; duhovnik jih je odvezal grehov in jih blagoslovil.

Še so klečali vojaki na tleh, ko je zagrmel top in prižvižgala prva sovražna granata pred četo.

Pričela se je krvava bitka pri Custozzi.

Bataljona sta se dvignila. Do prai v vodi je prebredel Janez za drugimi potok Tione; udarili so jo po strmeh rebriju. Orjaški oblaki dima so zakrivali gorečo vas Olios. Samo jako širno in močno poslopje poleg cerkve se je še branilo. Polkovnik je ukazal zasesti vsak kotiček, vsak vdor, vsak zaklon v obližju, odkoder bi mogli vojaki uspešno streljati na sovražnika; takojšnji naskok bi bil zahteval prevelikih žrtv. Toda neudrži Slovenci so le udri na dvorišče. Iz vsakih vrat so štrlele iz majhnih puškaric italijanske puške in

bodala. Kakor toča so padale krogle, neprestano se je pretresala zemlja od pokanja topov v okolici. Slišalo se ni posameznega strela, temveč nepretrgano bobnenje štiristopetdesetih kanonov.

Janez se ni menil za bojni krik in vik, prasket in tresk in grom. Čepel je za jagnedom in čakal, kdaj ugleda poročnika Edgarka.

„Nihče ne bo vedel, da sem ga jaz!“ je mrmral. „Najrajši bi mu zarinil bajonet v srce in ga zasukal prav, prav počasi.“

Kar se je zgenil. Pravkar je hitel lajtnant Edgar s svojim vodom mimo.

Bliskoma je planil Janez pokonci in pomeril. Toda ta trenutek ga je zadela sovražna krogla v desni komolec. Iz rokava je brizgnila kri, roka je izpustila puško.

„Ne uideš mi, zapeljivec!“ je siknil Janez. Slišal je, kako so trobili in bobnali vsi trobarji in bobnarji signal za naskok, videl je bele robce na linah, po ušesih mu je šumelo, zgrudil se je ves krvav in omedlel.

* * *

Leto pozneje je sedel Janez nekake jesenskega popoldne sam v prvi sobi zajezerke krčme.

Od vojakov so ga bili odpustili zaradi prestreljene roke. Janez se je vrnil k ujni v Visoko vas. Dobro se mu je godilo tam in tudi roka se mu je toliko popravila, da je mogel delati. Ob vsem tem ni opustil fiksnih idej, da mora ustreliti Ankinega zapeljivca. Nikakor in nikakor ni mogel pozabiti izgubljene mladostne sreče. In danes je napočil dan osvete!

Bivši lajtnant Edgar se je poročil v Ljubljani z bogato gospodično iz Gradea. Vsak čas se je moral pripeljati ž njo tu mimo, ker je hotel na Zajezerskem gradu uživati medene tedne. Janezu je bilo prav povsede, da ni izvršil svoje osvete prej. Zdaj bo zapeljivec umrl vse težje.

Vrata soslednje, gosposke sobe so bila le prislonsjena. Janez je mogel slišati vsako besedo.

„I kaj pa ta nevesta mladega graščaka? Ali kaj veste?“ je vprašal hripav bas.

„Oh, pojte no, pojte! Grda je kakor smrtni greh. Tuji lasje, tuji zobje, dolg obraz, debela spodnja ustnica, oči majhne, drobčkane kakor pri izkrokanem pujsku. Tako mi je pravil učitelj. Ta pa ne vem, kje je zvedel vse to.“ „Ejej!“

„Denarja pa na mernike! Tisto pa, tisto!“

„Oho! Čast!“

„Ampak skopa, kakor ne vem kaj, in ljubosumna! Pravi pekel bo imel ž njo že na zemlji! To ga bo naihala, ta nemškuta!“

Strme je poslušal Janez.

„Le hitro, hitro!“ je prisopihal krčmar. „Se že peljeta!“

Janez je skočil pred vežo. Ob hišah je čakalo nekaj radovednih babnic in otrok, pred gostilno pa je zastopilo osem krepkih fantov pot. Pridrdrala je elegantna ekipaža in ženin je vrgel nekaj denarja med fante.

„Smrten greh je še vseeno lepši, kakor ta strah,“ si je mislil Janez. „Anka, ti si maščevana! Tvoj zapeljivec bo imel pekel že na tem svetu.“

In ko je drdrala kočija mimo njega, je zaukal in sprožil samokres v zrak. Slučajno je zadel mlado kokoš na lestvi. Putka je takoj izdihnila svojo blago kurjo dušo, Janeza pa je prijel zajezerški birič Tomaže in ga hotel aretirati. Šele, ko ga je povabil Janez na vino in na pečeno kuro, je izprevergel barve in je imel kmalu takega matevža, da je kar dremal in kimal in naposled komaj s prijaznim sodelovanjem Janeza aretiraj svojo bujno opico.

ogledujemo napis, ki se je nam nekoliko čuden zdel, ker smo že tolikokrat slišali, da je Ljubljana slovensko mesto, pristopi k nam škofova agentinja in nas vabi na dobro pijačo. Našela nam je 11 vrst „najboljšega“. A nismo se dali premočiti. Vsega tega bi ne omenjali, če bi „Slovenec“ ne napadal Prešernovega spomenika in vsega, kar je z njim v zvezi. Škofova agentinja je bila namreč tako scapana in malo oblečena, da smo se kar škandalizirali. Zato pripomočimo škofu in njegovim gardi, naj poskrbi, da njegove ženske dobe dostojnejšo obleko in naj se ne spotikajo nad Prešernovo muzo. Res je sicer, da so duhovnikom živa naga telesa ženskih velik bolj všeč nego pa kak železen kip, vendar naj bodo ta telesa razglašena le v pričo velečastnih, za nas grešne lajke to ni. Kakor smo čuli, so muzi na Prešernovem spomeniku prvo smrtno obsodbo izrekli v škofovi kleti. Zbor natakarije je soglasno sklenil, da ne miruje, kar je bilo prišlo ta „grda baba“ preč, pa magari če bi bilo treba iti do papeža. Natakarijam škofove kleti stoji verno ob strani „Slovenčev“ redakterji, ki so zaobljubili, da nikoli več ne pogledajo nobene ženske, če ne bo zapeta do brade in do prstov. Nam pa prihaja na misel rimski pisatelj Marcial in njegove besede: „Nikar ne zakrivaj, muza cvetoča, nam prsi, ki so nam merilo lepote!“

Strelice iz selške doline.

Župnik Rožnik, ki ga poznajo že daleč okoli, kako zna po judovski odirati ljudi pri porokah, je napravil duševnega reveža Valentina Vidica iz Podbelice, da se Rožniku zahvaljuje za to, da mu je za poroko računal samo 36 K 40 h. To so reveži, ki so udarjeni s kurjo slepoto.

Rožnik je brez potrebe napravil toliko krstnih oziroma mrtvaških in poročnih listov. On piše sedaj zato, da se dela lepega, da bi izbrisal judovsko odeduštvo. Kdor pozna Rožnika, že ve, koliko se sme verjeti temu lepemu stricu. Sporoči naj tisti Vidic, kako je bil v sorodu z nevesto. Potem mu bomo napisali kakšen račun bi imel plačati Rožniku. Dokler pa tega ne stori je pa število Vidic sam lažnik, ker zagovarja judovsko odiranje Rožnika.

Kaj pa za pogreb, stric Rožnik? Ali ne odirate ljudi, ko računate srednji pogreb brez sveč in z mašo 42 K 58 h? Tako delajo poštenjaki, kaj ne? Le še zato dobite enega osla, ki se vam boče v „Slovenec“ podpisal in zahvalil, da ste računali samo 42 K 58 h za pogreb in mašo.

Glede „vštukanih“ rjuh se pa ljudje pogovarjajo povsodi. Potem naj bodo vštukane, kolikor hočejo; grdo je, da ste taki eksekutorji kmetkega ljudstva!

Ker bode prišel v začetku oktobra škof birmovat po selški dolini, hiti Rožnik cerkve popravljati, da ga bode škof bolj pohvalil. Škofu se bode bahal Rožnik: „To sem naredil, to sem popravil. Mi pa povemo, da ni nič naredil in popravil, ampak ljudje, ki dajo denar zato in tlako opravljajo. S tujim perjem se je sraka bahala pa je bila osramočena.“

Spreditni organist Uranič je neko jutro pobegnil s cerkveno pevko na božjo pot, ne da bi doma kaj vedeli o tem. To je res zvest zakonski mož.

Župan Demšar ima na vesti krivično razdelitev podpore po toči. Pri Sv. Lenartu v Rovtjih je vsem posestnikom pobila toča, pa so dobili podporo samo trije najbogatejši. Največ (160 K) je dobil občinski svetovalec, znani pri atelj župana, Anton Tušek iz

Rovt. Kdo je dal podatke o škodi? Kdo je priporočal ljudi za podporo? Tisti, ki niso nič dobili, razen nekaj kronic odpisanega davka, naj se zahvalijo županu Čočovemu Francetu.

Zares, nepristranski je župan Demšar! Srečna občina, ki ima takega župana!

Občinski tajnik Frčičar se vlačil iz Loke kakor kakšna capa in potem ljudi napada, da stakne zato kakšen častni naslov: baraba, ali kaj podobnega. Zraven vestnega župana mora biti tak časten tajnik, to je v blagor in čast občine.

Brzobjavke

ob priliki odkritja Prešernovega spomenika.

(Konec.)

Pariz: Vsem Slovanom, prisotnim pri odkritju spomenika našemu velikemu Prešernu, častnemu ponosu Slovanov, moj bratski pozdrav! — Malovič.

Pliberšk: Slava velikemu Prešernu in slavnostnim čestilcem! — Pliberšk slovenskim oomizje.

Postojna: Nemogoče mi osebno se udeležiti slavnosti našega velikana, zakličem v imenu v zastavi okoliščane trga Postojna: Slava Prešernu in bratskim narodom zbranim iskreni pozdravi! — Gregor Pikel, župan.

Praga: Večnaja pamjat velikemu duhu Prešernovemu! Slava njegovemu spominu! — Za praške Slovence: Tomšič.

Praga: V duhu z vami kličeva neumrlému velikemu pesniku dr. Prešernu: Večna mu slava! — Mici in Janko Česnik.

Ptuj: Slava Prešernu, pozdrav zbranim čestilcem! — Čeh, Vauhnik.

Rečica v Savinski dolini: V duhu prisostvujemo slavljenju našega velikana Prešerna. Slava njegovemu spominu! — Občina trga Rečica.

Sežana: Med Tabrom planino metropola kraška leži, se z Vami raduje Prešernovih slavnostnih dni, — Županstvo Sežana.

Sisek: Nesmrtno velikom Prešernu kliče: Slava! brata Srbini Slovence — Bratkovič, Lilek Slov. Bistrica:

Oj slavi, narod mili, Prešerna našega spomin. Podlegel nisi tujim silam, že vstajal s nepredornih tmin, ki luč Prešernova jih razsvetluje!

Sovražnik naš naj le naklepe kuje... Razbili smo jih, ko je tema bila, pri dnevu nas ne straši vaša sila. Slovenjebistriški narodnjaki. Slovenska Bistrica: Prešerna slavi zdaj ves svet, časti ga vsak slovenski kmet; kdo briga se za narod mili, da ne podleže tujim silam? — Kmetje slovenjebistriške okolice: Jakob Vrhovar, Blaž Pernat v imenu sto kmetov.

Slov. Bistrica: Največjemu geniju, kar jih je rodila mati slovenska, poetu Prešernu kliče: Slava! — Slovenjebistriška čitalnica.

Slovenjigradec: Povodom odkritja spomenika našega velikana kliče slovenjegradska čitalnica: Slava Prešernu! Slava Ljubljani! Slava vsem pri odkritju navzočim Slovanom!

Solkani: Slava Prešernu, velikemu pesniku! Živi vsi slavitelji. — Čitalnica Solkan.

Solkani: Slava Prešernu, biseru in ponosu Slovence! Navdušeni ži-

vio vsem slaviteljem. — Županstvo Solkan.

Solkani: Slava Prešernu, prekrasni svetli zvezdi na slovenskem obzorju. Najgorkeji srčni živio vsem slaviteljem. — Goriško učiteljsko društvo v Solkanu.

Solnograd: Pesniku velikanu: Večna slava! — Dr. Hrašovec.

Sv. Križ-Cesta: Mesno starejšinstvo Sv. Križ se v duhu pridružuje slavnim slaviteljem slavnega Prešerna. — Župan.

Sv. Lucija: Tudi mi proslavljam, žal oddaljeni od vas, svojega pesnika velikana. — Pevsko in tamburaško društvo »Soča« pri Sv. Luciji.

Sv. Lucija: V duhu z vami kliče: Slava Prešernu! — Hrast, Kovačič, Mikuž, Božič, Vuga, Munih.

Šoštanj: V duhu prisostvujemo slavi dike slovenske muze. — Armid, Gorečan, Fister, Kačič, Cinkova, Legatova, Puceva, Milon Vošnjak, Zock.

Šoštanj: Slava Prešernu, diki in ponosu Slovenije! — Šaleška čitalnica.

Šoštanj: Bodi krasni spominek pesniku prvaku celi Sloveniji v ponosu! — Županstvo trga Šoštanj.

Tolmin: V duhu prisostvujemo današnji slavnosti našega velikana, pesnika Prešerna. Kliče: Slava, slava, slava! Slovanom gostom pa krepki: Na zdar! — Tolminsko prostovoljno gasilno društvo.

Tolmin: Večen spomin najdenjalneišemu našemu pesniku Fr. Prešernu! Slava zbranim njegovim slovanim čestilcem v beli Ljubljani iz širne domovine slovenske! — Narodna čitalnica.

Tolmin: Iskren planinski pozdrav slavateljem velikega Prešerna! Slava slovanom gostom! — Šoška podružnica »Slov. planinskega društva«.

Tolmin: Edinost, sreča, sprava, k nam naj nazaj se vrnejo, otrok kar ima, Slava vsi naj si v roke sežejo, da oblast in ž njó čast, obilnost bodo naša last. — Sadržarsko društvo.

Tolmin: Vseslovanom gostom, zbranim pri razkritju spomenika našemu pesniku Prešernu kliče: trikratni slava, slava, slava Prešernu! Slava njegovemu spominu! — Olepevalno društvo.

Tolmin: Pesniku prvaku dr. Francetu Prešernu kliče trikratni slava! — Pevski zbor.

Tolmin: O priliki današnjega vseslovenskega slavlja kliče: Slava velikemu pesniku! Slava Prešernu! Slava njegovemu spominu. — Rokodelsko društvo.

Tolmin: Današnje slavlje bodi v trajen spomin našemu velikanu Prešernu! Zori naj trikratni: Slava Prešernu! Slava njegovi ideji! Slava slovanom gostom! — Otroški vrtec.

Trbovlje: Slava in čast našemu pesniku prvaku, dičnemu Prešernu! — Zenska podružnica Sv. Cirilain Metode, Trbovlje.

Trebnje: Večna slava Prešernu! — Bralno društvo v Trebnju.

Trojane: Zdržani na vrhuncu Črnega grabna kliče: Slava Prešernu! — Narodni Trojanci.

Trst: Sedaj v varstvu vašem je naš Prešeren. Varujte ga v ponos Sloveniji! — Zaostali Rojanci.

Trst: Zastopnike slovanov h narodov, združene v proslavo pr-

vaka slovenskih pesnikov, kliče: Slava Prešernu! pozdravlja obrtno in konsumno društvo ter hranilnica in posojilnica pri Sv. Ivanu. — Skerl, Čok, Tavčar, Saher, Skilan, Svade, Koojandič, Lenardon.

Vipava: Ob odkritju spomenika prvaku slovenskih pesnikov kliče: Slava! — Bralno društvo »Lipa«, Slap.

Vipava: Ob odkritju spomenika navdušeni »Slava« velikemu Prešernu! — Vipavska narodna čitalnica.

Vipava: Pevcu »Krata pri Savici« slavnaj spomin živi! — Radoslav Silvester, Mirko Perhavec.

Zagreb: V duhu prisostvujem velebnaj proslavi. Večna slava Prešernu! — Vilhar.

Žalec: Slava prvaku slovenskih pesnikov! — Narodna čitalnica.

Dnevne vesti

V Ljubljani, 23. septembra.

— Zopet Gleispach in njegova imenovanja.

Vsako novo sodnijsko imenovanje nam prinese novo presenečenje, nove krivice. O vsakem slučaju pišemo, se pritožujemo in upamo, da se bode vendar enkrat v Gleispachu vzbudila iskrica pravice in da bo uslišal upravičene naše želje, — toda vse zastoji, on ne odjenja od svojega zagrizenega vsenemškega načela. Njemu so zakon, pravica deveta briga, le pomendevanje in zatiranje Slovencev je pri roci. Pri njem ne pomaga nobena še tako izvrstna kvalifikacija Slovencev, ne zmožnost, odločilno za njega je le, da je kompetent zagrizen Nemeec in zasigurno mu je najbolje mesto. Ubogi Slovenec pa čakaj, kakor dolgo hočeš; vkljub vsem zmožnostim in pridnosti moraš na najslabša mesta. Tako je Gleispach posadil na vsa boljša in važnejša mesta na Štajerskem samo Nemce, Slovence pa pošilja na Kranjsko. Kakor hitro je slovenski avakultant blizu sodnijskega izpita, ga pošlje na Kranjsko, od koder ni nobene vrtnice več. Štajerska mesta pa ostanejo prazna tako dolgo, da se kakšnemu kurzoveu posreči izpit. Kakor vsako, tako krivično je tudi zadnje imenovanje. — Na Štajerskem so bila tri pristavska mesta prazna in upravičeno smo pričakovali, da dobi vsaj eno mesto Slovenec, — toda to bi bilo proti Gleispachovemu načelu, mlajši in gotovo ne boljše kvalificirani nemški kolegi so dobili prednost. — Človeku se kar srce krči od jete, ko vidi, kako krivično se s Slovenci postopa. Dva izvrstna sodnika že sedem let živita v pregnanstvu v Kozjem, presajata in moledujeta za premestitev, toda ne: Gleispach jih drži s kruto roko priklenjena; Nemeec Oswatitsch pa, kateri je komaj nekaj mesecev pristav, začel si je premestitve iz Sevnice v Brežice, ker ima tam nevesto, — takoj se mu je ustreglo in dobil je Brežice. — In sedaj bi človek mislil, da bo Gleispach krivico vsaj

paraliziral in v Sevnico poslal slovenskega pristava, saj je okraj do 99% slovenski. Toda ne, — mesto je dobil komaj imenoveni Sellyy, ki ne ume slovenski in kateri je svoje nezmoglosti dokumentiral kot avakultant v Celju. Zwitter in Mheleš pa, katera je Gleispach pred izpitom poslal na Kranjsko, pa naj preišljujeta v Vipavi, oziroma Crnomlju, ali se bosta še kdaj vrnila v svojo rojstno deželo. Tako kopiči Gleispach krivico nad krivico Slovencev, pa priti mora čas, da bo tudi ta tiran dobil zasluženo plačilo.

— Vse latinski. Kakor poroča »Slovenec«, se »aha, aha« v vestibulu škofovih zavodov v St. Vidu dve veliki plošči, ki sta popisani z zgolj latinskimi besedilom, kjer se na eni pogrevajo obrabljeni citati iz sv. pisma stare zaveze. Vprašamo se sedaj, zakaj so ti napisi v tujem jeziku? Škof je vendar tolikrat zatrjeval, da zida svoje zavode za slovensko ljudstvo, za slovenske dijake, kakor pa vidimo, mu slovenski jezik smrdi, ker je dal napraviti napise v latinščini. Edino zunaj na pročelju se blesti slovenska katoliška reklama, ki ima namen, nametati ljudem peska v oči, kako velik Slovenec da je ljubljanski škof. Sveda so to le limanice, na katere bi se naj prišlo kolikor mogoče veliko stotakov in tisočakov. Iz povedanega pa sledi, da ljubljanski škof sovraži svoj materni jezik, ki je slovenski, in da je rimski hlapec, ki hoče z mrtvim jezikom latinskim oživiti tiste čase, ko so še po naših pokrajinah marširali rimski vojski.

— Duhovniška sodba o Prešernovem spomeniku.

Pišo se nam z Dunaja: V dunajsko kavarano »Beethoven« sta prišla dva duhovnika in sedla tik moje mize. Ko zagleda eden od teh v »Intelligentes Blatt« podoba Prešernovega spomenika, reče tovarišu: »Du, da ist das Prešerendenkmal abgebildet. Ich finde gar nichts unästhetisches, geschweige denn pornografisches an dieser unschuldigen, keuschen Muse. Na, da hat sich der Laibacher Bischof und der gesamte österreichische Klerus vor der ganzen gebildeten Welt des In- und Auslandes unsterblich blamirt. Es ist kein Wunder, dass uns die feindliche, gegnerische Presse als Finsterlinge und Kulturhasser darstellt.« Nato odgovori tovariš: »Der Laibacher Bischof ist ja doch ein beschämter, ungebildeter krainischer Bauer, der gar kein Kunstverständnis besitzt und höchstens in ein Gebirgsdorf als Pfarrer taugt. Er möge nur nach Wien kommen und sich einmal unsere öffentlichen Denkmale und Altarbilder und Figuren ansehen. Niemals habe ich noch gehört, dass nackte Figuren aus Marmor oder Bronze auf normale, gebildete und moralische Menschen

Na devinski skali

Zgodovinska povest.

Prvi del.

(Dalje.)

V.

Juri Devinski ni trenil z očesom, ko je slišal ime črnega Petra, dasi je bil nositelj tega imena poglavar razbojniške čete, ki je strahovala vso Furlansko in Goriško, Koroško in Kranjsko. O črnem Petru so si ljudje pripovedovali cele bajke; pravili so, da ni samo hlaber in močan, nego tudi krvoloven in neusmiljen. Juri se je zavedal, da ga sovraži črni Peter iz dna svoje duše, ker je bilo devinsko ozemlje edino, kamor se Petrova četa ni več upala. Prišla je bila nekajkrat na Kras, ali Juri je vselej zbral svoje moče, je dal brez usmiljenja obesiti vsakega ranjenega ali ujetega razbojnika in je dal razglasiti, da dobi bogato darilo, kdor mu prinese glavo črnega Petra.

V tistih časih ni bilo na cestah nikake varnosti; ropali so vitezi sami, ropale pa so zlasti mnogoštevilne razbojniške čete.

Po jutinem odhodu si je Juri z nekako radovednostjo ogledoval črnega

Petra. Ta se ni ganil s svojega mesta, prav kakor bi mu laskalo, da je obudil pozornost mogočnega devinskega vladarja. Zdelo se mu je, da stoji pred Jurjem kakor usoda, kajti na to ni mislil, da bi se mladi vitki Juri upal, začeti z njim boj. To ga je navdajalo s posebnim zadovoljenjem in živo si je slikal, kak strah prevzema Jurjevo srce.

Toda razbojnik je bil v zmoti. Juri je bil pogumen in se ni bal nobene nevarnosti, povrh je bil pa tako sumosvesten, da sploh ni nikjer videl nevarnosti. Boj s črnim Petrom ga ni strašil, pač pa mu je bila neprijetna misel, da zna izgubiti mnogo časa in da ne pride pravočasno v Čedad k svoji Katarini. Zato se je približal razbojniku in mu rekel:

„Koliko ti je dala lepa gospa Jura, da ji prineseš moje lase in morda tudi mojo glavo? Rad bi vedel, na koliko ceni smrt tistega, kateremu v življenju ni mogla odreči nobene želje?“

Črni Peter je prezirljivo odkimal. „Gospa Jura je blazna. Za teh dvajset oglejskih cekinov, ki mi jih je dala, ti ne iztrgam nobenega lasu.“

„Jaz ti dam dvajset beneških cekinov, črni Peter, če me pustiš v miru

oditi.“ — Črni Peter se je zasmejal in oči so se mu zasvetile v divjem ognju.

„Toliko denarja ti sploh ne premoreš, da bi te jaz pustil iz svojih rok. Poznam te, Juri Devinski, stokrat bi bil rad dal cel voz zlata, ko bi te bil mogel dobiti v svoje pesti. Zdaj, ponosni vladar, ki si tolikrat že izrekel smrtno sodbo nad mojimi tovariši, zdaj te imam in zdaj bo razbojniški poglavar izrekel sodbo nad tvojo kronano glavo. In zaklinjam se ti, da ti bom stokrat poplačal, kar si ti storil mojim ljudem.“

„Če boš mogel, črni Peter,“ se je Juri rogala razbojniku. „Ni dovolj, da si me ujel, treba je tudi, da me obdržiš v svojih rokah. Če so ti moji cekini prelahki, poskusi, če je moja palica dosti težka.“

Držeč bodalo v eni roki in sukač joč železno palico z drugo roko, se je Juri zapodil na črnega Petra, tako hitro, da je razbojnik komaj odskočil. V tistem trenutku pa je že iz grmovja planilo dvanajst razbojnikov. Zagnali so se na Jurja, ki se je boril s črnim Petrom, in ga hipoma podrli na tla ter mu iztrgali palico in bodalo. Juri je uvidel, da je vsaka borba s tolikimi sovražniki nemogoča in zato se ni bra-

nil, ko so mu razbojniki zvezali roke in ga odnesli v stran. Pri tem razburljivem in nevarnem dogodku ni Juri izgubil duševnega ravnovesja; ravnodušno si je ogledoval podivjane obraze razbojnikov in kakor bi jih hotel dražiti ter jim pokazati svoje preziranje, je na tleh ležal začel po svoji navadi polglasno žvižgati vesel napjev.

Razbojniki so ponesli Jurja v globoko jamo, ki je bila od vseh strani zasenčena od drev in grmovja in kjer so imeli svoje taborišče. Prav ko so Jurja postavili na nogo, da si pomaga v jamo, polno skalovja, se je devinski vladar spomnil, kaj je zapustil na mestu, kjer je bil napaden.

„Ah, kako sem pozabljal,“ je zaklical Juri; moja lepa Vihra je ostala tam, kjer ste me napadli in tam leži tudi smrtnoranjeni pevec v voljši koži.“ In zapovedujoče je velel razbojnikom: „Idite po mojo kobilico in prinesite tudi ranjenega pevca semkaj.“

Razbojniki so se zasmejali na ves glas. Zdelo se jim je neskončno smešno, da jim hoče zvezani jeziknik ukazovati, kaj naj store, in da govori človek, čigar življenje je odvisno od njihove

milosti, z njimi tako, kakor mogočen velikaš s svojim sužnjem.

„Ali me morda niste razumeli,“ je novič zagrmel Juri in se ponosno vzravnaval, dasi je imel na hrbtu zvezane roke. „Pri moji veri, predno Vas dam obesiti, bom vsakega izmed Vas dal bičati, bom v meso v cujah od njega letelo, če takoj ne izpolnite mojega povelja. Pojdite po Vihro in po ranjenca.“

Razbojnike je ta osorni in neustrašni nastop devinskega vladarja tako razkačil, da so začeli dvigati svoje palice in groziti Jurju, da ga na mestu ubijejo. Medtem se je približal črni Peter in čuvši zadnje besede Jurjeve je vprašal:

„O čem govori? Ali je Vihra tista slavna kobilica, o kateri se govori, da je vredna sto beneških cekinov.“

„Da, to je moja Vihra,“ je odgovoril Juri, „in kdor mi jo pripelje, temu objubim pomiloščenje.“

To pot so se razbojniki tako smejali Jurjevim besedam, da so se nekateri kar ulegli na trato in se držali za trebuhe. Celo črni Peter je svoja usta odprl na stečaj in njegov krohota se je razlegal po ravnini kakor razgetanje mladega žrebca. (Dalje prih.)

einen sexuellen Einfluss ausüben, ausser auf perverse Naturen, deren es leider Gott ja überall gibt. Ja, ja, Gott behüte unsern erhabenen Stand vor solchen Bischöfen.« — Komen-tarja ni treba.

— **Kratka, a jedrnata sodba.** Tudi gori v Berlinu so iz vedeli ljudje o ljubljanskega škofa zelo sklenem fanatizmu in o pismu, ki ga je škof glede muze na Prešernovem spomeniku pisal županu Heibaru. Med drugimi je tudi »Berliner Tagblatt« izrekel o ljubljanskem škofu svojo sodbo — prav kratko, a prav — izdatno. V številki s dne 18. septembra piše »Berliner Tagblatt« doslovno: »Es gibt ja wohl Negerstämme, denen die Entblössung des Hinterkopfes als eine unvermeidliche Unannehmlichkeit gilt, und es soll unter oesterreichischen Breitengraden christliche Bischöfe geben, denen die künstlerische Darstellung des nach göttlichem Vorbilde geschaffenen menschlichen Körpers Aergernis bereitet.« — Kakor se vidi, ima »Berliner Tagblatt« o ljubljanskem škofu prav slabo sodbo; smatra ga za tako omejenega, kakor kakiga prav omejenega zavorca!

— **Kipar Zajec in škofovo pismo.** Bedasto pismo škofa Jegliča in surova, docela neopravičena, hudobna kritika »Slovenec« kritika-strov, so hoteli mladega, nadarjenega umetnika, ki je ustvaril največ krasnih kipov za cerkvene namene, ugonobiti, a dosegli so baš nasprotno. Na Dunaju, kjer živi in deluje pre-mnogo kiparjev in se najraje pre-ziravajo slovanski talenti, so se sedaj začeli prav intenzivno zani-mati za Zajčev atelje. Kdor pioni-za, prestromnega, v istini pobož-nega in le za svoj poklic delujočega in živečega umetnika pozna, kakor jaz, ta dobro ve, da je pri ustvar-jenju Prešernovega spomenika na vse prej mislil, kakor na to, kar mu očitajo kranjski zeloti. Škofovo pismo se v vseh, tudi v duhovni-ških krogih ostro obsoja. Povsodi niso katoliški duhovniki tako robati zeloti, ko na Kranjskem. Škofovo pismo je provzročilo, da je vsemu omikanemu svetu umljiv boj, ki ga bje napredna stranka s kranjskim klerikalizmom. Živeli škof in »Slovenec« umetniški kritikasti!

— **Škof kupuje graščine.** Notorično znano je, da je škof An-ton Bonaventura v veliki denarni stiski in da dela povsodi dolgove, kjerkoli so tako neumni, da mu še dajo kaj kredita. Dasi je torej že na robu bankrota, se vendar v javnosti še vedno postavlja, kakor da bi se del na tisočakah, kakor kak prefrigan »hochstapler«. Nedavno tega je nam-reč kupil graščino Brce pri Mo-zirju za okroglih 40.000 kron; 24.000 K je moral takoj položiti, ostalo kupnino pa mora poravnati v letnih obrokih po 1440 K. Radovedni smo, kje si je škof ta denar »spum-pal«, ko nima njegovo graščinsko oskrbnitvo, niti toliko de-narja, da bi plačevalo svoje delavce, ko nima niti to-liko drobiža, da bi plačalo kleparskega mojstra in in-stalaterja luči! Ali bi ne bilo umestnejše, gospod Anton Bonaven-tura, da bi raje plačali znanemu kmetu na Rečici konja, ki ste mu ga dolžni že tri leta, mesto da kupujete graščine za — tuje denarje!

— **Nekaj v pomislek šol-ski oblasti ob začetku šol-skega leta.** Gotovo je vsakemu znano, da je srednješolcem in srednje-šolkam disciplinarno prepove-dano, nahajati se kot član v kakem društvu ali pri tem sodelovati. In kaj se godi v Ljub-ljani? Očetje jezuitje zbirajo leto za leto v svoji mali stranski kapelici svoje Marijine otroke obojega spola. Dijakov v Marijini družbi pri jezuitih menda ni, pač pa je mnogo Marijinih hčerk, gojenk c. kr. učiteljskega, ki se že par let zbirajo v kapeli pri jezuitih v družbi s starejšimi devicami. Da bi imeli ti sestanki samo namen molitve, dvomimo, ker se pri teh hčerkah vedno in vedno sliši hvala

in občudovanje mičnih govorov še bolj mičnega, lepega in prijaznega očeta jezuita, ki je odšel menda letos v av-gustu iz Ljubljane na veliko žalost vseh ljubljanskih starih in mladih de-vic, »nobel — Marijinih hčerk.« Kakor smo čuli, se je tudi baje malo »špo-galo«, a le med starejšimi devicami, mlajše, gojenke učiteljskega menda niso prišle do teh slasti, a vendar menimo, da kaj takega ne vpliva nanje posebno vzgojevalno. Zato prosimo ob začetku šolskega leta, predno se začne zopet te Marijine hčerke zbirati pri jezuitih, da poskrbi dotična oblast, da se te razmere prepreči in da velja discipli-narni red za vse, tudi za Marijine hčerke. Tudi g. katehet Kržič nam bo morda k temu pritrldil, ker je vnet za dušni blagor svojih gojenk, saj je dal narediti celo znane »motue šipe«, samo v njihov dušni blagor. Posebno slavno učno osobje c. kr. učiteljskega prosimo, da deluje na to, da se uveljavi discipli-narni red, in ako o teh razmerah ni poučeno, se prosi, da bi se natanko informiralo in napravilo temu konec.

— **Šuklje — nepovabljen.** Šukljeta je doletela nova prav huda blamaža. Pohitel je k otvoritvi turske železnice in »Slovenec« je v veliko radostjo in s debelimi črkami poro-čal, da je cesar pri tej slavnosti spregovoril nekaj besed s Šukljeto. A tisti dan je uroda udarila Šukljeta, da bo pomnil. Šuklje namreč ni bil povabljen na diné k ce-sarju. Povabljeni so bili pač drugi poslanci, taki, ki nimajo nobenega reda, nobenega naslova in nobene graščine, samo čist značaj, dvorni svetnik in vitez Leopoldo-vega reda, graščak Šuklje, pa ni bil povabljen. Fran Šuklje je bil izključen od dineja. Drugi poslanci so sedeli pri cesarski mizi, bogato obloženi z najfinjšimi stvarmi, Šuklje pa je v revni oštariji otepal »seierspeis« in se je moral vrniti na Kamen brez tistih cesarskih cigar, s katerimi se je mislil zspovijantirati za nekaj časa.

— **Šuklje na Belokranj-skem.** Poročali smo že na kratko, kako je Šuklje inspiciral belokranjske farove in kako žalostno se mu je go-dilo v Metliki in v Črnomlju. Bil je tudi v Črnomlju in tam ga je Janez Smuk vprašal zaradi podaljšanja Do-lenjskih železnic. In tu se je Šuklje pokazal v vsi svoji imenitnosti in je ši-rokoustno pripovedoval, da bo on stvar sprožil v drž. zboru in da se bo do-lenjska železnica prav gotovo že v kratkem podaljšala do Karlovca. Tu se vidi, kak političen hochstapler je Šuklje. Svoj čas je dolenske svoje volilce na-ravnost goljufal glede železnice in zato so ga tudi dolenski mestni volilci pri-jeli za kravatele in ga vrgli pod kap. Skoro dvajset let je užival Šuklje ne-omejeno zaupanje dolenskih mest; člo-vek, ki po 20 letih izgubi tako zaup-nje in tak ugled, je moral pač prav nesramno varati svoje volilce. Zdaj kuha maščevanje. Videli smo te dni, kako se skuša maščevati v Novem mestu, in javna tajnost je, da bi se rad maščeval tudi Metliki in Črnomlju, in Krškemu itd. O železnici govori zdaj vsak dan. Znano je, da je pravzaprav baron Schwegel izposloval Dolenske železnice — Šuklje pa je prav po žon-glersko stvar zasulak in sebe izdajal za osnovatelja Dolenskih železnic. Tako je bilo tudi z različnimi cestami, — drugi so vso stvar pripravili in izboje-vali, potem, ko je bil trud končan, je pa prišel Šuklje in sebi lastil vse zas-luge, dasi ni imel nobenih. Tudi zdaj bi Šuklje rad ribaril v kalni vodi. Kar je Šuklje zavezil, to je Plantan spravlil v red; železniško vprašanje je v pravem tiru in zdaj bi se rad Šuklje prišutil. No, v drž. zboru se bo že videlo, kako in kaj.

— **Iz Kandije pri Novem mestu** se nam piše: Na shodu, ka-terega je sklical 17. t. m. Šuklje v katoliškem rokodelskem domu v No-vem mestu, prebrano in v »Narodu« 18. t. m. objavljeno Šukljeto pismo je vse Kandije hudo raskršilo. Kako tudi ne! »Perest Kandija« in Šuklje je bil pripravljen prav hladnokrvno sabosti Kandije. Zdaj izvevo mar-sikaj tajnega s dvora njih ekselence na Kamnu. Zanimalo bo n. pr. to:

Šuklje je sklenil, da dobi visoke re-de isti, ki se posebno odlikujejo v njegovi službi. Povedala so se tudi imena teh bodočih dekorirancev. — Dolenske mandate za deželni in državni zbor je že tudi razdelil. Pfei-fer in Dular se morata umakniti; »mojste« klerikalni stranki je treba več uglednih, izobraženih mož in te upa dobiti Šuklje med častila-komnimi liberalci. — Orden — poslanstvo, — še zlodej bi prišel bliže na tako vabo! Že je v tem po-gledu delal. V tem oziru je mojster v farbanju. Kakor ima enkrat koga tako daleč, da ga posluša in še ni res trden, mu vsepi misel, da je do-tičnik naravnost ustvarjen za po-slanea. Potem, ko deluje ta bacil, spravi Šuklje svojo žrtve do tega, da kaj stori, kar je proti liberalnemu etališču. On se zanaša na to, da bodo potem somišljeniki obirali njegovo žrtve in jo s tem pritiskali v farški ta-bor. Tako je že obdeloval nekaj mož na deželi in še se ne motimo, tudi že v mestu. Le z dr. Slancem ne ve kaj početi. Stenil je, da ga spravi s pota s tem, da se ga moralizno ubije. — Ali kako? Farji ubijajo Slanca moralizno že 30 let v »Slovenec« in drugače. Bog pa blagoslovja Slancov trud. Poskušal je pred leti Šuklje sam to moralizno ubijanje v »Slo-venec« Pokojni pl. Franc Langer je tedaj pripovedoval to le pripovedko: Pred palačo mogočnega stoji ošabno pes Tyras. Obiskal ga je volk. Pogo-varjata se o tem, kako se jima godi. Tyras pravi: meni se dobro godi. Jesti imam dosti in dobre jedi do-bim. Ležim na pernici. In kaj imaš dela, vpraša volk? Malo. Vstati mo-ram, ko se gospodar bliža, mu roko lizati ter za njim hoditi, dokler me ne spodi nazaj. Z ženskami njego-vimi moram dobro izhajati in še lepše potem živim. Volk posluša in pogledavši vrat Tyrasov, ga vpraša slednjič: bratec, kaj pa imaš tu na vratu? Dlake nimaš na vratu! — No, to ni nič, odgovori Tyras; več prija-telj, včasih me dajo na verigo in te-pejo me. — Volk na to: prijatelj za tako življenje ne maram, jaz grem hitro zopet v ljubo, lepo svo-bočo.

— **Narodni boj v Trzinu.** Piše se nam iz Trzina: Čislani go-spod urednik! Zadnji stavek našega zadnjega dopisa se je glasil: »Pu-stimo pse, naj lajajo, to kaže, da mi jahamo.« Kako prav smo govorili! Ali ste se že peljali kdaj skozi kako vas, gospod urednik? Go-tovo. Cela pasja se je dvignila in tulila za vozom; ali ko je dobila ne-kaj udarcev, tedaj se je, sicer nerada in renčevča, razpršila na vse strani. Drugače je to v Trzinu. Na iskrih naših vrancih dvigajočega se sloven-stva v Trzinu, zakrila nas je megla običajnih oblakov pogledom pres-nečenih sinov žalostne majke Germa-nije, kateri so dobili zadnje čase pre-cej poštenih udarcev, a le-ti sedaj, ko smo mi že daleč, še vedno lajajo. Oddaleč seveda. Tam izza Ljubelja se je oglasil po posredovanju ali brez posredovanja podrepnika Mikliča, glas vpijočega v germanski puščavi, ter laja in bljuje kri in žveplo v sloglas-nih nemških štimah graškega »Tag-blatta« na nositelje slovenstva v Tr-zinu. Nemei imenujejo to lajanje »Nachklänge«. — V svojih dopisih v »Slovenskem Narodu« smo že an-ticipando odgovorili temu lajanju in na to danes niti odgovarjati ne bi, če bi se ne bila slavna redakcija prehu-do zarekla. Spominja se nam-reč tistih lepih časov, ko so gospodje privandrani nemški tovarnarji mirno in sporazumno s slovenskim delav-stvom živeli — alias, ko so isse-savali slovensko delavstvo in ko je to delavstvo v svoji po-nižnosti prenašalo vse in-sulte, — potem pa zakliče svoj mo-gočni: »Hand weg!« E je, na ko-mando tega ne storimo, ker je ni-smo vajeni, kakor nemški-tarji Riegerjeve baše, pač pa, če nas boste lepo prosili, in nam zagotovili, da boste upo-števali, da je Trzin slovenski trg ter to tudi dejanski po-kazali. Zato pa, ako je bil visoko-

rodni gospod »deutscher Wohl-täter« Gassner tako neumen, da je v mir, katerega smo se razveseljevali v Trzinu, s svojimi častnimi občani vrgel iskro, ki je vzbudila v Trzi-nih narodni ponos, zato, da si od gospoda Gassnerja prebujeni narodni ponos ne da metati polen pod noge, in končno zato, da je bil gospod Goecken s svojimi pretnjami, da bode slovenske delavce odalovil, tako nepreviden, zato vendar Slovenci v Trzinu ne morejo biti odgovorni?! Gospoda Nemei, Nemei namreč, kateri ste prišli v Tr-zin s pomočjo slovenskega delavca množiti si premoženje, vi ste dolgo delali samo v svojo korist, mislili ste že, da ste na konju, da ste dosegli že ono visoko bogastvo, o kojega vplivu na človeka piše veliki znani nemški filozof: »Da häuft sich eine Macht (valed bogastva nam-reč) in dem Menschen an, die dem Charakter leicht etwas Gewaltthätiges gibt; soleh ein Mann lebt in einem Dunst-kreis des Allmacht-Bewusst-seins und hört fast auf eine einzelne Persönlichkeit zu sein; die ganze Welt er-scheint ihm unter dem Ge-sichtspunkte des Kaufprei-ses...« In tedaj, ko ste v svoji bujni domišljiji videli to bogastvo že nabrano, tedaj ste postali nasilni in mislili ste, s silo in denarjem se da vse doseči. Ali spekli ste se hudo. Slovenska zavest v Tr-zinu še ni izumrla, nasprotno pa je baš blaziranost in nadu-tost vaša, privandrance, pod-netila ogenj narodnega po-nosa — mi pa bomo ta ogenj skrbno netili, dokler se ne razvije v požar, kateri ima tr-ziške nemške privandrance učiti kozjih molitvic. Ako se nam hoče očitati v nemških štimah, da hujskamo delavce proti delodajal-cem, je to samo Rieger M kliča vredno zavijanje resnice. Mi nismo in ne bomo hujskali delavstva nikdar, ker se delavstvo samo zaveda svo-jih pravic, pomagali pa bomo vse-lej in povsod onim delavcem, kateri so tlačeni od izdajčala »pre-vzvišenega« gospod Goecken in drugih nemških privandranih tovar-narjev. Delavca pa mi niti posamez-nega, niti več skupaj ne bomo pa-hnili v brezdelje. Sicer pa, gospod urednik, v vseh prejšnjih naših do-pisih in v današnjem ste videli, da smo dosedaj samo parirali udarce, odkoder so prileteli, pametnih in mir-nih ljudi, kakor gg. Molineja, Malija, barona Borna in drugih, katerim ni samo na tem, da obogate, ampak store tudi marsikaj v občo korist, nismo niti omenili, ker stojimo na stališču: »Čast, komur čast« Ka-kor rečeno, dosedaj smo samo odbi-jali udarce — v kratkem pa sto-pimo v ofenzivo, in sicer brez ozira nato, ali bo to gotovim ljudem ljubo ali ne. — Pretečeno nedeljo so napravila vsa slovenska trziška društva v Pristavi ljudsko veselico na korist družbi sv. Cirila in Metoda. Veselica je bila dobro obiskana. Zahvaljujemo se na tem mestu gospodu slavnostnemu govorniku na njegovem krepkem govoru, zahvaljujemo se mu še posebno na vznešenih in prepričevalnih njegovih besedah: hiti slovenske krvi, bodi Slovenec ponos! — Gospod urednik, poslavljamo se za danes od Vas, zahvaljujemo se Vam na pod-pori, dani nam s priobčevanjem naših dopisov v trdni veri in trdnem prepričanju, da se Trzin prebujajo. Pri-hodnjiš Vam bomo našli še nekaj raznih podrobnosti, kajti posehmal hočemo postati kronisti; — škodovalo menda ne bo, ako bo naša kronika semtertja malo zabeljena. Ne moremo si pa kaj, da ne bi še danes prisnali gospodu Gassnerju zasluge za Trzin, zasluge namreč, da se je sa-čelo slovenstvo valed njego-vega predrnosmelega nadu-tega in — uhovitega nastopa probujati.

— **Zopet nekaj o kaplanu z »birtahom«.** Piše se nam iz Bohinja: Bilo je v nedeljo pred Malim

Šmarnom, ko sem od strani poslušal tercijalke iz Srednje vasi pri Bohinjski Bistrici, kako so slavile kaplana Oblaka, znanega srednjevaškega »oberkonsumarja«, in se divile nad njegovimi, prav v dno srca segajočimi pridigami. Kako lepo in jokaje je zadnjič govoril o sv. Citi in drugih svetnikih, kako žalostno in bridko je opominjal ver-nike, da sedaj vera strašno peša! Vsekako me je začel zanimati ta dušni pastir in takoj sem sklenil, da grem na Mali Šmaren k njegovi maši, dasi je bilo precej vroče iti tako daleč k deseti maši, a da se kaj lepega sliši, se mora tudi malo žrtvovati. In nistem se kesal, saj je g. oberkonsumar tako lepo razlagal posvečevanje oltarja in vmes vtikal vedno pretužne vzdih, kako že dandanes sv. vera peša, kako mlačni so ljudje itd. Najbolj ginjaivo in z nepopisno milim glasom je pa pripovedoval, kako so gospod škof v tamošnji cerkvi pri posvečevanju »s svojimi lastnimi rokami malo delali«, in takoj nato je priklopil s solznimi očmi vzdih rajnega škofa, ker cerkev nima kamnitega oltarja. »Res čudno, žalostno je to, da tako lepa cerkev ni-ma kamnitega oltarja, ko ga imajo vendar vse podružnice in ko je ljud-stvo tako dobro, pobožno in verno«, tako nekako so baje dejali rajni škof, a gotovo niso bili pri tem tako žalo-stni kakor kaplan Oblak, ki je znal na Mali Šmaren ta pobožni vzdih kaj spretno porabiti v svoje namene. Takoj nato je namreč priklopil nesramno »fehtarijo«. »In glejte dragi v Kristusu, glejte, kdo je tega kriv? Vaša malomarnost, vaša brezbriznost, vaša mla-čnost je kriva, da nimamo v tako lepi farni cerkvi kamnitega oltarja. Glejte, tako verni ste in pobožni, ali bi ne mogli prispevati, saj bi za par stotakov lahko napravili krasen oltar, ki bi bil v ponos vam samim? To je vendar velika sramota za vas, dragi v Kristusu, da ste tako mlačni, ko vendar vidite, kako strašno dandanes peša vera.« Tako je skoro dobesedno zopet beračil kaplan z »birtahom«, »oberkonsumar« Oblak, na tako velik praznik, ko bi se gotovo najmanj spodobilo tako beračenje. Dasi so slične pridige in slična beračenja pri Jegličevih agentih na dnevnem redu, vendar se more le malo kaplanov ponašati s tako duhoviti-mi govori kakor ravno gospod Oblak, to kaplanče, ki vse gori za božjo čast in se tako hinavsko vede v cerkvi, dasiravno ga je nekoč (morebiti še večkrat, a meni ni gotovo znano), lepota nekega dekleta tako omamila, da se je spozabil in se ji jel smehljati izpred oltarja. Ker je ta »pobožni go-spod« tako mlo govoril o lepoti cerkve, sem si jo začel ogledovati, in res sem takoj zapazil nekaj, kar kaplana naj-bolj navdušuje in je cerkvi v slovenski vasi gotovo v največjo diko. »I. Sta-tion, II. Station« itd. se blešči nad kri-ževim potom v zlatih črkah nemški napis, nad slikami, ki jih je kupilo ljudstvo, ki ne razume niti besedice blažene nemščine. In kar je še bolj graje vredno, so te slike še skoro nove, kupljene v novejšem času! Najbrž je kaplan Oblak tudi sedaj napel vse moči, da bi stal na novem kamnitem oltarju kak pobožen napis v blaženi nemščini, seveda ako bo njegova pri-diga na Mali Šmaren imela kaj uspeha. Upamo in želimo, da ne!

— **Dogodki v Ricianjih.** Iz Ricianj pišejo: Dosedaj so bili prebivalci naše občine pravzaprav razdeljeni v dva tabora, oziroma sta se uveljavljali dve struji. Eno je bila zato, da se zopet in zopet poskusi vse možno, da bi prišli do sporazum-ljenja s sv. Stolico in da bi mi ostali v zvezi katoliške cerkve kakor ver-niki grško-katoliškega obreda. Druga struja pa je bila proti vsakemu na-dalnemu pogajanju in za takojšnji prestop v pravoslavlje. Ko je sv. Sto-lica meseca septembra leta 1903. iz-dala znani odlok, s katerim tedaj ni dovolila prestopa v unijo, pač pa na-ložila tržaškemu škofu, naj v Rima-njih ustanovi samostojno župnijo in zopet uvede slovensko bogoslužje, kakor je bilo v veljavi že skoro dve leti, je ona prva struja na posiv tr-žaškega vladike poslala k istemu od-

poslanstvo treh članov, ki mu je izročilo spomenico z znanimi zahtevami. Vladika je dne 16. oktobra 1903. obljubil, da poda odgovor na to spomenico in da reši naše vprašanje. Ta korak prvooimenovane struje kaže eklatantno, da je ista resno mislila na kako sporazumljenje in da je iskreno želela spravo. Ker pa na drugi strani stoji dejstvo, da do danes še ni dobila obljubljenega odgovora, je jasno za vsakogar, da v Trstu niso želeli mirnega sporazumljenja. Posledica temu pa je bila, da se je druga struja jako ojačila. Tu pa prihaja sedaj tisti moment, na katerega smo mislili gori. Potem, ko so zborovali na shodu minole ne deljenajodločneje odklonili predlog dr. Požarja, da bi še enkrat poskušali priti do sporazumljenja s tržaško kurijo, sta gg državni poslanec Plantan in dr. Požar zastavila svoj vpliv, da se je struja, ki je bila za takojšnji prestop v pravoslavje, vdala ter pridružila drugi struji in izrekla svoje soglasje s tem, da se gosp. poslanec Plantan še enkrat v imenu Rimanjcev obrne do sv. Stolice. Tako imamo sedaj dejstvo, da so Rimanjci sedaj popolnoma združeni v en tabor, ki želi spora zumljenja. Ali to si mislimo mi kakor absolutno zadnji poskus, kajti skrajni čas je že, da se ne baje te vnebovpijoče razmere. In po našem mnenju je ravno ujedinijenje Rimanjcev za eden in isti cilj moment, ki dela vprašanje enostavnejše, in ki tudi sv. Stolici jako olajšuje rešitev v obojestransko korist. Sedaj ko je nastopila popolna jasnost glede našega razpoloženja in naših namenov, se menda smemo naupati, da se sv. Stolice pridruži našemu prizadevanju in da reši spor načinom, ki bo le na korist katoliške cerkve.

— **Draginja v Ljubljani in podraženje mleka.** »Slovenec« je v veliki zadregi. Sicer je njegovo srce popolnoma na strani tistih, ki bi radi mleko podražili in to se tudi vidi iz njegovih notic, ali nekaj mora vendar reči tudi zoper podraženje, že da se ne spuntajo tisti revnejši ljubljanski krogi, ki bi jih podraženje najhujše zadelo in ki so večinoma v klerikalnem taboru. Iz te stiske si skuša »Slov.« pomagati s tem, da se hinavsko zaganja v tržnega nadzorika gosp. Janka viteza Bleiweis. »Slovenec« napadi na tržnega komisarja so bedasti. »Slovenec« duhovniki ne vedo ali ne vedo vedeti, kake dolžnosti ima tržni komisar, sicer bi ne mogli zahtevati, naj tržni komisar opravlja službo tržnih policijske. Gosp. Janko vitez Bleiweis opravlja vestno in natančno svoje delo in ga bedasta natolcevanja »Slov.« ne morejo doseči. Druginje tržni komisar ne more odpraviti in to tudi ni njegova stvar. Kolikor spada to v njegov delokrog, izpolnjuje svoje dolžnosti v polni meri. Tržni paznik Karel Pinter ima strog ukaz, obračati največjo pozornost branjevkam, ki prekupujejo živila na trgu in zvišujejo cene. Samo danes n. pr. so bile zasledene štiri take branjevke in obdružno kaznovane. Opozorjamo občinstvo naj gre magistratu na roko, naj tudi samo gleda in naj morebitne nedostatke naznani magistratnim organom. Glede podražjenja mleka se snuje v smislu sklepev shoda pri »Lloyd« nekak kartel med proizvajalci. Posestniki iz ljubljanske okolice so se pisмено zavezali, da bodo od 1. oktobra prodajali mleko za 4 vinarje dražje in kdor se tega ne drži, ta bo moral plačati kazno. Taki karteli za podraženje živil so po zakonu kaznjivi in se bo dal ta kartel pač tudi razbiti, kakor pred nekaj leti enak kartel prodajalcev premoga. Čujemo, da se magistrat že jako resno bavi z vprašanjem, kako priskrbeti Ljubljani dobrega in cenenelega mleka. Silno mnogo pa lahko stori občinstvo samo. Ljubljanske gospodinje, stopite na noge! Naj nobena ne jemlje mleka po zvišani ceni. Če ga mlekarice ne bodo dajali po stari ceni, pa jih odelovite. Nekaj tednov se da že izhajati. Za odrasle se napravi čaj ali

črna kava, za otroke prežgana juha; za male otroke potrebno mleko se bo že kako dobilo. Če bi ljubljanske gospodinje tako nastopile, bi se sene hitro snižale. Kam pa naj dajo kmetje mleko? Ko bi iz njega sir delali, bi imeli veliko manj dobička, kakor če ga uproti prodajajo, posebno ker se iz vode ne da nič sira napraviti, v mleku, ki ga nosijo v Ljubljano, pa je navadno več vode kakor mleka, posebno v tistem, ki ga dobiva revnejše ljudstvo, saj misli kmet, da je za reveža v mestu vse dobro in da je Bog ustvaril reveže, da ob njih kmetje obogate.

— **Pravda mestne občine Ljubljanske zoper društvo Kasino.** Razprava o tej pravdi, ki je za mestno občino vzpričo mnogostanski začasni rabi javnega mestnega sveta v obrtnih svrhu, načelne važnosti, se je, kakor smo že včeraj poročali, sklenila. Čakali smo nalašč do tega časa, da moremo podati čitateljem mesto nejasnega in fragmentarnega poročila o razpravi, jasno sliko dejanskega položaja, kakor se je skristalizoval iz dognanih dokazov. — Leta 1837. je kupilo kazinsko društvo od mestne občine svet, na katerem stoji danes Kasino. To kupno pogodbo je potrdil takratni guverner le pod pogojem, da mesto proda Kazinu le toliko sveta, kar ga je za stavbo potrebno potrebnega, da pa mora ves ostali svet (sedanja Zvezda in Kongresni trg) ostati odmenjen javni rabi in da mora zlasti v celi dolžini od sedanjih Šelenburgovih ulic do sedanjih Wolfvovih ulic ostati vedno prosta in nezazidana 8 sežnjev široka cesta. Ta zadnja odmemba je celó vključena družstvu Kasino na korist. V zvezi temu je pa to društvo dalo menda že l. 1851. postaviti pred svojo kavarno v svet, namenjen javni rabi leseno verando, ki je stala glasom izpovedb prič nepretrgoma, četudi morda v različni obliki, do leta 1886. na ta način, da se je vsako spomlad postavila in vsako jesen zopet odstranila. Takih verand pa je bilo v tistem času po Ljubljani več, kakor n. pr. pred Ovičarjevo hišo (Marolano), pred kavarnami Fischer, Karl, Virant itd., ki so pa sčasoma vse izginile. Le pred Kasino se je postavila leta 1886 mesto stare, sedanja lepša veranda, o kateri to društvo trdi, da je stalna zgradba in da je njeno pridobilo lastniško pravico do sveta, na katerem stoji, ali pa vsaj služnostno pravico postavljanja verande. In to v zvezi temu, da je mestna občina leta 1885. položila to svoj šamotni tlak ne glede na verando ter je ta tlak vsa leta popravljala tudi pod verando; tudi je postavila verando najemnika kazinske verande gospa Oswald, čije last je bila tudi stara veranda, brez stavbnega dovoljenja. O stalnosti zgradbe sta bila izvedenca Lehner in Zakotnik sicer različnega mnenja, vendar pa se je po pričah dokazalo, da je bila veranda naročena in izdelana kot prenosna, torej nestalna. — Dokazalo se je nadalje, da so kazinski kavarnarji postavljali vis-a-vis kavarne pod kostonji v Zvezdi, odkar ti dajejo senco, za svoje goste ob lepem vremenu mize in stole, vendar pa se je dotični (sedaj tlakovani) prostor rabil poleg tega tudi ob občinstva sploh kot prehod, kot postajališče ob času vojaških koncertov i. t. d. Obseg tega prostora pred Zvezdo pa se je v teku let brezdvomno menjaval ter se danes ne da več dognati, v katerem obsegu se je v povedano svrhu svoj čas uporabljal od vsakokratnega kazinskega kavarnarja. Tudi tu uveljavlja društvo Kasino v pravdi služnostno pravico postavljanja stolov in miz. Ta prostor je dal tudi neposredni povod današnji pravdi, ker ga je ob priliki lanske Prešernove veselice odbor dal zagrati, vsled česar je društvo Kasino tožilo mestno občino zaradi motenja posesti. Stoprav ta tožba je opozorila mestno občino na to, da si društvo Kasino lasti na javnem svetu pred kavarno in v Zvezdi izvestne pravice ter je vsled tega občinski svet sklenil, pravnim putem uveljaviti prostost tega javnega sveta vsakega privatnopravnega bremena, sklicuje se zlasti tudi na neposrednost vsake take privatne posesti, izvirajoče iz vsebine kupne pogodbe iz l. 1837. Da ne postopa morda zgolj iz narodnega sovražstva, je dokazala mestna občina že v tožbi s pričevali vseh večjih avstrijskih mest, glasom katerih je povsod izključeno pridobivanje takih privatnih pravic na javnem mestnem ozemlju. — Ob sklepu razprave je precizoval zastopnik mestne občine g. dr. Triller pravno stališče tožnice približno sledeče: Vsi ugovori zoper tožbo mestne občine, braneče prostost javnega sveta vsakega bremena toženemu društvu Kasino nasproti, so se izkazali neosnovanimi. — Ako toženo društvo trdi, da je pridobilo lastniško pravico do prostora, na katerem stoji veranda, potem inefektivnost, se je, dognalo da nedostaja za to že pglavitnega pogoja § 418 o. d. z., to je, stalne, s stavbišcem nerazdružno zvezane stavbe, kajti

po izvedenih in pričah je dognano, da je sporna veranda sploh le provizorična in prestavljiva zgradba brez trajne zveze s svetom, na katerem stoji. Vrhutega pa kazinsko društvo tudi ni moglo smatrati poštenim graditeljem, kajti postavilo je verando brez stavbnega dovoljenja in zanašalo se na brezdvomno na kulanco mestne občine, ki vsakemu obrtniku, v kolikor to javni ozirj dopušča, rada dovoli na prošnjo začasno uživanje javnega trotoarja; tudi je mesto varovalo javno-pravni značaj trotoarja, na katerem stoji veranda, s tem, da je le-ta trotoar, kadar je potreba nanesla, popravljalo in končno nasprotuje inefektivnosti tudi deželni zakon z dne 26. septembra 1874 št. 27 drž. zak., ki izrecno prepoveduje ter celo kaznuje vsako utesnitelj javnih potov. Kar se pa tiče dozdevnega priposestovanja pravice imeti postavljeno pred kazino verando in v nji mize in stole, tudi takemu priposestovanju nasprotuje od leta 1874. naprej zgoraj navedeni deželni zakon, do tega leta pa priposestovanje ni moglo biti izvršeno; vrhutega pa tudi splošne zakonite določbe o javnem svetu, glasom katerih je možna privatna posest ua takem svetu le v toliko, v kolikor ne nasprotuje njegovemu javno-pravnemu namenu, kar se pa o sporni verandi mora trditi. Najvažnejši ugovor zoper priposestovanje pa je utemeljen v § 1477 o. d. z., glasom katerega nepoštenost posesti tudi pri 40letnem uživanju izključuje priposestovanje, da je pa bila kazinska posest vsaj spočetka, to je od leta 1850. naprej nepoštena, to je spričo jasnemu besedilu kupne pogodbe z dne 23. decembra 1837 brezdvomno, kajti takratna direkcija se pač še ni mogla izgovarjati na nepoznanje te pogodbe, kakor so skušale v pravdi to storiti poznejše direkcije; vsebina navedene kupne pogodbe naravnost izključuje kako pravico društva Kasino do spornega sveta pod verando in v Zvezdi. Vsaj prvotne direkcije so morale to dobro vedeti ter vsled tega niso mogle imeti namena, pridobiti na spornem svetu kake pravice. Zategadelj mora veljati tu pravno načelo: Quod ab initio vitiosum est, tractu temporis convalescere non potest. Sicer pa sledi iz predloženega sejnega zapisnika kazinske direkcije iz leta 1885., v katerem se govori izrecno le o društvenih pravicah, izvirajočih iz omenjene kupne pogodbe, da je vsako sklicevanje na nepoznanje te pogodbe le takozvana »Vogelstrausspolitik«. Da društvo Kasino ni moglo izvajati iz postavljene verande pred kavarno v dobri veri nikakršnih pravic, to izpričuje tudi dejstvo, da so obstojale svoječaso take verande pred različnimi kavarnami in konditorijami (Marolani, Fischer, Karel itd.), da pa nikomur ni prišlo na misel, izvajati iz dotične kulance mestne občine kake pravice. Tudi ni bila sporna veranda v nobeni kupni najemni pogodbi med kazino in kavarnarjem navedena med najemnimi objekti, tako da ni niti jasno, kdo naj je bil subjekt spornega dozdevnega priposestovanja, društvo Kasino ali kavarna? Smatrati je marveč dokazano, da je bil lastnik vsakokratne verande v prejšnjih letih vsakokratni kavarnar, ne pa društvo. — Vsi ti ugovori govore tudi zoper priposestovanje tlakovanega prostora v Zvezdi, pri čemer je tudi še uvaževati, da se je ta prostor v teku let glasom izpovedb prič brezdvomno menjaval, tako da se danes prostor, glede katerega naj velja pri posestovanju, niti identifikovati ne da. Ako se končno uvažuje še, da se tudi način uživanja spornih prostorov po kazini (le ob lepem, letnem času, le po dnevi itd.) že na sebi ne da z lepa spraviti v sklad z zakonitim pojmom realne služnosti, ne more biti dvoma, da je tožba mestne občine, katero podpira slednjič tudi še izkazani običaj rabe javnega sveta v vseh večjih mestih, vseskozi upravičena in zastopnik mestne občine predlaga torej, da se tožbi v polni meri ugodi. — Glede na važnost cele zadeve bomo razsodbo, čim se izda, priobčili doslovno.

— **Knjižice »Slava Prešernu!«** prva izdaja, je že skoro polna. Ker pa še vedno dohajajo z raznih strani naročila in ker brez dvoma še namerava več krajnih šolskih svetov naročiti to knjižico, se priredile dni nova druga izdaja, ki bo znatno pomnožena. Na novo pride v knjižico opis spomelnika in životopis kiparja I. Zajca; razen tega se ukrasi knjiga z dvema novima slikama. Krajci šolski svet v Velikem Trnu pri Krakem je naročil 30 izvodov knjižice »Slava Prešernu!«

— **Telovadba za starejše brate Sokole** se prične dne 25. septembra t. l. ob 6^{1/2} uri zvečer v telovadnici ljubljanskega Sokola. Telovadilo se bo potem redno vsak ponedeljek in petek od 6^{1/2} ure do 7^{1/2} ure zvečer. Za vaditelje je skrbjeno. Odbrat ljubljanskega Sokola vabi starejše brate Sokole k obilni udeležbi.

— **Srbska čitalnica v Ljubljani.** Veletržec in bivši prezident mestne hranilnice g. vitez Vaso

Petričič je srbski čitalnici v Ljubljani daroval 200 kron, kar beležimo tem raje, ker je dokaz, da ima gosp. darovalec, čeprav se neče več udeleževati javnega življenja, še vedno odprte roke za važne slovanske naprave.

— **Pevsko društvo »Ljubljana«** priredi v nedeljo, 1. oktobra t. l., v sreni »Narodnega doma«, kot vsako leto, veliko vinsko trgatev, katere natančnejši spored objavimo tekom prihodnjih dni.

— **Predsedstvo slovenskega trgovskega društva »Merkur«** daje tem potom vsem svojim članom kakor tudi drugim interesentom naznanje, da je mesto odstopivšega dosedanjega vodja s 15. t. m. prevzel poslovanje društvene posredovalnice gosp. Ivan Eržen, urad. trg. zbornice. Uradne ure ostanejo neizpremenjene, in sicer kakor so bile preje, od 8. do 10. ure zvečer v društveni pisarni (Narodni dom). Uradovalo se bode vsak dan razen nedelj in praznikov. — Opozarja se g. trgovske sotrudnike, da se držijo natančno po predpisih posredovalnega poslovnega reda, kateri se jim upošlje v slučaju posredovanja. Gospode trgovce pa se prosi, da se vedno, kadar potrebujejo pomožnega osobja, naj si bode za trgovino ali kontoar, obrnejo naravnost na društveno posredovalnico. Kot posebno važni pogoji, da zamore posredovalnica uspešno in zanesljivo delovati, navajamo, da delodajalci kakor tudi delojemalci pri vsakratnem sprejetju ali nastopu v službo to takoj naznanijo posredovalnici po dopisnici, katero jim ista že preje vpošlje.

— **K državnemu stavbin-skemu uradu** je pripuščen absolvirani tehnik Ivan Marek.

— **Telovadno društvo »Sokol«** v Šiški opozarja še enkrat vse svoje člane na izredni občni zbor, kateri se vrši v nedeljo, dne 24. septembra ob 2 uri popoldne v telovadnici z že naznanjenim sporedom. Ker se posebna vabila ne bodo razhajala ter je snov zelo važna za napredek sokolstva, je želeli polnoštevilne udeležbe članov. Odbor

— **Kmetijska podružnica na Sori** priredi dne 1. oktobra t. l. ob 3. uri popoldne na Svetju št. 13 svoje četrt zborovanje. Razgovarjalo se bode o ustanovitvi zalekarne na Svetju št. 13. Zborovanja se udeležiti tudi odlični strokovnjak v mlekarstvu g. Legvart iz Ljubljane. K temu zborovanju vabi odbor vse občane iz Medvoda in okolice. Ker se je pokazalo, da prinašajo mlekarne velik dobiček kmetovalcem, upa odbor, da se se udeležijo vsi posestniki, katerim je to tega, da si pridobijo nov vir dohodkov.

— **Most čez Savo pri Št. Jakobu** je dogotovljen. Graditi ga je dal znani podjetnik gosp. Andrej Maur iz Zagorja. Dne 28. t. m. bo kolavdacija, v nedeljo dne 1. oktobra pa se most slovesno otvori. Gotovo bodo ta dan Ljubljanci pohiteli v velikem številu v priljubljeno Sotesko, da prisostvujejo obenem tudi otvoritvi mostu. Strokovnjaki so se izrekli o zgradbi zelo povoljno. Za Posavje je novi most velika dobrota. Brez desetletij so hrapeneli na obeh bregovih Save po taki zvezi, dokler se je sedaj vendar dobil med našimi možmi odločen podjetnik.

— **Župnik, ki je kriv, da je pogorela vas.** Iz Hinja pri Žužemberku se nam poroča: Tu imamo župnika, ki živi v neprestanem prepiru s svojimi župljani. Dasi so prebivalci največji reveži, ki si le izteška služijo svoj vsakdanji kruh, je hotel letos župnik dati na njihove stroške renovirati župnišče. Zlasti mu ni bilo po volji, da je prostorni farovž krit s slamo. Zahteval je, naj se pokrije z drago opeko. Kmetje so se temu uprli, češ, da je streha še popolnoma dobra, in so res dosegli, da župnik ni mogel izvršiti svojega namena. Zbog tega je bil župnik seveda silno razjarjen in je jel svoje župljane na vse mogoče načine šikanirati. Na prižnici je razgrajal kakor kak pijani drvar, zmerjal in ošteval jih je kakor paglavce in pri vsaki pridigi je ponavljal, da njegovi župljani niso za drugo, kakor da delajo otroke. Ko so mu prinesli otroke h krstu, jime je rekel, da so psi, ne pa ljudje. Župljani so vse to mirno in potrpežljivo potrpeli. Letos je pa dal napraviti župnik — kdove s kakim namenom — na župnišču, seveda brez dovoljenja pristojne oblasti, nov ozek in visok, če se ne motim, železen dimnik sredi slamnate strehe, dasi so ga kmetje svarili, naglašajoč, da se pri takem dimniku lahko užge streha. Župnik se seveda za to ni zmenil. Kako prav pa so trdili kmetje, se je skoro pokazalo. Nekega vročega dne se je vnela res streha pri dimniku in nastal je požar, ki je uničil župnišče in vso vas. Jasno je, da požara ni zakrivil nihče drugi, kakor župnik — in je tega mnenja tudi sodišče, ki ga je že opetovano pozvalo na zagovor. Takisto je tudi razumljivo, da so kmetje skrajno razjarjeni proti župniku, ki je zakrivil,

da jim je zgorela vas, in da ga nečejo nič več trpeti v svoji sredini. Sklenili so torej poslati posebno deputacijo v Ljubljano, ki naj bi župnika zatožila škofu in zahtevala od njega, da ga naj takoj premesti. Pred kratkim se je ta deputacija zglasila pri škofu s svojo tožbo in prošnjo, toda v škofiji so jim priporočali krščansko potrpežljivost, sicer jim pa pokazali vrata. Kmetje so se v skrajni ogorčenosti vrnili domov in se baje pripravljajo, da si sami pomagajo, ker jim škof neče. Prav bi bilo!

— **Pritožbo proti dopolnilni volitvi I. razreda za občinski odbor idrijski,** vršči se dne 28. vel. travna letos, katero so vložili c. kr. žgal. oskrbnik Vitouš Josip in tovariši, je deželna vlada rešila, da pri tej volitvi nista bila izvoljena za namestnika dr. Milan Papež in Alojzij pl. Koschin, pač pa dr. Robert Ogorentz in Vlačav Helmič in da ima dalje med dr. M. Papežem, Alojzijem pl. Koschinom, Ivanom Vogelnikom in Franom Pušarjem določiti žreb, kdo izmed teh je voljen za tretjega namestnika. Proti tej razsodbi v zmislu § 33 obč. volilnega reda ni dopustna nadaljna pritožba. Izvoljen je torej za odbornika narodno napredni somišljenik c. kr. vpok. deželni živnozdravnik g. Andrej Perko, za namestnika c. kr. sodni pristav g. dr. Ogorentz in klerikalec c. kr. poštar Vlačav Helmič, tretjega pa določil žreb. Deželna vlada je spoznala glasova dr. Frana Karfika in učitelja Iv. Bajžlja za neveljavna, ugovore klerikalcev proti glasovom učiteljce gđ. Jurman, dr. Majarona, Jos. Zupančiča in Frana Časteka pa je kot neutemeljene zavrnila. Zanimivo je, da je glas gđ. Jurman veljaven, zaradi kojega je katehet Oswald toliko hujškal proti tajniku Novaku. Temu dičnemu božjemu namestniku res sledi blamaža za petami. Klerikalni up je toraj šel po vodi, nič ni pomagalo, da je sam dr. Schweitzer skrpupal pritožbo. V veselju nad tem pomilujem samo g. oskrbnika Vitouša, kot sina češkega naroda, kojemu je klerikalizem sežgal na grmadi največjega njegovega heroja, nesmrtnega Husa, da pušča svoje pošteno ime zlorabljati takim ljudem, kakor je idrijski Oswald.

— **Nekoliko odgovora na klerikalne napade iz Selške doline.** Strelce iz Selške doline so klerikalcem prav huda šiba, katere še posebno zadaje hude udarce, ker razkriva take nečedne stvari klerikalcev, da se ne dajo utajiti. Ker se ne da parirati teh udarcev in se ne more utajiti raznih lepih stvari, spravi lo so se onemogli katoliški junaki na moje osebo. Konstatirani pa moram, da vkljub vsej njihovi prefriganosti v lažeh in zavijanjih, klerikalci niso mogli dosedaj ničesar pomembnega pisati, kar bi me moglo osramotiti pred javnostjo. Sicer sem res marsikatero toplo moralno kľofuto pripeljal svojim političnim nasprotnikom, vendar mi vsi selški klerikalci z vsemi svojimi generali niso mogli prav nič slabega očitati in mi kaj škodovati, kar bi bilo v največje veselje in zadoščenje čednim katoliškim junakom. S svojimi somišljeniki sem se vztrajno boril proti klerikalni kugi, posebno še s svojega učiteljskega stališča. Prišel sem 19letni mladenič v selško dolino in po kratkem času sem spoznal, da so klerikalci največji nasprotniki ljudskega šolstva. Kolikor šol se je ustanavljalo v Selški dolini, tolikom so klerikalci nasprotovali in spletkarili proti njih ustanovitvi. Vendar pa so se vse šole ustanovile v silno jezo vseh klerikalnih generalov in njih backov. Klerikalni konsumi so šli raketom živžgat, bralno društvo (po katerem se klerikalcem posebno slne cede) v Selcih smo iztrgali iz rok klerikalcev in rastava tega društva se nič več neče pajdašiti s sv. Mihielnom iz Ljubljane, kar jezi klerikalce tako, da so od zavisti zeleni kakor kuščar. Neki dopis od predpretekle sobote omenja, da bodem prodajal »srečke« in »židane rute«. Dobro! Tistim duhovnim gospodom in dekletom, jih bodem dal za lastno ceno. Me razumete? Tudi ne morem pomagati, če o županu Demšarju časopisi pišejo, da izdaja ubožne liste premožnim ljudem, če o župniku Rožniku pišejo, da po judovski odira ljudi pri porokah in pri pogrebih, če o Frtčarju pišejo, da se je že enkrat obesil itd., — cela štrana samih katoliških čednosti. Ako morete očitati klerikalci meni kaj takega, le na dan z vsem. Kar se pa tiče udeležbe bralnega in pevskega društva »Ratitovec« pri Prešernovi slavnosti, pa lahko rečem, da je dotični notico v »Slovencu« pisala neka nevedna prismoda, ki ne ve, da društvo ni samo pevsko, temveč v prvi vrsti bralno društvo. Ako se niso Prešernove slavnosti udeležili sami pevci, ni nobena sramotna stvar. Sicer pa ve vsak, da so peli pevci in pevke »Ratitovca« do zadnje nedelje pred mojim odhodom iz Selške doline. Glede nekdanjih nastopov z Uraničem v narodni noži le lepo molčite! Uraniča so pevci pustili, ne on pevcev. Kje imate vi kako izobraževalno društvo v

celi dolini, ki bi se moglo meriti od daleč s selškim bralnim društvom? Moji somišljeniki in jaz smo ponosni na „Ratitovca“ veliko bolj in lažje, kakor vi na vaše „tarne knjižnice“, kjer je najbolj učena knjiga „Družinska pratika“ in „Domoljub“ s pravicarjem „Bogoljubom“ vred. — Odšel sem iz doline, toda ne tlažite se preveč s tem. Po kraju sem nekaj ur bolj oddaljen — po mišljenju in duhu pa vedno blizu. Zato se od svojih mnogoštevilnih somišljenikov in prijateljev nisem za vedno poslovil, ker bodem še čestokrat skupaj z njimi. V vašem interesu zato lepo mirujte in potrpežljivo prenašajte vse grenkosti, katere vam pripravljajo naprednjaki. Toliko odgovora na vse duhovite dopise v „Slovenec“, ki me niso in me ne bodo spravili iz ravnotežja. Ako bodete pa daleč iskali, bodete pa — še kaj boljega našli! — V Sori, 20. septembra 1905. — A. Germek.

Za otroški vrtec družbe sv. Cirila in Metoda na Savi pri Jesenicah je daroval veletržec gosp. Fran Kollmann štiri lepe podohe za šolske sobe in tovarnar za pohištvo gosp. Ivan Dogan deset stolov. Najskrenejša zahvala!

Iz Tržiča. Dopisniku „Slovenca“ iz Tržiča odgovarjamo le v toliko, da je bila „Tržiška posojilnica“ ustanovljena zaradi potrebe naše stranke in v nikakršne strankarske namene. Načelnik posojilnice pa ni samo „bivši“ kontrolor, ampak on je, eden najpremožnejših posestnikov v Tržiču in lastnik renomirano strojarnice.

Slovenščina na pripravnici v Mariboru. Letos se je na mariborski pripravnici uvedla slovenščina v tečaju za meščanske učitelje, to pa po zaslugi ravnatelja g. Hanrika Schreinerja. „Marburgerca“ že otresa svoj dolgi in strupeni jezik zaradi tega in kvasi o velikanski nepotrebnosti tega učnega predmeta sklicujoč se na dejstvo, da v celni Štajerski ni nobene slovenske meščanske šole, ker je potreba ni. Samo lopovski zavijanje! Nemci in nemška avstrijska vlada se vedno branita, da ti Slovencem le najmanjšo učilnico in imata zatj vedno polna usta jalovih izgovorov, med temi seveda tudi tega, da je ni potreba. Naj se pa kod le peščice Nemcev, takoj se jim postavijo vse odobnosti, ki jih Slovenci nikdar in nikoli ne dosežemo, pa naj se še tako pehamo zanje. Nesramnost je torej, če trdi mariborski vsenemški list, da Slovenci ne potrebujejo slovenske meščanske šole in ravno taka nesramnost je nastopati proti temu, še se je v tečaj za meščanske učitelje na mariborski pripravnici vpeljala slovenščina. Gospodu ravnatelju Schreinerju smo pa iz srca hvaležni, da se je po njegovi inicijativi uvedla slovenščina v ta tečaj.

Kakšno smolo ima posl. Žičkar s svojimi načrti. V Vidmu pri Krškem, kjer je župnik in dekan posl. Žičkar, bi bilo treba zidati novo šolsko poslopje. Krajni šolski svet je imel več sej, na katerih se je razpravljalo, kako in kje bi se dal najlažje dobiti za zgradbo potreben denar. Razpravljalo se je o tem in onem, vloženi so bili razni predlogi, a člani krajnega šolskega sveta se niso mogli zediniti za nobenega. V tem položaju jim je pa prišel na pomoč dekan Žičkar s prekrasnim načrtom, kako se naj postavi krasno novo šolsko poslopje, ne da bi to kaj stalo občine. Žičkar je predlagal, naj se napravi v korist zgradbe novega šolskega poslopja velika loterija na srečke z dragocenimi dobitki, ki bo nesla toliko dobička, da ne bo občinarjem treba potrositi za zgradbo nove šole niti vinarja. Dasi so inteligentnejši in razsodnejši možje svarili pred tako akcijo, ki se kaj rada ponesreči in ki se na prvi hip zdj zelo ugodna, vendar je večina krajnega šolskega sveta z navdušenjem sprejela Žičkarjev predlog. In res so izposlovali pri vladi dovoljenje za loterijo; nato so nakupili za drag denar dragocene dobitke, dali napraviti srečke in jih jeli razpošiljati na vse štiri vetrove. In dekan Žičkar je mislil, da se bo sedaj denar kar stekal na Videm pri Krškem. A mož se je temeljito motil, hudo se je vračunal! Pretekli so meseci in pretekla so leta, a denarja ni bilo od nikoder in v dolgem tem času je nakapalo in se nabralo komaj toliko kron, da so morda do polovice pokriti že nabavljeni dragoceni dobitki. Ker ni upati, da bi se moglo prodati še kaj srečk, bo moral ta primanjkljaj pokriti odbor, ki bo moral trpeti še vrhu tega vse dosedanje upravne stroške. Ubogi kmetje! Povzročitelji vsega zla, dekan Žičkar, pa se prav gotovo nahaja v varnem zavetju, da mu ne bo treba šteti niti novčica! Saj ima že prakso v tem, kakor je pokazal pri bankrotu konzuma v Vitanju! — Tako so klerikalni osrečevalci našega ubogega ljudstva!

Koncert Marice Heritesove v Mariboru. Slavna deška virtuosinja na gosli, gosa Marice Heritesova priredi dne 1. oktobra v »Narodnem domu« v Mariboru koncert. Slovensko občinstvo iz Spodnjega Štajerja in iz Koruške se opozarja, da ne zamudi priložnosti, slišati obudovane umetnice iz svetovnoznane Ševčikove šole. Uprizoritev koncerta je prevzel agilen »Klub Čehů v Mariboru«. Začetek ob 8. uri zvečer. Slovenci, udeležite se koncerta v obilnem številu!

Roparski umor. 19letni Anton Manko iz Trstenika pri St. Lenartu na Štajerskem je roparsko napadel in umoril svojo 19letno ljubico Terezijo Marousko, ki je bila z njim v blagoslovljenem stanu. Mariborsko sodišče ga je obsodilo na 12 let težke ječe.

Glas iz občinstva. Kaj je s pasjim kontumakom v Ljubljani? Po okolici je že odpravljen.

Javno nasilstvo bi bil danes ponódi kmalu imel policijski nadstražnik Jernej Papler z nekim desetnikom o. in kr. 17. pešpolka, ko bi se ga ne bil tako pametno izognil. Na Martinovi cesti je namreč aretoval bresposelno služkinjo Ano Petričovo, rojeno 16. julija 1889 v Mariboru, pristojno v Kočevje, o kateri smo že večkrat poročali, da je pokradla raznim strankam obleko in potem izginila, ne da bi jo bili mogli še zaslediti. Ko jo je peljal po Sv. Petra cesti, je tekel za njima na vso sapo neki desetnik, za katerega se ni nihče zmenil, kam se mu tako mudi. Ko doide aretovanko, jo zagabi za roko in se začne s stražnikom pripraviti, češ, da mu je ne pusti aretovati, ker je njegova ljubica in da se mu mora sploh opravičiti, zakaj jo je prijel. Ko je Papler rekel desetniku, da to lahko izve na magistratu, se je ta za Petričovo še bolj postavil. Stražnik videč, da postaja desetnik vedno resnejši, ga je »ubogala« in peljal aretovanko, mesto na magistrat, v policijsko stražnico na Radeckega cesti, katero je tudi desetnik zadovoljno spremljal. Ko prišlo v stražnico, so takoj poslali po vojaško patruljo, ki je desetnika gnala v vojaški, Petričeva se je pa odvedla potem v civilni zapor. Desetnik je bil odslužil tri leta vojaške službe in bi imel iti danes na dopust, radi te budalosti bode pa mrcal še naknadno sedeti v zaporu.

Radi prikrivanja najdenine je bil včeraj aretovan dninar Fran Fajdiga iz Podjels, ker je pobral denarčico s 17 K, ki je neki kmetici padla iz žepa in še z dvema kolegoma takoj pobegnili. Stražnik Pintar ga je ujel šele na jubilejskem mostu in dobil pri njem denarčico z denarjem. Navedenec je bil že dvakrat radi tatvine kaznovan.

Tatvini. Angeli Pucovi, prodajalki črevljev na Siamem trgu št. 9 je dne 20. t. m. neznan tat ukradel na zidu viseče čizme, vredne 8 K. — Brivskemu mojstru g. Nikolaju Ogriču je neznan tat ukradel iz kleti v hiši na Sv. Jakoba trgu št. 8 slikarsko lestev, sevi za železno peč, predal za knjige in posodo za vodo greti.

Nesreča. Včeraj je šel na lov 20letni posestnikov sin Jakob Ozebek iz Šebrelj pri Tolminu, in ko je sprožil puško, mu jo je razneslo ter na levi roki odtrgalo vse prste. Prepeljali so ga v deželno bolnišnico.

Aretovan je bil predvčerajšnjim po mestni policiji hlapec Andrej Erjavšek, katerega orožništvo sumi neke tatvine.

Mesarski voziček (oiza) je bil ukraden mesarju g. Antonu Anžiču v noči od 19 na 20. t. m. v Solskem drevoredu. Voziček je bil še nov, zeleno barvan in vreden 60 K.

Pobegnil je včeraj popoldne pri Poljskem mostu priisiljenec Herman Lipizer, rodom iz Trsta.

Delavsko gibanje. Včeraj se je odpelalo s južnega kolodvora 31 Hrvatov v Franzensfeste, iz Bohinja jih je pa prišlo 20 in 24 Slovencev. 18 laških siflarjev je odšlo domov iz Ljubljane, iz raznih oprekarn pa 150 opekarjev.

Izgubljeni in najdene reči. Langov knjigovodja g. Leon Detoni je izgubil drap-rokavice s belimi gumbi, vredne 5 K. — Avgust Štrukelj je izgubil srebrno žensko uro. — Na južnem kolodvoru so bili izgubljeni, oziroma najdeni 4 dežniki, star plašč, star havelok, 2 palci, ženska broža, površnik s tobačnico in bel moški klobuk.

Ljubljanska društvena godba priredi danes svečer v hotelu »Ilirija« (Kolodvorske ulice) društveni koncert za šlane. Začetek ob 8. uri. Vstopnina za šlane prosta, nešlani plačajo 40 vin. — Koncert se vrši pri vsakem vremenu. — Jutri popoldne je koncert »Društvene godbe na Koslerjevem restavracijskem vrtu. Začetek ob polu 4. uri. Vstopnina prosta.

Izkaz društvene posredovalnice „Slovenskega trgovskega društva Merskur“. V službo se sprejme: 1 knjigovodja obenem korespondent, 1 kontoarist in 1 praktikant, 10 pomočnikov mešane stroke, 1 pomočnik špecerijske stroke, 2 pomočnika manufakturne stroke, 1 pomočnik galanterijske in modne stroke, 1 prodajalka, 2 kontoristinj, ena večša laščina in nekaj stenografije, 8 učencev. — Službe iščejo: 1 poslovodja, 3 kontoristi, 24 pomočnikov mešane stroke, 11 pomočnikov špecerijske stroke, 5 pomočnikov špecerijske in železniske stroke, 6 pomočnikov manufakturne stroke, 1 pomočnik galanterijske in mešane stroke, 4 prodajalke, 2 blagajničarki, 8 kontoristinj, 1 učenec.

Najnovejše vesti. — Kolera. Sedaj se je pripetil v Barolinu prvi slučaj kolere. Umrli je neki mesar, ki je prišel iz Poljske. V Lodžu so umrle tri osebe za kolero.

Velika nesreča se je pripetila v rumunskem mestu Jaszy. Zaseden voz električne železnice je nemreč padel po strmem bregu. Dve osebi sta se ubili, 15 oseb je smrtno, 20 pa lahko ranjenih.

Pruski hotelir — roparski morilec V Heidelbergu je hotel »Haldenhof« v noči 30. julija umoril in oropal bogatega Angleža Reida; zločin se je šele sedaj razkril.

Ustanovitev ljudske univerze v Tomsku, Sibirija, je sprožil izdajatelj in urednik lista »Sibirskaja Žizn«. Makušin. Daroval je v ta namen 10000 rubljev ter se vrhu tega še zavezal, da dá vsako leto 3000 rubljev za vzdrževanje ljudske univerze, dokler cela vsota ne doseže 100.000 rubljev. Občinski svet mesta Tomsk se je tudi zavezal dati 3000 rubljev vsako leto, vrhu tega je snesla takojšnja zbirka med občinskimi svetniki 2450 rubljev. Mesto bo dalo ljudski univerzi brezplačno prestore. Vstop v ljudsko univerzo bode dovoljen osebam obojega spola, ne glede na narodnost in vero, ako so le dosegle petnajsto leto.

Nevarno babjeverstvo so odkrili pred kratkim med rumunskimi kmeti južne Ogrske. Umrli je tam kmet Todja Vezsa in ker je bila njegova smrt nekako prenegla, odredila je oblast, da se izkopije njegovo truplo. Oročniki so našli moža pribitega z dolgimi žebli v rakev na rokah, nogah, vratu in sru. Po izvedbi se doglne, da je izvršila »operacije« neka stara žena. Pri zaslisanju je izpovedala, da je po nalogu vaščanov že večkrat pribila trupla umrlih v rakev. To da je potrebno, da mrtveci, ki so umrli na neznani bolezni, ne prihajajo »nazaj« v hišo in ne otrovajo svojih sorodnikov z isto boleznijo. Ta šega je že stara in v rabi v več rumunskih kmetijskih vaseh. Staro ženo so zaprli kot žrtvo babjeverstva.

Originalna banka. Šest ogrskih kmetov se je združilo, da osnujejo malo banko. Vsak je dal 1000 K. Ko je pa prišlo do tega, da bi banka izposojala denar, se kmetje niso upali izdati svoj denar. In tako ni dobil nihče niti vinarja posojila, in banka tudi ni nesla nič obresti. To je opazoval neki navihaneec Peter Szapanoš ter nasvetoval enemu »bankirjev«, da jih bo rešil iz zadrege. On da znaponarejati denar in banki ne bo treba za posojila dajati pravega denarja. V začetku naj dajejo posojila brez obresti, da privabijo ljudi. Pozneje jih bodo že prijeli tudi za obresti. Predlog je prišel pred upravni svet, ki ga je enoglasno sprejel. Premetenega Petra Szapanoša so takoj sprejeli v upravni svet ter ga naredili celo za ravnatelja. Izdelal je brž za 20.000 K petkronskih srebrnjakov. Nato so nabili po vseh sosednjih vaseh razglase: Kdorkoli hoče, lahko doli posojilo brez obresti! Preden so začeli izdajati denar, so vzeli v upravni svet po enega redarja, financarja in orožnika, v nadi, da jih bodo v vsakem slučaju branili. Toda nič jim ni pomagala taka protekcija. Oblasti so kmalu prišle na sled ponarejevanju denarja ter zaprli kmete in banko.

Zakaj nastanejo potresi? Povodom zadnjih strahovitih potresov v Kalabriji je neki misijonar razlagal svojim poslušalcem v cerkvi: »Zemlja je okrogla ter se vrti. Vrteti pa se more le, ker ima osi. Da pa je treba od časa do časa te osi mazati, bo pač vsakemu med vami jasno. S čim pa se mažejo zemeljske osi? S petrolejem, ki je našlaš v ta namen v sredini zemlje. Prokleti trstni pa so izpraznili te petrolejske vrelce. Kaj je posledica? Slabo namazane zemeljske osi ne morejo več dobro funkcionirati, in posledice so zemeljski potresi.« — To je pač razlaga, kakšnih pozna cerkvena »znanost« še več.

Koliko pojemo? Neki učeni zdravnik je izračunal, da poje človek do 70 leta 20 vagonov hrane. Ako računamo vagon samo 4 tone, iz-

naša požitna hrana 80000 kg, kar razmeroma razdeljeno na 25580 dni izkasuje na dan 3 kg. Količina hrane se seveda menjava s življenjsko dobo. Dete in starec porabita na dan 2½, odrasli človek pa 3½ do 4 kg. Največ se poje kruha. Količina kruha, ki ga poje človek v 60 letih znaša okoli 330 metriskih stotov. Razen kruha se poje največ krompirja. Ker poje človek krompirja v svojem življenju, odneslo bi ga komaj 30 krepkih mož. Ako seš-jemo vse, kar človek v življenju poje in popije, iznaša 1300krat večjo težo kot njegovo truplo. V denarju bi bila vsa ta hrana in pijača vredna najmanj 40000 K.

Nadzornik ... Tukaj vidite žametno suknjo, katero je Gustav Adolf imel na sebi v vojni pri Lützen. Skozi to suknjo je prodrla sovražna krogla in mu vzela življenje! Skrbna mati. »Glejte, otroci, kakor vedno pravim: le nikdar zanikarni biti! Ako bi pravočasno zakrpali žamet, ne mogla bi krogla prodrati skozi luknjo!«

Samomor za reklamo. Mis Albamy, predstojnica šole v Lancastru se je zastupila s karbolno kislino. Zapustila je pismo, v katerem navaja za vzrok samomora, da je pred štirimi leti napisala knjigo, za katero je zman iskala založnika. Zato misli, da je njen samomor najboljše sredstvo, da se za njeno knjigo čobi založnik.

Književnost.

„Učiteljski Tovariš“. Štev. 38 Vsebina: Za odpravo krajevnega plačilnega sistema v Istri. — Shod narodno radikalnega dijaštva v Trstu. — Naš denarni zavod. — Dopisi. — Iz naše organizacije. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služb. — Listnica uredništva. — Inserati. — † Maks Josin.

Teletonska in brzojavna poročila.

Dunaj 23. septembra. Današnji dan je historičnega pomena. Danes je cesar sprejel v avdijenci zastopnike madjarske parlamentarne koalicije, pet poslancev, ki jih je vodil Kossuth. Vsa avdijenca je trajala le dobrih pet minut; pravzaprav to sploh ni bila nikaka avdijenca. Cesar je madjarske politike ogovoril najprej nemški, jim prečital madjarski spisani dokument ter jih potem kratko odlošil Noben madjarski politik ni prišel v položaj, da bi bil izpregovoril le eno samo besedo.

Dunaj 23. septembra. Vtis današnje avdijence madjarskih politikov pri cesarju je nepopisen in je tako kolosalen, kakor da bi se bila napovedala kaka vojna. Madjarski politiki so kar zijali in bili brez sape, ko so zapustili cesarski dvorec. Pet minut pred 11. uro so prestopili prag cesarskega dvorca, pet minut po 11. uri so že zopet sedeli v svojih vozovih in se odpeljali v hotel Bristol. Med občinstvom je zašumelo: Pogajanja so se razbila. Ko so se madjarski politiki peljali k cesarju, so jim Dunajčanje prirejali ovacije, ko so zapuščali cesarski dvorec, so jih Dunajčanje insultirali. Prišlo je do burnih prizorov in do pretepov, tako da je morala posredovati policija.

Dunaj 23. septembra. Kossuth je rekel žurnalstom: Cesar nas je milostno sprejel Program, ki ga je prečital, je izročil meni. Stopili bomo pač v dotiko z Goluchowskim, pogajali pa se z njim ne bomo.

Dunaj 23. septembra. V dokumentu, ki ga je prečital cesar madjarskim parlamentarcem, je izrečen poziv, da naj madjarska koalicija na podlagi svojega programa sestavi novo ministrstvo, kar pa se more zgoditi samo pod naslednjimi pogoji: 1.) V armadnih zadevah, v kolikor se tičejo službene jezika in jezika komande, mora ostati vse, kakor je sedaj, in je popolnoma izključena vsaka prememba in vsako odnehanje; tozadevne zahteve

mora koalicija črtati iz svojega programa. 2) Temelji skupnosti armade in skupne uprave zunanjih zadev morajo ostati nespremenjeni, kakor so sedaj. 3) V gospodarskih vprašanjih med Ogrsko in Cislitvansko je izključen vsak enostranski dogovor med kraljem in ogrskim parlamentom, marveč se morajo rešiti po intervenciji dunajske in peštanske vlade potom kompromisa, kiga mora odobriti krona. 4) Koalicija se mora zavezati, da se v parlamentu rešijo proračun, rekrutni zakon in trgovinske pogodbe ter da se izvolita delegacija in kvotna deputacija. 5) Koalicija se mora zavezati, da odobri tiste stroške za armado, ki jih je že dovolila delegacija in da sprejme novi brambni zakon, s katerim se pomnoži stalna armada, zato pa uvede dveletno službovanje pri vojaki. Končno je cesar naznanil madjarskim parlamentarcem, da je pooblastil grofa Goluchowskega ne kot ministra zunanjih del nego kot ad hoc določenega svojega zaupnika, da sprejme odgovor na to deklaracijo. In avdijenca je bila končana.

Dunaj 23. septembra. Kossuth je izjavil, da se odpelje še danes popoldne v Pešto. Rekel je, da se z Goluchowskim sploh ne pogaja, ker je Avstrijanec, po ogrskem državnem pravu pa mora biti pooblaščenec in zaupnik krone samo kak ogrski državljani.

Dunaj 23. septembra. Madjarski parlamentarci so obiskali opoldne grofa Goluchowskega in ostali pri njem kakih 20 minut. Koj potem se je Goluchowski odpeljal k cesarju. V imenu madjarskih parlamentarcev je Kossuth naznanil Goluchowskemu, da madjarska koalicija ne sprejme cesarjevih pogojev, ker nasprotujejo tipogoji njenim načelom, njenim prepričanjem in njenim mandatom.

Dunaj 20. septembra. Madjarski parlamentarci so do skrajnosti razburjeni in naznanjajo, da se dosedanja pasivna resistenca madjarske koalicije premeni v aktivno resistenco, kar pomeni nič manj nego revolucijo.

Dunaj 23. septembra. »Fremdenblatt« proglasa kot izmišljeno vest graške »Tagespost«, da je Gautsch rekel nekemu parlamentarcu, da misli razpustiti državni zbor.

Trst 23. septembra. Italijansko politično društvo »Patria« je sinoči v gledališču »Politeama Rossetti« priredilo shod, kateremu je predsedoval cvetnik dr. Perco. Po dolgem poročilu dr. Spadona je bila sprejeta resolucija, ki zahteva, da se italijansko vseučilišče ustanovi v Trstu ali pa da se sploh ne ustanovi. Poslanci se pozivljajo, uporabiti najskrajnejša sredstva proti ustanovitvi italijanske pravne akademije v Roveretu. V istem smislu so govorili zastopniki dijakov in poslanca Mazonara in Hortis. Po shodu je par sto dvomljivih ljudi v družbi z dijaki demonstriralo po mestu.

Poslano.*

Vsem tistim svojim političnim in narodnostnim »prijateljem«, ki raznašajo po občini vesti — namen je prozoren — da sem prestavljen z Jesenice, naznanjam tem potom, da se tukaj prav dobro počutim in mi niti v sanjah na misel ne pride ta kraj v doglednem času zapustiti in bom gotovo še učkal in tudi pomogel, da bo marsikateri plačani in neplačani obrekovaler in hujskač prej izginil na Jesenicah s površja.

Jesenice, 23. septembra 1905.

Fran Fabino.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Gospodarstvo.

Tržno poročilo.

Situacija na žitnem trgu je ves teden domalega nespremenjena in podobna oni prejšnjega tedna. Gibljivost kurzov je naravnost neznatna, ravno tako gibljivost cen za efektivno blago. Zdi se, da se je žitni trg stabiliziral, da se nahaja na podlagi, ki se brez nepričakovanih vplivov ne bo mnogo spreminjala — posebno ne v smeri nizzdola, pač pa morda od časa do časa nekoliko navzgor. Mlini so se pridno zalagali, vendar pa so bili dovozi vedno več nego zadostni, kar bi lahko imelo odnehanje cen za posledico — to pa se ni zgodilo. V zadnjih dneh pa so se mlini nekoliko odtegnili nakupom, do vozi so ostali na prejšnji višini — pa tudi ta moment ni mogel omajati cen. Inozemstvo se sicer trudi z več ali manj vzburljivimi poročili oživiti trg, provzročiti večjo fluktuacijo — toda zaman — vestem se ne pripisuje toliko važnosti, da bi začeli z obsežnejšim gibanjem cenovnih in terminskih cen.

Pšenica ima dokaj dovoljen odjem, ki se je v zadnjih dneh nekoliko skrčil, je pa vedno tudi zadostna množina blaga na razpolago, kar tvori ravnotežje v cenah. Opaziti je, da je temeljna tendenca trdna, vendar pa okolnosti za sedaj ne dovoljujejo sprememb navzgor — seveda pa tudi ne navzdol.

Koruza nagiblje nekoliko nižje, to pa vsled precejšnjih dovozov iz Amerike, ki so deloma žena Reko dospeli, deloma jih prihodnji teden pričakujejo.

Oves je nameraval cene nekoliko zvišati, premislil pa si je in notira zopet nespremenjene predtedenske cene.

Moka regulira cene med posameznimi tipami, odtod tatedenski novi ceniki s semertje neznatnimi popusti.

Petrolej. Od nas prerokovani povišek cen se je 21. t. m. obistinil in znaša do sedaj 1 do 1 1/2 krone; ni pa izključeno, da nam 1. oktober vsled skoro popolnoma uničenih virov v Baku ne prinese nadaljnjih poviškov.

Olje. Zaznamovati nam je prijetno vest, da so tržaške kartelirane tvrdke vsled našega predtedenskega napada reducirale cene za razliko circa 5 kron. Cene odnehanje dalje.

Spirit notira nespremenjeno.

Kava enako prejšnjemu tednu. Sladkor krši cene za staro kampanjo, nove ponudbe se prično s 1. oktobrom.

Razširjena domača zdravila. Vedno večja povpraševanja po „Moll-ovem francoskem žganju in soli“ dokazujejo uspešni vpliv tega zdravila, zlasti koristnega kot bolesti utešujoče, dobro znano antirevmatično mazilo. V steklenicah po K 1.90. Po postnem povzetju razpošilja to mazilo lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik na DUNAJI, Tuchlauben 9. V zalozah po deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, za-znamovan z varnostno znamko in podpisom.

Redko priznanje je dosegla v učeni-krogih doma in v tujini iz sadu kokosove palme izdelana izvrstna rastlinska tolašča „KUNEROL“. Po mnenju mnogih državnih preizkuševalnic za živila ter odličnih kemikov in zdravnikov je „KUNEROL“ naj-izvrstnejša jedilna tolašča, enaka v vsakem oziru najbolj čistemu sirovemu maslu. Nujno svarimo pred manj vrednimi, slepilno podobnimi posnetki.

Po vseh kulturnih državah re-gistrirana za strajce ovratnike in manšete

Na drobno ne prodaja.

11453

LEVOVA ZNAMKA

M. Joss & Löwenstein

c. in kr. dvorna dobavitelja PRAGA

Ponos vsake gospo-dinje je dobra kava.

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

se ne bi smela pogrešati več v nobenem gospo-dinjstvu, kadar se na-pravlja kavina pijača.

Zahtevajte le izvrstne savorje s imenom „KATHREINER“.

Praško domače mazilo iz lekarn B FRAGNERJA c. kr. dvornega založnika v Pragi, ki slovi že nad 50 let kot preizkušeno domače zdravilo, olajšuje bolečine, prepreči vnetje in pospešuje celjenje, vsled česar se je razširilo že po celi monarhiji in ga imajo v zalogi vse lekarnice. To mazilo ne izgubi tudi čez leta in leta hranimo nič na učinku, in bi ga vsled tega ne smelo manjkati v nobeni hiši.

Zahtevajte

ilustrovan cenovnik podjetja za žarnice

„Ideal“

Hugo Pollak

DUNAJ, VI., Wallgasse 34.

Cena lepa svetloba brez inštalacije in nevarnosti. Poraba 1 1/4 kr. na uro. 2252 10

Kurja očesa

trdo kožo in žulje odstrani hitro, zane-sljivo in brez bolečin dobro znani, izvrstni Trnkóczyjev obliž za kurja očesa.

Uspeh priznan in zajamčen. Cena K 1.20 s poštnino vred (10 h kot vzorec: Poizkusni obliž 70 h ozir 80 h po pošti).

Izdelovalnica: lekarna pri sv. Frančišku Dunaj, V/2, Schönbrunnerstrasse 109. Po pošti se pošilja vsak dan po povzetju ali če se pošlje znesek v denarju ali v po-štinih znamkah naprej. 2620-5

Centralne kurjave

Peči za trajno kurjavo meidinske in 2852-2 chamotne regulirne. Štedilniki in p. redbe kuhinj. Kopalne peči za kurjavo s premogom ali plinom. Kuhalniki, ognjišča, peči za plin ali spirit. Najbolj sortirana, najcenejša, solidna tvornica

Maks Bode & Co. Dunaj V, Siebenbrunneng. 44 U. tanov 1863. Telef. 5398.

Zdravilski konjak

zajamčeno pristni vinski destilat pod stalnim kemiškim nadzorstvom.

Destilerija Camis & Stock Trst-Barkovije.

1/2 steklenica K 6.—, 1/2 steklenica K 2.60. — Na prodaj v boljših trgovinah. 80

Kožuhovina

za gospode in dame v naj-bogatejši in največji izbiri.

LEOPOLD KLEIN

DUNAJ, I., 3013-1

Dominikanerbastei 19.

Najboljše in najcenejše nakupo-vališče za damske plašče, žakete in moške kožuhe.

Ilustrirani katalogi gratis in franko.

Proti zobobolu in gnilobi zob

izborno deluje dobro znana antiseptična

Melusine ustna in zobna voda

ti utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.

1 steklenica z navodom 1 K.

Blagorodnemu gospodu M. Levstiku, lekarnarju v Ljubljani.

Vaša izborna Melusine ustna in zobna voda je najboljšo sredstvo zoper zobobol, odstranjuje neprijetno sapo iz ust in je neprekosljiv pripomoček proti gnilobi zob, zato jo vsakemu najtopleje pripo-ročam. Obenem pa prosim, pošljite še 3 steklenice Melus. ustne in zobne vo e.

Dovolim, da to javno oznanite, ker je res hvala vredno.

Leopold Gangl, mestni tajnik. Metlika, 24. aprila 1905.

Dež. lekarna Mil. Leusteka v Ljubljani, Resljova cesta št. 1 poleg novozgrajenega Fran Jožefovega t. ubil. mosta. 22-37

Gosp. Juliju Schaumann-u, lekarnarju v Štokravu.

Buffalo, N. Y. Sev. Amerika 12. februarja 1902.

Prosím, da mi blagovolite poslati še dve škatlici želodčne soli, kakoršno sem že imel in s katere uspehom sem prav sa-dovoljen. S spoštovanjem

Jožef Pavlovic. Sanskost (Bosna), dne 16. sep-tembra 1899. c 164-2

Pristno se dobiva pri izdelovalcu **Juliju Schaumann-u, deželiskem stanovskem lekarnarju v Štokra-vu**, dalje v vseh tu- in inozemskih lekar-nah. Cena škatlice K 1.50. Razpošilja se s pošto vsak dan, a ne manj kot 2 škatlici.

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali: Družbi sv. Cirila in Metoda: Narodna žitnica v Škofji Loki je poslala K 31.60, na-brano ob priliki odhodnice njenega podpredsed-nika in splošno velečislana g. sodnika Theo-dora Bežka. — Gdč. Jožica Kristanova od Sv. Roka je poslala K 3.— Skupaj K 34.60. Srčna hvala. Živeli darovalci in nabirali!

Umrli so v Ljubljani:

Dne 21. septembra: Alojzij Tomazin, sluga sin, 2 uri, Dunajska cesta 8, življen-ske slabosti. — Josip Furlan, posestnik, 48 let, Radeckega cesta 11, Parameia chron. Tubercul. pulm.

V deželni bolnici: Dne 18. septembra: Margareta Podkraj-šek, zasebnica, 72 let, Hernia femor. incar-cerata Paralysis cistest. Sepsis intentin.

Dne 19. septembra: Ivan Kunaver, ko-vačev sin, 3 letaj Contuzio abdominus.

Dne 20. septembra: Ivan Jesenko, kaj-zarjev sin, 23 let, srčna hiba. — Gregor Merzlikar, mestni ubog, 82 let, ostarelost, Euteritis. — Marija Pezdur, strežnica, 29 let, jetika.

Dne 21. septembra: Franja Zanoškar, kajzarica, 34 let, Meningitis. — Apolonija Tekavec, gostinja, 63 let, srčna hiba.

Borzna poročila.

Ljubljanska „Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dne 22. septembra 1905.

Maloobsejni papirji.	Denar	Blago
100/100 majeva renta	100.55	100.75
100/100 srebrna renta	100.45	100.65
100/100 avstr. krona renta	100.60	100.80
100/100 zlata	119.65	119.85
100/100 ogrska krona	97.15	97.35
100/100 zlata	116.05	116.25
100/100 posojilo dežele Kranjske	50.99	101.—
100/100 posojilo mesta Spilet	100.60	101.60
100/100 Zada	100.—	100.—
100/100 bos.-here. žel. pos. 1898	100.90	101.85
100/100 češka, dež. banka k. o.	100.55	100.50
100/100 avstr. žel. k. o.	100.80	101.80
100/100 zat. pisma gal. d. hip. b.	100.90	101.90
100/100 post. kam. k. o. s.	100.90	101.90
100/100 pr.	106.60	107.60
100/100 zat. pisma innerst. hr.	100.60	101.60
100/100 dež. hr. ogrske cen.	100.—	100.80
100/100 p. pus. ogr. hip. ban.	100.20	101.20
100/100 obl. ogr. lokalnih žo-lemie d. dr.	100.—	101.—
100/100 obl. češke ind. banke	100.75	101.75
100/100 prior. Trst-Poreč lok. žel.	99.90	100.—
100/100 prior. dol. žel.	99.50	100.—
100/100 juž. žel. kup. 1/4 1/2	320.75	322.75
100/100 avst. pos. za žel. p. o.	101.45	102.45

Šteške ed l. 1860/1.	160.50	162.50
1864	295.75	297.75
1865	166.75	168.75
1866	304	313.—
1867	303.—	311.70
1868	270	275.—
1869	104	112.—
1870	149.10	150.10
1871	26.—	28.—
1872	474.—	483.60
1873	78.—	83.—
1874	93.—	99.—
1875	66.—	70.20
1876	54.—	60.—
1877	34.75	36.25
1878	82.—	85.—
1879	74.—	78.—
1880	535.—	545.50

Belice.	103.90	104.90
Južne železnice	676.—	677.—
Državne železnice	1844.—	1854.—
Avstr.-ogrsko bančne delnice	686.50	687.50
Avstr. kreditne banke	807.—	808.—
Ogrske	247.90	248.90
Živnostenske	691.—	695.—
Premogokop v Mostu (Brüx)	545.50	544.50
Alpske montan	27.55	27.65
Praške žel. ind. dr.	567.50	558.50
Šima-Muranyi	239.—	302.—
Trbovjske prem. družbe	584.—	587.—
Avstr. orožne tovr. družbe	157.—	159.—
Češke sladkorne družbe		

Valute.	11.36	11.40
0. kr. eskin	19.12	19.14
80 franki	23.47	23.55
20 marke	23.96	24.04
Severelgas	117.35	117.55
Marko	95.45	95.55
Latki bankovci	254.—	254.50
Rubli	4.84	5.—
Delarji.		

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 23. septembra 1905.

šenica	april 1906	100	15 94
	oktober	100	16 64
koruzna	maj 1906	100	12 90
oves	oktober	100	13 20
		100	12 40

Meteorološko poročilo.

Vina nad morjem 200-2. Srednji letni tlak 759.0 mm

Septeb.	Čas opa-ovanja	Stanje baro-metra v mm	Tempe-ratura v C.	Vetrovi	Nebo
22.	9. sv.	734.0	10.6	sr. vzhod	oblačno
23.	2. sv.	733.3	10.1	al. jvzhod	oblačno
24.	3. pup.	733.4	10.3	al. jvzhod	del. jasno

Srednja večernja temperatura: 11.2°. normale: 13.9°. — Padavina v mm 39.

Zahvala.

V najgloblji bolesti valed bridke iz-gube svoje iskreno ljubljene soproge, ozir. matere, gospe

Pavle Kurnik roj. Cerar

izrekam v svojem in v imenu otrok vsem ostalim sorodnikom, cenjenim pri-jateljem in znancem za dobrohotno so-čutje med boleznijo in ob smrti, kakor tudi za častno spremstvo drage pre-minule k zadnjemu počitku in za po-darjene vence svojo najsrčnejšo in naj-toplejšo zahvalo. 3047

V Ljubljani, 21. sept. 1905.

Anton Kurnik nadspevovodnik južne železnice.

Teško prebavljenje

katar v želodcu, dyspepsije, pomanjkanje sile do jedli, zgago itd., kakor tudi katar v sapniku, zasilenje, kašelj, hripavost so one bo-lezni, pri katerih se

MATTON

GLESSHÜBLER

naravna alkalična kislina

po izrekih medicinskih avtoritet rabi s osobitim uspehom. 3891-2

V Ljubljani se dobiva pri Mihaelu Kastner-ju in Petru Lassnik-u in v vseh lekarnah, večjih specerijah, vinskih in delikatesnih trgovinah.

Sprejemem izurjenega stenografa

veščega slovenske in nemške stenografije

Dr. Josip Furlan odvetnik v Ljubljani. 3014-2

Hiša naprodaj.

V Ljubljani na Zaloški cesti št. 15 se prostovoljno proda enonadstropna hiša, v kateri je dobro vpljana trgo-vina. Pri hiši je veliko dvorišče, skladišče, 4 kleti, hlev, velik sadni in zelenjadni vrt. — Več ravnotam I. nadstr. 3044-1

Italijanski kurz

sistem Berlitz 3023 1

10 kron na mesec.

Oglasila do dne 29. septembra t. l. Stari trg št. 20, I. nadstr.

V NOBENI SLOVENSKI HIŠI SE NE BI SMELE POGREŠATI

POEZIJE

DOKTORJA

FRANCETA

PREŠERNA

UREDIL SKRIPT. L. PINTAR

ILUSTRIRANA IZDAJA, SEŠITA 5 K, V PLATNO VEZANA 6 K 40 h, V USNU VEZANA 9 K LJUDSKA IZDAJA 1 K, V PLATNO VEZANA 1 K 40 h. NATISNILA IN ZALOŽILA IG. PL. KLEINMAYR & FED. BRAMBERG V LJUBLJANI. 2 z DOBIVAJO 2 z SE PO VSEH KNJIGOTRŽNICAH. 2 z

Za takojšnji vstop v velikem podjetju

se iščejo

knjigovodkinja in blagajničarka

le prva moč in srednje starosti; dalje: 3052

Mehanik za živalne stroje in prodajo.

Več okrajnih zastopnikov za Kranjsko

proti stalni plači in proviziji.

Ponudbe pošto-ležeče pod S. M. C. Ljubljana.

Mizarska obrt

se takoj prevzame.

Ponudbe je pošiljati pod „S. P. 308“ v Opatije. 3043-1

Mladenič

17 let star, ki je dovršil tri gimnazij-ske razrede, želi vstopiti kot začetnik v kako pisarno.

Ponudbe pod „Začetnik“, poste restante, Ljubljana. 3048

3 bernhardinci

šest tednov stari

se prodajo v Kolodvorskih ul. št. 7. Cena enemu 56 K. 3039

Učenca

iz dobre rodbine, ki je večš sloven-ščine in nekoliko nemščine sprejem takoj v svojo trgovino z meš. blagom. 3034-1

Ivan Tomšič Ilirska Bistrica, Notranjsko.

Dva

mizarska pomočnika

se takoj sprejmeta pri Josipu Verbajsu v Litiji. 3029-1

Semenski želod

kupuje

Adalbert Faragó c. in kr. dvorni dobavitelj

v Zala-Egerszegu pri Vel. Kaniži (Ogrsko) 3057-1

in prosi za skorajšnje ponudbe.

Dobro ohranjene

štelaže

za manufakturno trgovino in lestenci (lustr) za plin, se kupijo.

Več pove upravištvu „Slovenskega Naroda“. 3041-1

V notarsko pisarno v Ljubljani se sprejme takoj izurjen

strojepisec.

Ponudbe sprejema uprav. „Slov. Naroda“. 3055-1

Gostilna

na prijaznem kraju blizu premogokopa tik okrajne ceste, se odda s 1. decembrom v najem.

Kje — pove upravištvu „Slov. Naroda“. 3061 1

Trgovski učenec

s potrebno šolsko izobrazbo, se sprejme v Ljubljani v specerijsko trgovino. Dobi hrano in stanovanje.

Kje — pove upravištvu „Slov. Naroda“. 3046-1

Naznanilo.

Usojam si cenjenemu občinstvu vljudno naznaniti, da sem otvorila

pralnico

in sprejemam vsa v to stroko spadajoča dela, kakor: pranje raznovrstnega perila, likanje na lesk, apretiranje oblek, bluz, zastorov, kakor tudi nevestinlh oprav. 3049

Na zahtevo pošiljam tudi po perilo in je dostavljam na dom brez-plačno kar zadostuje samo dopisnica.

Točna in cena postrežba za-gotovljena.

M. Žvan, Poljanski nasip št. 12.

Klavir

je najceneje napredaj.
Naslov se izve v administraciji
Slovenskega Naroda. 3040-1

Spretna prodajalka

za manufakturno trgovino v Ljubljani
se takoj sprejme.
Pismene ponudbe pod „Prodajalka“
upravnistvu „Slov. Naroda“. 3042-2

Spretno, solidne črkostavce

za slovenski in nemški stavek sprejme
tako v trajno delo
2998-3 **W. Blanke v Ptuj.**

Dobro kolo

proda za jako nizko ceno lastnik
Louvo Sebenik v Spod. Šiški.

Gostilna

in nekaj zemljišča se takoj iz proste
roke proda. Hiša je tik okrajne ceste
in blizu žel. postaje Nomenj-Boh. Bistrica.
Pojasnila daje **Francišek Brenčič**
ravnatelj. 2986-3

Eden ali dva pleskarska pomočnika

se iščeta. Delo do trde jeseni. Plača
po dogovoru. 2999-3
J. Urbar, pleskar na Jesenicah.

PRAGA.

Pošten **trgovski potnik** za jestvine,
sladkarije in podobno blago bi rad
prevzel zastopstvo solidne delikatesne
trgovine za Prago, event za Češko.
FRAN SKIBAR, Praga—Žižkov
Riegrova ulice č. 3. 3039

Sodar

le z dobrim izpričevalom
oženjen ali samski, ki bi moral
opravljati tudi kletarska dela, se
tako sprejme v stalno službo.
Mesečna plača po dogovoru.

Karel Lenče
vinski trgovec
na Laverici pri Ljubljani.
3009-4

Ustanovljeno leta 1842.
ČRKOSLIKARJA, SLIKARJA
NAPIŠOV IN OKBOV. 1397
BRATA EBERL
LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 6.
Igriške ulice št. 6. —
Telefon št. 154.

Uradno dovoljena
že 15 let obstoječa
najstarejša ljubljanska
posredovalnica stanovanj in služeb
G. FLUX
Gospodske ulice št. 6 2970
išče nujno: nekaj dobrih kuharic,
15-18 d. plače; več mesečnih kuharic,
12-15 d. plače; kuharice za
vse, 10-12 d. plače za Ljubljano in zunan;
več boljših sobaric, ki znajo šivati in
likati, za Ljubljano, Gradec, Reko, Florenco
itd.; 2 sluga v zelo fine hiše; kočijaža
14 d. plače, livreja in obleka prosta itd. itd.
Več v pisarni. Pri pismenih vpra-
sanjih naj se priloži znamka
za odgovor.

Mednarodna panorama.
Ljubljana, Pogačarjev trg.
Fotoplastiška umetniška razstava I. vrste.
V soboto, dne 23. septembra 1905:
zadnji dan razstave:
Zanimivo udobno potovanje po
ŠVICI
Interlaken, Lauterbrunnen, Grindewald.
Od nedelje, 24. septembra do incl.
sobote 30. septembra:
Času primerno:
Švedsko.
Izlet v Stockholm, kakor tudi zani-
mivo potovanje po Jämtlandiji in
Lapplandiji.
Vsak dan — tudi ob nedeljah in
praznikih — odprto od 9. do 12.
ure dopoldne in od 2. do 9. ure
popoldne. 3037
Eno potovanje 40 h, dijaki, otroci in
vojaki od narednika nizdol 20 h. —
Vstopnice v abonementu za 6 potovanj
2 K, za 10 potovanj 3 K; Otroci, di-
jaki in vojaki od narednika nizdol pla-
čajo polovico.
Za šole in društva znižana vstopnina.

Ženitvena
ponudba.
Trgovec, že osem let samo-
stojen, 3 dokazano upeljano
večjo in solidno trgovino v
mestu, kateri je imel nesrečo
izgubiti svojo ženo, si išče
tem potom pripravne družice
srednje starosti, katera ima
najmanj 4000 gld. svojega
premoženja. 3053
Ponudbe s fotografijo, pod
strogo diskrecijo si izprosi na
Poste restante 35. Maribor.

Služba strojnega kurjača

se takoj odda na parni žagi
D. VILHAR i drug v Gerovem
preko Rakeka. 3024-2

Hišna oprava

kompletna spalna soba iz trdega lesa
za 2 osebi, kompletne soba s 1 po-
steljo (politirana) in garnitura (močna)
s 6 fotelji, se ceno proda pri
J. Grobelniku
Pred škofijo šte. 1, I. nadstropje.

Učenka

se sprejme na stanovanje
Gradišče št. 7, II. nadstropje.

Mlad gospod

išče v bližini glavne pošte sobo s po-
sebnim vhodom. — Ponudbe pod „D.
R.“, poste restante, Ljubljana, glavna
pošta. 2995-3

Mala prodajalna

z delavnico se išče na prometnem pro-
storu v Ljubljani.
Ponudbe na upravnistvo „Slov.
Naroda“ pod „K. C. 14“. 3035-1

Pisarniški uradniki

se sprejemajo takoj.

Zahteva se izurjenost v manipulaciji in znanje obeh deželnih jezikov. —
Želi se znanje stenografije (tudi slovenske), pisanja na pisalni stroj in oskrbo-
vanja avtografične preše. 3038-1
Pismene ponudbe z navedbo dosedanje uporabe in drugih zasebnih razmer
naj se pošiljajo **drju. Henrik Haasu, odvetniku v Mariboru.**

St 32569.

Razglas.

Z ozirom na primerno aprovizacijo mesta z mlekom se je uvedlo
strogo nadzorstvo prometa z mlekom, ki se dovažja v Ljubljano bodisi na
trg, bodisi neposredno odjemalcem v hišo.

Vsled tega se producentje v lastnem interesu opozarjajo, da se ima
vsled sklepa občinskega sveta ljubljanskega zapleniti in uničiti vsako
mleko, ki nima vsaj 32% maščobe.

Istotako se ima zapleniti in uničiti vsako mleko, ki bi bilo na ka-
terikoli način onesnaženo ali ki se dovažja v nesnažnih ali nepri-
mernih posodah.

Proti dotičnim producentom se bo vrhutega postopalo v smislu za-
kona z dne 16. januarja 1896, drž. zak. šte. 89 iz leta 1897.

Obenem se ponovno razglašja, da je pri prometu z mlekom dopustna
edinoletna metrična mera.

Mestni magistrat v Ljubljani

dne 22. septembra 1905

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. junija 1905. leta.

ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol. PRAGA NA TRBIŽ. Ob 12. uri 24 m. ponoči osebni
vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inmost, Monakovo, Ljubno, čez Selthal v Ansee
Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 5. uri 07 m.
jutraj osebni vlak v Trbiž od 1. junija do 10. septembra ob nedeljah in praznikih. — Ob 7. uri 8 m.
jutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selthal
v Solnograd, Inmost, čez Klein-Reifling v Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vane, Heb, Francove
vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 44 m. dopoldne osebni
vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj, Solnograd, Inmost, Bregene,
Ženeva, Pariz. — Ob 3. uri 15 m. popoldne osebni vlak v Podnart-Kropo, samo ob nedeljah in
praznikih. — Ob 3. uri 58 m. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Pontabel, Celovec, Fran-
zensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vane,
Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago (Ljubljana-Linc-Praga direktni voz I. in II. razr.),
Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Fran-
zensfeste, Inmost, Monakovo (Ljubljana-Monakovo direktni voz I. in II. razreda). — **PROGA**
IZ NOVOG MESTO IN KOČEVJE. Osebni vlaki. Ob 7. uri 17 m. jutraj osebni vlak v
Novo mesto, Straz, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m. pop. istotako. — Ob 7. uri 8 m.
zvečer v Novo mesto, Kočevje. — **PRIHOD V LJUBLJANO** juž. kol. PRAGA IZ TRBIŽA.
Ob 3. uri 23 m. jutraj osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo (Monakovo-Ljubljana
direktni voz I. in II. razr.). Inmost, Franzensfeste Solnograd Linc, Steyr, Ansee, Ljubno, Celovec,
Beljak. Ob 7. uri 12 m. jutraj osebni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 10 m. dopoldne osebni vlak
z Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Karlove vare, Heb, Marijine vane, Prago (Praga-Linc-Ljub-
ljana direktni voz I. in II. razreda), Plzen, Budejovice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz,
Ženeva, Curih, Bregene, Inmost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, smohor,
Pontabel. — Ob 4. uri 29 m. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selthala, Beljaka,
Celovec, Monakovega, Inmosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 06 m. zvečer osebni vlak
z Dunaja, Lipskega Prage, Franzensfeste, Karlovih varov Heba, Mar. varov, Plzna Budejovic,
Lince, Ljubna, Beljaka, Celovec, Pontabla, čez Selthal od Inmosta in Solnograda. — Ob 9.
uri 5 m. zvečer iz Lesce Bleda samo ob nedeljah in praznikih. — Ob 10. uri 40 m. zvečer
osebni vlak iz Trbiža od 1. junija do 10. septembra ob nedeljah in praznikih. — **PROGA** IZ
NOVEGA MESTO IN KOČEVJE. Osebni vlaki: Ob 8. uri 44 m. jutraj osebni vlak iz Novega mesta in
Kočevja, ob 2. uri 32 m. popoldne iz Straz, Toplice, Novega mesta Kočevja in ob 8. uri 35 m.
zvečer istotako. — **ODHOD IZ LJUBLJANE** juž. kol. v KAMNIK. Osebni vlaki: Ob 7. uri
28 m. jutraj, ob 3. uri 5 m. popoldne, ob 7. uri 10 m. zvečer. — Ob 10. uri 45 m. ponoči
samo ob nedeljah in praznikih. — **PRIHOD V LJUBLJANO** juž. kol. IZ KAMNIKA.
Osebni vlaki: Ob 6. uri 49 m. jutraj, ob 10. uri 59 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer,
Ob 9. uri 55 m. ponoči samo ob nedeljah in praznikih. — Srednjeevropski čas se za 2 min.
pred krajevnim časom v Ljubli p. 278

Josip Mahkovec
trgovec
Mici Mahkovec roj. Müller
— poročena. —
Trbovlje Zagorje ob Savi
24. septembra 1905. 3054

Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani.

VABILO

za gospode častne, podporne in redne člane Trgov-
skega bolniškega in podpornega društva v Ljubljani

izredni občni zbor

ki bo

v nedeljo, dne 8. oktobra 1905 točno ob 10. dopoldne
v magistratni dvorani.

DNEVNI RED:

Predlog ravnateljstva, da se društvena pravila predrugačijo.

V Ljubljani, dne 23. septembra 1905.

J. Knez
ravnatelj.

Alojzij Lilleg
tajnik.

Špecialiteta

moških modnih telovnikov ter originalnih
angleških oblek, svršnikov, paletotov in
športnih sukenj.

Popolnoma sortirana zaloga najnovejših
jesenskih in zimskih oblek za dame, de-
klice, gospode in dečke.

Čudovito nizke cene.

„Angleško skladišče oblek“

Oroslav Bernatović

v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 5.

Največjo zalogo
pravih
peterburških
gumijskih
galoš
čevljev
za
telovadbo
po
najnižji ceni
prilporeča
Prva največja zaloga čevljev v Ljubljani
FRAN SZANTNER.
Nepremočljivi čevlji in dekolenice za
lovce in gozdarje.
*** Najboljši in najcenejši čevlji za gospode in dame. ***

FR. ŠEVČIK v Ljubljani
Židovske ulice št. 7
priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih
pušk in samokresov
ter sploh vseh lovskih potrebščin po najnižjih cenah.
Cenovniki na zahtevanje zastoj in poštnine prosto.

5 kron in več zaslužka na dan!

Iščejo se osebe obeh spolov, ki bi pletle na naših strojih. — Preprosto in hitro delo vse leto doma. — Ni treba znati ničesar. — Oddaljenost ne škodi nič in blago prodamo mi.

Družba pletilnih strojev za domače delavce
THOS. H. WHITTICK & Co.
Trst 156, Via Campanile 13. 2883-7

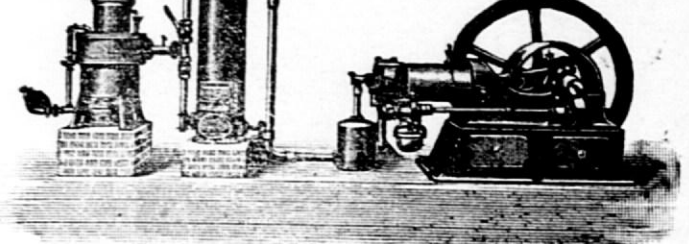
+ SUHOST DEMOTOGEN

Edino izvrstno sredstvo za okrepitev in ojačenje, ki ga mnogi zdravniki, kakor govore zahvalna pisma, rabijo v svoji lastni rodovini ob telesni upadlosti, blednosti, slabokrvnosti, nervoznosti, slabosti itd. Posebno za izpolnitev telesnih oblik in za pospeševanje debeljenja se obnaša krepečalna moka Demotogen izborna. V 6 tednih 30 funtov konstatiranih, 11 najvišjih odlik tudi Grand Prix. Strogo rečno. Dokazano, da presega vsa druga živila, zlasti ona ki jih kričavo hvalijo. Velik orig. zavitek samo K 2-50, 4 zavoji franko. Razpošilja centrala:

BALZAR, Dunaj III., Hauptstrasse 50.

Telefon 5937. Prodajalnica: Brandeis na Dunaju, I., Weihburggasse 22
Brošure in prospekti brezplačno. Tudi v lekarnah in drogerijah zahtevajte izrecno Demotogen, vse drugo s podobnimi imeni pa odločno zavrnite. 2953-2

Nad 100.000 konjskih sil imamo v napravah sesalnega plina

Vseobšajne velikosti do 100HP
so vedno v delu in se dobivajo
v primernem roku.

našega sistema v prometu.
Zelo majhna poraba goriva.
Najcenejši obrat
Langen & Wolf
tovarna za motorje
na Dunaju, X.,
Laxenburgerstrasse 53.

Razglas.

Uradno je konstatovano, da je v nekaterih obmejnih krajih naše države prikazala se **kolera**. Glede na današnje prometne razmere ni izključeno, da se ta bolezen, ki v danih okoliščinah utegne postati strašna morilka, zaneša tudi v naše kraje. Zato se mi zdi potrebno, pravočasno vse potrebno odrediti, da se v slučaju nje nastopa v našem mestu odvrnejo od njegovega prebivalstva grozote, ki so v prejšnjih časih združene bile s kolerskimi epidemijami.

V ta namen sem pred vsem sestavil troje magistratnih komisij, ki imajo pregledati vse ljubljanske hiše in k njim spadajoča gospodarska poslopja, zato, da konstatujejo vse zdravstvene nedostatke in vse one okoliščine, ki bi v slučaju zanešenja kolere v naše mesto utegnile pospeševati razširjenje iste. Te komisije bodo posebno pozornost obračale na stranišča, pisoirje, greznice in gnojišča; preiskovale bodo pa tudi stanovanja, ako niso prevlažna, prezadehla in nesnažna. **Voditeljem komisij sem podelil pravico, v skrajno nujnih slučajih, kjer bi vsled sedanjih zdravstveno nedopustnih razmer utegnili groziti nevarnost, dajati obsežna naročila glede odprave takih razmer. Vsem tem naročilom je nemudoma ustrežati;** mestni magistrat se bode pa po posebnem organu sproti prepričeval, v koliko so se po voditeljih komisij dana naročila izvršila in bode proti nemarnikom postopal kar najstrože.

Ker se bode to komisijonovanje, ki se začne že te dni, vršilo v **interesu celokupnosti in vsakega posameznika**, pričakujem, da bodo gospodje hišni posestniki, kakor tudi ostale stranke, voditeljem komisij radi šli na roke ter jim skušali v vsakem oziru olajševati njihovo nalogo.

Sicer pa bodi — kolikor toliko v pomirjenje — izrecno konstatovano, da so se zdravstvene razmere po prizadevanju mestne občine, katero je hvalevredno posnemala tudi cela vrsta hišnih posestnikov, v poslednjih letih prav znamenito zboljšale. V morebitnem boju proti koleri je to izrednega pomena. **Treba je le še, da prebivalstvo zaupljivo izpolnjuje navodila oblasti, ki se izdajo v interesu javnega zdravstva in poglaviti del nevarnosti bode odstranjen.**

Pridržujoč si v slučaju potrebe izdati po mestnem fizikatu posebno navodila glede obrambe pred pretečo epidemijo, priporočam danes posebno, **naj se za pitje rabi izključno voda iz mestnega vodovoda in sicer neposredno iz pipe**, torej ne že preje v kake posode natočena, ker pri taki vodi ni izključeno, da so se na katerikoli način zanesla vanjo komabakterije.

V Ljubljani, dne 5. septembra 1905.

Župan: **Ivan Hribar.**

Razna prestavljanja

iz nemščine v slovenščino ter

sestave inseratov

oskrbuje po zmerni ceni v tej stroki izvežban uradnik.

Kdo, pove upravištvo „Slov. Naroda“.

A. KRACZMER zaloga klavirjev

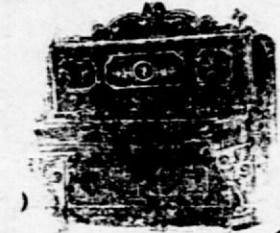
Ljubljana Sv. Petra cesta 6.

priporoča
popelne
zaloge
kratkih
klavirjev,
mignonov in
pianin

najbolj renomiranih firm po najnižjih cenah. Preigrani klavirji, solidno in stanovitno prenarejeni so vedno v zalogi.

Edino zastopstvo za Kranjsko firm:
L. Bössendorfer, c. kr. dvorni in komorni izdelovalec klavirjev na Dunaju;
Br. Stigl, c. kr. dvorna zalagatelj na Dunaju.
Klavirji se popravljajo, ubirajo in izvršijo se podganje z usajem strokovnjaško in prestrbno in zaračunavajo najceneje.

Modni kangarn. Loško sukno.

Ostanki
za polovico cene

Sukneno blago

za moške obleke

po najugodnejši ceni

priporoča

R. Miklauc

Ljubljana

39

Špitalske ulice šte. 5.

Salon

za moderne damske klobuke *

Henrik Kenda

v Ljubljani

Mestni trg šte. 17.

Damski klobuki

za jesensko sezono 1905/06.

Svoj bogato ilustrirani cenovnik nakičenih damskih klobukov za leto 1905 pošiljam gratis in franko. Poprave se izvrše hitro in kulantno.

FRAN CHRISTOPH-ov

svetli lak za tlá

Je brez duha, se hitro suši in dolgo traja.

V Ljubljani:

Anton Stacul in Brata Eberl.

V Škofji Loki: **Matevž Žigon**; v Kranju **Fr. Dolenz**;

v Postojni: **C. Pikel.**

1010-8

Odlikovan z najvišjo odliko „Grand Prix“.
Svetovna razstava St. Louis 1904. I 1 1025-5

Zahtevajte samo

Globus čistilni ekstrakt

kakor ga kaže polegstoječa podoba

ker ponujajo mnogo ponaredb.

Edini izdelovalec **Fritz Schutz jun. deln. dr. H-b in Lipato.**

Naznanilo.

Svojim častitim p. n. podpornikom in znancem javljam, da pridem konec oktobra in 30pet otvorim

plesni tečaj.

Privatne družbe, klubi itd., ki se mislijo udeleževati pouka, prosim najuljudneje, da se za trdno odločijo do mojega prihoda.

Z odličnim spoštovanjem

Julij Morterra

plesni učitelj.

Založnik c. kr. drž. uradnikov.

Ljubljana **J. KEBER** Ljubljana

Stari trg št. 9

Stari trg št. 9

priporoča svojo tovarniško zalogo

suknenedra, platnenedra in perilnenedra blaga

po izredno nizkih stalnih cenah.

3437-43

== Kravate in perilo. ==

Potreščine za krojače in šivilje.

TRGOVINA Z MODNIM IN SVILE-
NIM BLAGOM TER POTREB-
ŠČINAMI ZA KROJA-
ČE IN ŠIVILJE.
ERNEST SARK
LJUBLJANA
Dvorski trg št. 1.

Nepopačeno, snažno, zdravo in 2krat na dan sveže

mleko

ki je od dosedanjih odjemalcev priznana kot najboljša, dalje sladko smetano za točli in za kavo, kisló smetano, fino okusno, vsak dan sveže surovo čajno maslo, izvrstni sir po trapistovskem načinu doma izdelan, posneto mleko, ki je zelo porabno in ceno za mlečne jedi, kruh itd. kakor tudi druge mlečne izdelke v ljudno priporoča

Prva ljubljanska mlekarina

K. Seliskar

2976 3

Prešernove ulice št. 5 — na Bregu št. 1.

Mleko in drugi mlečni izdelki iz moje mlekarne se prodajajo tudi v hiši g. Mahra, Vodnikov trg, filijalka g. Kantza.

Mleko se zjutraj pošilja tudi na dom.

Mleko se zjutraj pošilja tudi na dom.

! Najugodnejši pogoji!

— za zavarovanje. —

EDINA

zavarovalna družba

ki ima 1757 12

slovenskega

Prva češka splošna delniška
družba za zavarovanje na življenje
popolnoma vplačana delniška glavnica k 2.000.000.
glavnega zastopnika v Trstu.
Zavaruje na življenje in na dohodke — na vse načine po zelo nizkih postavkah.
Natančnejša pojasnila daje glavni zastop za slovenske dežele v Trstu, ulica Torre Bianca št. 21, I. nad. in njegova okr. zastopstva v vseh mestih in večjih krajih.

Pozor!

Zaradi drugega podjetja opustim svojo
manufakturno trgovino

in bodem odslej razprodajal po čudovito znižanih cenah vse v trgovini se nahajajoče predmete suknene modnega in perilnega blaga, platno za rjuhe, najboljše cvilne za matrace, kovrta, koce, preproge i. t. d.

S spoštovanjem
143-39 **Franco Dolenc v Ljubljani, Stari trg št. 1.**

Ustanovljeno 1862

Telefon 584.

Najstarejša tvornica
c. kr. dvorni

peči in ognjišč
mašinst

RUDOLF GEBURTH, Dunaj

VII. Kaiserstrasse 71, na voglu Burggasse.

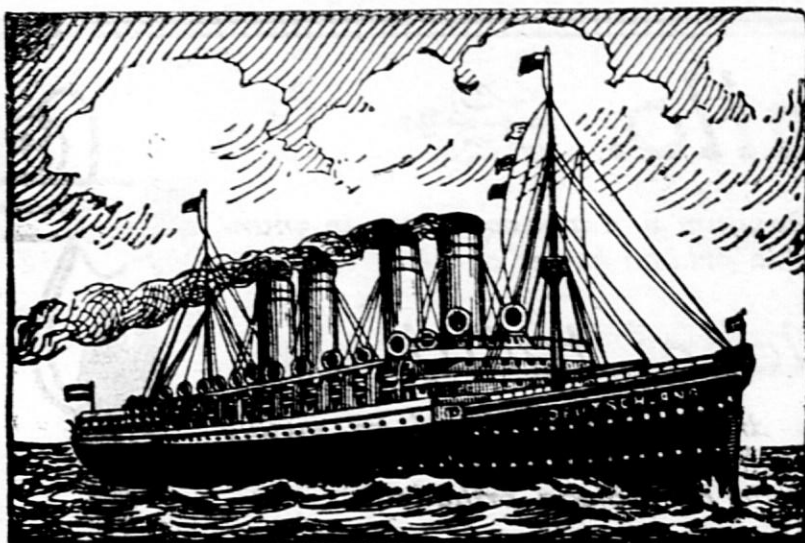
2773-7

Specialni katalogi gratis in franko.

Zaloga ognjišč, štedilnikov in strojnih ognjišč za vsako porabo.

Vse vrste peči tudi s trajnim gorenjem.

Izvrstna prilika za potovanje v

Ameriko

Je danes čez

Hamburg

z najnovejšima parobrodoma, s katerima je sigurnost vožnje najpopolnejša in zibanje parobroda skoraj popolnoma preprečeno. Še več povedo številke glede obsežnosti novih parnikov, katera se imenujeta:

prvi: „**AMERIKA**“ 690 čevljev dolg, 74 širok, 53 globok, nosi 22250 ton,
drugi: „**KAISERIN AUGUSTA VICTORIA**“ ki nosi 25.000 ton.
torej vsak še enkrat večji kot danes veliki parniki, ki obsegajo samo po 8—12.000 ton
Vožnja preko oceana samo cca. 7 dni.

Potniki odhajajo v ponedeljek, torek in četrtek vsakega tedna iz Ljubljane.

Na željo pošilja natančni poduk brezplačno 11-38

zastopnik Hamburg-Amerika Linie
FR. SEUNIG v Ljubljani
na Dunajski cesti št. 31.

„Jodelle“

je sedaj patentnouradno zavarovano ime za širok svet znano pri zdravnikih in občinstvu enako priljubljeno

Lahusena jodovo železnato ribje olje

Najboljše, najpopolnejše in najuspešnejše ribje olje.

Pred vsemi drugimi nadomestnimi konkurenčnimi izdelki ribjega olja mu je zaradi okusa, slastnosti, uspešnosti in dobrote dajati prednost. Neprekosljivega učinka za žleze, škroplje, angli. bolezen, izpuščaje, protin, revmatizem, vratne in pljučne bolezni, prehlajenja, kašelj, dušljivi kašelj, za ojačenje in okrepitev slabokrvnih, slabotnih, bledičnih otrok. Za okrepitev po prestalih boleznih, influenci, mrzlici, otroških boleznih itd. itd. kot splošno domače in bolnišnično odvajalno zdravilo. Deluje energično, tvori kri, obnavlja sokove, pospešuje tek, čisti kri. V kratkem času povzdigne telesne moči. Letna poraba raste od leta do leta. Rabi se pozimi in poleti, ker je napredaj vedno sveže. **Cena kron 3.50 in 7.-.** Edini izdelovalec lekarnar **Lahusen v Bremen.** V izogib ponaredbam kupujte odslej samo pod imenom „Jodelle“, ki mora biti vidno na vsaki posodi zunaj. **Dobl se v vseh lekarnah.** — Glavne zaloge v Ljubljani v lekarnah: „Pri Mariji Pomagaj“ na Resljevi cesti, „Pri orlu“ na Jurčičevem trgu, „Pri angelu“ na Dunajski cesti, „Pri jelenu“ na Marjiniem trgu, „Pri enorogu“ na Mestnem trgu. 2987-2

Ključavničarstvo

Ign. Fasching-a vdove
Poljanski nasip št. 8 (Reichova hiša)

priporoča svojo bogato zalogo

štedilnih ognjišč
najpriljubljenejših kakor tudi najfinjših, z žolte medjo ali mesingom montiranih za obklade z pečnicami ali kahljami. Popraviljanja hitro in po ceni. Vnauja naročila se hitro izvršajo.

G. ČADEŽ

v Ljubljani

Mestni trg št. 14

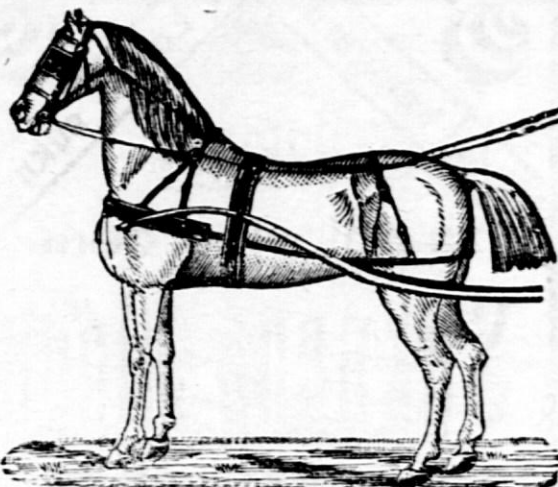
poleg Urbančeve manufakturne trgovine

priporoča 12

klobuke

čepice, razno moško perilo, kravate, ovratnike itd.

Blago imam solidno, cene zmerne. Postrežem točno.

JOSIP STUPICA

Jermerar in sedlar

v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 6.

Priporočam svojo zalogo najrazličnejših **konjskih oprav**

katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse druge konjske potrebščine.

Cene nizke.

Nova tovarniška zaloga suknene, platnene, perilnega in modnega blaga

Jos. Petkosig

Stari trg št. 4 * Stari trg št. 4
Ljubljana

se priporoča za jesensko in zimsko sezono.

Vzorci se na zahtevo dopošljejo. Cene nizke.

2826-5

1699 1

No. 862 a

Hamburg-Amerika Linie

Direktni promet z nemškimi poštami in brzoparniki prevažanje oseb v vse dele sveta

osobito na proгах

Hamburg-Dover-New York

Hamburg-Brazilijska	Hamburg-Mehika	Genova-New York
Hamburg-La Plata	Hamburg-Kuba	Neapol-New York
Hamburg-Vzhodnja Azija	Hamburg-Francosko	Genova-La Plata
Hamburg-Afrika	Hamburg-Angelsko	Dover-New York
Hamburg-Kanada	Hamburg-Centralna Amerika	Cherbourg-New York
Hamburg-Zahodna Indija		

iz Antverpna v Kanado, Brazilijo, La Plata, Zahodno Indijo, Kuba, Mehiko, Vzhodno Azijo;

iz Havra v Brazilijo, Zahodno Indijo, Kuba, Mehiko, Centralno Ameriko;

iz Boulogna v New York, Brazilijo, La Plata.

Parniki Hamburg-Amerika Linie nudijo ob izborni hrani prekrasno priliko za potovanje za potnike v medkrovi in v kajitah.

Zabavne in okrepilne vožnje po morju:

v Zahod. Indijo v severne kraje po Sredozem. morju

voze v Orient na semenj v Kiel po Rivier

v Islandijo in na Severni rtič na Anglesko, Irsko in Škotsko

vožnje v znamenita kopališča

Natančnejša pojasnila dajejo tukajšnje družbene agenture in pa

oddelek za osebni promet

Hamburg-Amerika Linie, Hamburg.

V Ljubljani: Glavno zastopstvo Hamburg-Amerika Linie

na Dunajski cesti št. 31.

Najnovejše modroce na peresih

Novi modroce „Sanitas“ pri snajenju.

Navadni stari modroce pri snajenju.

„Sanitas“

ki se lahko snajijo zračijo in popravljajo ima vedno v zalogi ali pa izvrši po naročilu

127-39

Dragotin Puc

preprogar in tapetnik

Dunajska cesta 18. **Ljubljana** Dunajska cesta 18.

Ustanovljena 1880.
Postajališče cestne železnice
vila SAMASSA.

Ustanovljena 1880.
Postajališče cestne železnice
vila SAMASSA.

Prva največja in najstarejša zaloga klavirjev v Ljubljani

Florijanske ulice št. 42.

Usojam se čast p. n. občinstvu naznanjati, da oddam od danes naprej vse klavirje in pianine po najnižji ceni. Klavirji so iz zaloge najbolj renomiranih dunajskih firm in niso kramarsko blago.

Salonski skraćeni klavirji črni, motni ali politirani orehovi, z navzkrižnimi strunami, s sedmim železnim oprlo, slonokoščeno klaviaturo, 7 1/2 oktavi moderat (zvok harfe).

Pianini črni, motni, angleška repeticijska mehanika, navzkrižne strune, slonokoščena klaviatura, moderat 7 1/2 oktavi, želez. oprlo, oklepni glasovnik.

Mignon skraćeni klavirji preigrani klavirji in pianini po najnižjih cenah v zalogi za prodaj.

Najnižja izposojevalna pristojbina.

Pri prodaji jamčim za vsak instrument 10 let.

Priporočam se tudi najvdaneje za ubiranje in popraviljanje v mestu in na deželi.

Z odličnim spoštovanjem 1863-16

FERD. DRAGATIN

trgovec s klavirji, ubiralec in popravilalec, zapriseženi cenilec c. kr. okr. sodišča.

Optični zavod

F. F. Zajec, urar

Ljubljana, Stari trg.

Upravno premoženje:

K 7,024.718.89.

Hranilne vloge:

K 7,651.915.41.

Kmetska posojilnica

Donarni promet:

K 32,039.761.84.

Rezervni zaklad:

K 120.878.15.

Ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v novi lastni hiši

na vogalu Dunajske ceste in Dalmatinovih ulic

obrestuje hranilne vloge po 4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje

posojilnica sama za vložnike. 18-37

Posojila po 5 % in po 5 1/4 %.

Odplačilo dolga se lahko vrši na 27 in 35 let

ali pa v krajšem času po dogovoru.

URADNE URE: razen nedelj in praznikov vsak dan od

8.—12. ure dopoldne in od 3.—4. ure popoldne.

Telefon št. 185.

Poštna hranilnišnega urada št. 828.408.

C. kr. priv. tovarna za cement

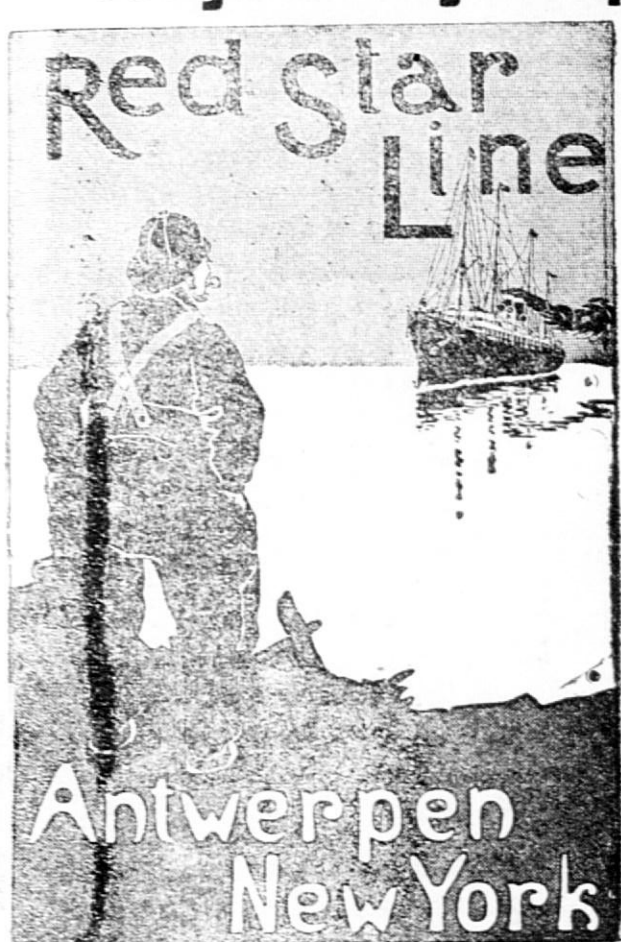
Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah
priporočajo svoj pripoznani izvrsten **Portland-cement** v vedno
jednakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene pred-
pise glede tlakovne in odporne trdnosti **dalje nadkrijujoči** dobroti, kakor
tudi svoje priznane izvrstno **apno**.
Priporočila in sprilcevala
rasnih uradov in najstrovejših tvrdk so na razpolago.
Centralni urad: 1119-25
Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

« Zaloga čevljev »

JULIJA STOR v Ljubljani v Prešernovih ulicah št. 5.

Največja zaloga moških, damskih in otroških
čevljev, čevljev za lawn-tenis in pristnih
goisserskih gorskih čevljev. 1109-25
Elegantna, skrbna izvršitev po vseh cenah.

Najcenejša pot za zdaj!!

Red Star Line
Reda zvezda *

V Ameriko!

Antwerpen Hitra in varna vožnja
z moderno opravljeno
novimi
brzoparniki
te solidne

New York

Philadelphia

dobite v 864-28

Kolodvorskih ulicah št. 41

— od južnega kolodvora na desno. —

— a zastopstvo „Rdeče zvezde“

Franc Dolenc.

V našo pisarno pridite za gotovo vsaj v torek dopoldne, da prestopite
navočasno na barko v soboto zjutraj. Naši parniki — Finland, Kronland,
Naderland, Zealand — vozijo do New-Yorka sedem dni. To je pribito. Vljudnost,
snaga in zdrava hrana je na njih pri nas prvo in zadnje.

Za parkete in linolej!
Voščilo za pod, ki se briše mokro!

proizvaja svetel blesk brez glajenja!

Ohrani lesu naravno svetlo barvo.

Pušica 1/4 kg. K 2-50; pušica 1/2 kg. K 1-35.

Edina izdelovalca: **Finster & Meisner**, tvornica za lake, Monakovo.

Napredaj imajo: v Ljubljani: Brata Eberl, Miklošičeva cesta, Ivan Jabačin,
Emonska cesta, M. Spreitzer, Stari trg. — V Kranju: Franc Dolenz in Peter
Majdič „pri Merkurju“. — V Novem mestu: Adolf Gustin. 2605-4

FRANC STUPICA

v Ljubljani, na Marije Terezije cesti št. 1
zraven Figovca

trgovina z železnino, poljedelskimi stroji in špecerijskim blagom
priporoča

Portland in Roman cement, železniške šine in traverze za oboke,

štorjo za strop, strešni klej, izolirne plošče, razne štedilnike in peči, ko-
vanje za okna in vrata, kovanje za okna „Patent Avstrija“, železno, po-
cinjeno in cinkasto pločevino, mreže za sejanje peska, mrežo in
bodečo žico za ograje, ter vse druge stavbne potrebščine, vodne žage,
samokolnice, nagrobne križe, **tehtnice in uteži**.

**Orodje za mizarje, tesarje, kolarje, kovače
in ključavničarje.**

Navadne in stranske (Flügel) pumpe za vodo, pumpe za gnojnico,
železne, pocinjene in svinčene cevi za napeljavo vode.

Ročke za mleko, stroji za posnemanje mleka, oprave za mle-
karne, lične kletke in razna kuhinjska oprava.

Velika zaloga **slamorenjic**, mlatilnic, gepeljnov, čistilnic, trijerjev,
preš za grozdje in sadje, strojev za košnjo, plugov in bran.

Plahte za vozove, svetilke za kočije, Poljska semena, poljski mavec,
svetovnoznan redilni prašek za živino, korenine in fibrin za izdelovanje
ščet in čopičev. 928-28

Vedno sveže špecerijsko blago in razne rudninske vode!
Podružnica v Kolodvorskih ulicah nasproti „Tišlerja“.

Josip Reich

« parna »

barvarija in kemična spiralnica
ter likanje sukna

Poljanski nasip — Ozko ulice št. 4.

Sprejemališče

Selenburgove ulice šte. 3.

Važno! Za Važno!
gospodinj, trgovce in živinorejce.

Najboljša in najcenejša postrežba

za droge, kemikalije, zelišča, cvetja,
korenine itd. tudi po Knelpu, ustne
vode in zobni prašek, ribje olje, re-
diline in posipalne moke za otroke,
dišave, mila in sploh vse toaletne
predmete, fotografirane aparate
in potrebščine, kirurška obve-
zila vsake vrste, sredstva za desin-
fekcijo, vosek in paste za tla itd. —
Velika zaloga najfinjšega ruma in
konjaka. — Zaloga svežih mi-
neralnih vod in solij za kopel.

Oblastv. konces. oddaja strupov.

Za živinorejce
posebno priporočljivo: grenka sol,
dvojna sol, solter, encjan, kolmož,
krmlino apno itd. — Vnanja naročila
se izvršujejo točno in solidno.

« Drogerija »

Anton Kanc

Ljubljana, Selenburgove ulice 3.

Kupuje po najvišji ceni razna
zelišča (rože), cvetje, korenine, se-
mena, skorje itd. itd.

Blaž Jesenko

Ljubljana, Stari trg 11.

priporoča

klobuke

cilindre, čepice itd.

najnovije fašone
po najnižji ceni.

Odklikovan z zlato kolajno in častno
diplomo v Parizu 1904.

Anton Presker

krojač in dobavitelj uniform avstrij-
skega društva železniških uradnikov
Ljubljana, Sv. Petra cesta 16

priporoča svojo veliko zalogo
gotovih oblek za gospode
in dečke, lopic in plaščev
za gospe, nepremočljivih
havelokov itd. itd. 39

Obleke po meri se po najnovjših
uzorcih in najnižjih cenah izvršujejo.

Jv. Seunig

trgovec z usnjem

na drobno in debelo

v Ljubljani, Stari trg št. 7

priporoča

olje zoper prah

dosedaj najboljšo, pristo ben-
cina, smole, petroleja ter kislin
brez konkurence, brez vsakega duha

po najnižji ceni:

1 kg. 80 h, več 2 70 h, pri

nakupu večje množine še ceneje.

Novo! Patentirano Novo!

nepremočljivo mazilo

za počičenje rujavih
čevljev, usnja itd.

Originalni

SINGER

Pazite na
tvo rniško znamko.

šivalni stroji.

SINGER Co. del. družba za šivalne stroje.

V Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 6. 71-38

Dr. Ivan Oračen, zdravnik v Ljubljani

opozarja na svoj

ortopedično-zdravilni zavod

v katerem se zdravi: **raznvrstno skrvljenje hrbtnice, iz-
bočen hrbet, neenake rame, neenaka ledja** itd.

Vse se izvršuje pod osebnim nadzorstvom dr. Oračena, ki daje pojas-
nila ob svojih ordinacijskih urah od 9. do 10. ure dopoldne in od
2. do 3. ure popoldne, v Wolfvih ulicah št. 12, I. nadst. 2772-7

C. kr. priv. zavarovalna družba.

C. kr. priv. zavarov. družba za življenje.

„Avstrijski Feniks“ na Dunaju.

Vplačana delniška glavica K 6,000.000.

Družba zavaruje:

- proti škodam vsled ogoja, strele in parne
ali plinove razstrelbe, kakor tudi proti
škodam vsled gaseanja, podiranja poslopij
in proti škodam vsled odnašanja pre-
mičnih reči, nadalje proti požarnim ško-
dam živin, zaloge vsakovrstnega blaga,
kmetijske orodje, pridelke itd.;
- proti požarnim škodam poljske pridelke in
kloje v poslojih in kopicah;
- proti škodam vsled slučajnega ubitja zrač-
nega stekla;
- raznvrstno blago proti škodam, nastalim
pri prevažanju po suhem in po vodi;
- proti škodam vsled tatinskega vloma in
vred tatvine iz zaprtih in odprtih pro-
storov;
- proti vsakovrstnim telesnim nezgodam,
nadalje sprejema jamstvena zavarovanja
obrtih podjetij, občin, lekarnarjev, hišnih
posestnikov, voznikov, lovcev itd.

Vplačana delniška glavica: K 2,400.000

Rezervni fond 33,600.000
Stanje zavarovanih svot 135,000.000
Letni dohodki na premijah 4,950.000

Družba zavaruje na človeško življenje po
najraznvrstnejših kombinacijah, kakor:

- za slučaj smrti, glavica plačljiva takoj
po zavarovančevi smrti na njega zaostale
ali kako drugo določeno osebo;
- za slučaj smrti in mešana zavarovanja z
oprostitvijo plačila zavarovalnine, ozir.
s priznanjem dosmrtnne rente ob nastali
onemoglosti; nadalje sprejema
- zavarovanja za doživljenje, preskrbljenje za
starost, zavarovanje otroških dot, plačljivo
pri dosegu določene starosti na zavarov-
vanca samega;
- zavarovanje dosmrtnih rent, za preskrbo
vdov in vzgojinskih rent po najnižjih
premijah in pod najugodnejšimi pogoji,
kakor neovrženost in nezapadlost police,
jamstvo tudi za slučaj vojske brez po-
sebnih premijske doklade itd.

Natančnejša pojasnila daje radovoljno

Generalni zastop v Ljubljani

Sodnijske ulice šte. 6.

87-9

Vodja generalnega zastopa: **Jos. Prosenc.**

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu si usojam najvljudneje naznaniti, da sem si
osvojil znano in nanovo renovirano

**kavarno in gostilno „pri Malem slonu“
v Vodmatu.**

To podjetje je že odnekad na najboljšem glasu in se bom tudi
jaz potrudil kar najbolje ustreči vsem željam č. obiskovalcev moje ka-
varne in gostilne in sicer z najboljšim Koslerjevim carskim pivom,
z dolensjkimi, štajerskimi in vini v buteljkah, kakor tudi z najokus-
nejšimi gorkimi in mrzlimi jedili ob vsakem dnevnem času.

K obilni udeležbi vabi najvljudneje s spoštovanjem

Josip Carl

kavarnar in gostilničar.

2949-3

Naznanilo.

Podpisani si dovoljuje udano objavljati, da je
z dnem 1. julija 1905

**prevzel staroznano trgovino
E. Mahr v Ljubljani, Židovske
ulice z vso zalogo blaga.**

Obenem priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnega pi-
salnega papirja, dalje mape za šolske zvezke, svinčnike,
radirke, držala, šestila, torbice in druga nosila za knjige,
risalni papir, predloge za risanje, barve, čopiče, ovi-
jalni papir, pušce, ravnila, notese v vseh velikostih
in cenah, svete podobice, zbornike za razglednice,
spominske knjige itd. po jako znižanih cenah.

K prijaznemu obisku vabi z odličnim spoštovanjem

Fr. Iglič

trgovec s papirjem in galanterijskim
blagom ter akcidenčni tiskarnar

v Ljubljani, Glavni trg 11, filialka Židovske ulice 4.

V Ljubljani, meseca julija 1905.

2119-12

Žalne klobuke
vence in trakove
priporoča 39
Benedikt, Ljubljana.

Triumph-štedilna ognjišča
za gospodinjstva, ekonomije 1. t. dr. v vsakršni izpeljavi. Ze 30 let so najbolj priznana. Priznana tudi kot najboljše in najtrpežnejše izdelke. Največja prihranitev goriva. Specijaliteta: Štedilna ognjišča za hotele, gostilne, restavracije, kavarnice i. dr. Ceniki in proračuni na razpolago. Glavni katalog franco proti doposlani namki. 1255 21
Tovarna za štedilna ognjišča „Triumph“
S. Goldschmidt & sin
Wels 18, Gorenje Avstrijsko.

NOVO!
Ivan Cankar:
GOSPA JUDIT.
To najnovejšo delo Cankarjevo bo gotovo zanimalo tem bolj, ker nekako že v povesti sami, se bolj pa v predgovoru Cankar reagira na znano kritiko o svojem delu „Hiša Marije Pomočnice“ in brani svoje umetniško stališče. Izza Prešernove „Nove pisarije“ ni bila pozneje več napisana nobena boljša in ostrejša satira. Da se je pokazal Cankar iznova tudi mojstra v slogu in jeziku, ni treba poudarjati. Knjiga je izšla v elegantni opremi, z izvrstno risbo na naslovnem listu. 23-169
Cena: broš. 2 K; po pošti 2 K 10 v.; eleg. vez. 3 K 20 v.; po pošti 3 K 30 v.
Založništvo
L. Schwenkner
v Ljubljani
Prešernove ulice št. 3.

Učenec
iz boljše rodbine, zmožen slovenskega in nemškega jezika, se sprejme v
drogeriji Anton Kanc
v Ljubljani, Šelenburgove ulice 3.

Jaz
ne poznam za gojitev kože, osobito za odstranitev peg in za doseg nežne poti boljše in uspešnejše zdravilnega mila, nego je preizkušeno
Bergmannovo lilijno mlečnato milo
(znamka 2 škrata)
Bergmann & Co., Dečin ob Labi.
Prodajajo kos po 80 vin.:
Drogerija Anton Kanc,
J. Wutscherja nasl. V. Schiffer
in Oto Fettich - Frankheim
1 930 14 v Ljubljani.

Založnik zveze c. k. av. drž. uradnikov
K. Košak
zlatar
Ljubljana, Prešernove ulice 5
priporoča slav. občinstvu svojo
veliko zalogo
zlatnine in srebrnine,
briljantov in diamantov
in drugih v njegovo stroko
142 spadajočih stvari 40
po najnižjih cenah.

Največja zaloga navadnih do najfinjših otroških vozičkov in navadne do najfinjše žime.
M. Pakič
v Ljubljani.
Namenjen naročnikom se pošilja s povzetjem.

Odlikovan s častno diplomom in zlato kolajno na III. dunajski modni razstavi
1. maja 1904 pod pokrovit. Nj. ces. in kr. / isokosti presvetle gospe nadvojvodinje Marije Josipine.
P. CASSERMANN
krojaška obrt
v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 3
se priporoča v izgotavljanje moških oblek kakor tudi vseh avstr. uniform po najnovejšem kroju.
Priznana solidno delo in zmerne cene. Pristno angleško blago je v največji izberbi vedno v zalogi.

Ivan Jax in sin
v Ljubljani, Dunajska cesta 17
priporočata
svojo bogato zalogo
šivalnih strojev,
vozniških koles,
glasbenih avtomatov
in pisalnih strojev.

Veliko zalogo rokavic za dame in gospode
kravat za gospode
toaletnega blaga
dalje
ščetic za zobe, glavnikov, dišav, mil itd. itd.
iz najbolje renomiranih tovarn priporoča

Alojzij Persche
Ljubljana 39
Pred škofijo št. 21.

Klobuke cilindre in čepice
v najnovejših faconah in v velikih izberah
priporoča
Ivan Soklič
Založnik c. kr. avstr. državnih uradnikov.
Pod tramčico št. 2. Postaja elek. železnice.

Epilepsija.
ador trpi na padavici, krčih in drugih živčnih boleznih, naj zahteva o tem brošuro, ki jo zastonj in poštino prosto razpošilja
priv. Schwanen-Apotheke
Frankfurt a. M. 1800-19

Res
je, da proti luskinam in izpadanju las ni uspešnejšega sredstva in tudi ne bolj osvežujoče vode za glavo, nego je svetovnoslavni
Bergmannov originalni um Shampooing - Bay
(znamka 2 škrata)
Bergmann & Co., Dečin ob Labi
ki je znano najstarejša in najboljša znamka ruma Bay.
Prodajata v steklenicah po 2 K
Drogerija Anton Kanc in brivec O. Fettich-Frankheim
3 930 14 v Ljubljani.

Vsakovratne rane
se morajo skrbno varovati pred vsako nesnago ker se po tej lahkota vsaka tudi najmanjša rana razvije v zelo hudo, težko ozdravljivo rano. Za 40 let se je izkazalo mečino vlažno mazilo, tako imenovano **prasko domače mazilo** kot za neslajno sredstvo za obvezo. To vzdržuje rane čiste, obvaruje iste, olajšuje vnetje in bolečino, hladi in pospešuje zaceljenje.
Razpošilja se vsak dan.
Proti predplačilu K 3-16 se pošljejo 4/1 pušice ali 3-36 6/2 pušice ali 4-60 6/1 ali 4-96 9/2 pušice poštino prosto na vsako postajo avstro-ogrske monarhije.
Vsi deli embalaže imajo zakonito dopolnovano varstveno znamko.
Glavna zaloga
B. FRAGNER, c. kr. dvorni dobavitelj lekarna „pri črnem orlu“
a **Praga** 2678-23
Malá strana, ogel Nerudove ulice 203
Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske.
V Ljubljani se dobiva pri gospodih lekarnih: C. Piccoli, U. pl. Trnkoczy, M. Mardetschlager, J. Mayr.

Knjigovoznica
Fr. Breskvar
v Ljubljani
na Ribjem trgu
(doleg Frančiškanskega mostu)
priporoča cenj. p. n. občinstvu svoje nanovo urejeno
tiskanje napisov za trakove k vencem
napisov za društvene trake, za zastave itd.
in vsa druga v to stroko spadajoča dela.
Naročnikom zunaj Ljubljane razpošiljam izgotovljena dela že s prvim odhajajočim vlakom.

Svoji k svojim!
Opozorjamo vsakega varčnega rodoljuba na edino hrvatsko zavarovalno zadrugo
„CROATIA“
pod p. kroviteljstvom kraljev. glavnega mesta ZAGREBA.
Ista zavaruje na štajerskem, Kranjskem in Koroškem vse premičnine, živino in pridelke proti ognju po najnižjih cenah. 1652 20
Vsa pojasnila daje:
Podružnica „CROATIE“ v Trstu.
Zastopniki se iščejo po vseh večjih krajih Kranjske, Štajerske in Koroške

„Käthe“ voda za prsi.
Najlepši kras za žensko so lepo prsi.
Senzacionalno sredstvo za doseg doseg prekrasnih prsi in edino po svojem presenetljivem učinku. „Käthe“ voda za prsi se rabi le na zunaj, je toraj primerna za vsakršno konstitucijo ter je do celica vegetabilna in zjamčeno neškodljiva. **Steklenica stane 4 gld., poskusna steklenica pa 2 gl. 50 kr.** z navodilom o uporabi vred. — Razpošilja diskretno in pod povzetjem 63-38
Pred ničvrednimi posnemki svarimo; pristno samo v glavni zalogi:
gospa KÄTHE MENZEL
Dunaj, 18. okr., Schulg. št. 3., I. vr. 39.

Le malo časa
se prodaja zaradi opustitve več vrst blaga 2812-4
pod tvorniško ceno
v modni trgovini
Rudolf Jesenko
Stari trg št. 13

Tovarna pohištva J. J. NAGLAS
Ljubljana, Turjaški trg št. 7. 145-39
Največja zaloga pohištva
za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe, Preproge, zastorji, modroci na vzmeti, žimnati modroci, otroški vozički itd.
Najnižje cene. Najsolidnejše blago.
Ustanovljena 1847.

„Grossol“
Patentovano na Avstrijskem pod št. 4290. (Patent uradno zabeleženo pod št. 750.)
za stare in nove strehe iz lepenke (Pappdächer) kakor tudi za pločevinaste strehe (Blehdächer) najboljše krijoči in najtrpežnejši plesk sedanjega časa.
„Grossol“ je vlaknasta pleskalna tvarina za stare in nove strehe iz lepenke, katera pri največji vročini ne kipi in ne kaplja, pri mrazu pa ne poka in ostane vedno elastična. Vse take strehe iz lepenke, ki jih dosedaj ni bilo možno popraviti, se dajo z „Grossol-om“ za več let absol. zgostiti.
„Grossol“ se uporablja mrzlo in se ne potresa s peskom.
„Grossol“ ne teče in ne kaplja. 2881-5
„Grossol“ se ne trga in ne poka. Z „Grossol-om“ se maže le vsaki 5 let in nadomešča novo kritje. Gorenje lastnosti so nam potrdili čisto mnogi s priznanimi pismi in prima spričevali.
Pripravne krlače za mazanje se dobe pri nas.
Tržiška (Monfalkone) tovarna oljnatih mazil ga vozove in kemičnih produktov
KOLLAR & BREITNER
tovarna za strešno lepenko, lesni cement, asfalt, kotran in grossol
Tržič (Monfalkone pri Trstu).
Varujte se pred slono se glašci in manjvrednim ponarejanjem.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“
iz Bremna v New York
s cesarskimi brzoparniki „KAISER WILHELM II.“, „KRONPRINZ WILHELM“, „KAISER WILHELM d. GROSSE“.
Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni.
Natančen, zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodne družstva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v **Ljubljani** edino le pri
EDVARDO TAVCARJU, Kolodvorske ulice št. 35
nasproti občeznani gostilni „pri Starem Tišlerju“.
Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. — Vsa pojasnila, ki se tikajo potovanja, točno in brezplačno. — Postrežba poštena, rečna in solidna.
Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexico, California, Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremna enkrat mesečno. 2836-6
Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimora in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilijo, Kubo, Buenos-Aires, Colombo, Singapore v Avstralijo itd.